

HLAS

SOCIÁLNA DEMOKRACIA

Rezortný program

OBSAH

1. Príhovor predsedu strany.....	5
2. Sociálne spravodlivý štát	8
3. Zdravotníctvo	12
4. Regionálny rozvoj	16
5. Efektívna verejná správa	20
6. Program pre samosprávy	24
7. Obrana a bezpečnosť	28
8. Európska a zahraničná politika	34
9. Modernizácia Slovenska	36
10. Vzdelávanie.....	40
11. Výskum, vývoj a inovácie.....	44
12. Hospodárstvo	48
13. Energetika	52
14. Spravodlivosť	54
15. Životné prostredie	58
16. Pôdohospodárstvo	62
17. Rozvoj vidieka 2030+	64
18. Doprava.....	66
19. Kultúra a národné bohatstvo Slovenska.....	70
20. Šport.....	74

PRÍHOVOR

”

Milí priatelia,

Dnes viac ako inokedy počúvame, že Slovensko nemá víziu. Uviazli sme na polceste, sme krajinou začatých, ale nedokončených projektov. Dlhé roky sa prizeráme mladým ľuďom odchádzajúcim do zahraničia, a dnes už aj tým, ktorí v dôsledku pandémie či rekordného zdražovania stratili posledné existenčné istoty. Sme krajinou, ktorá sa vzdáľuje tomu, čomu sa chcela rýchlo priblížiť – priemeru životnej úrovne štátov Európskej únie.

”

SME HLASOM BUDÚCNOSTI

Preto budem okamžite po voľbách iniciovať, aby nová vláda pripravila za účasti odborníkov z mnohých oblastí a v širokej celospoločenskej diskusii **víziu rozvoja Slovenska s výhľadom do roku 2040**. Takáto vízia zadefinuje hodnoty, na ktorých má naša krajina stáť, ciele, ktoré chceme dosiahnuť a spôsoby, akými ich chceme presadzovať. Navrhujeme, aby takýto dokument pre-rokoval parlament, a ak sa nájde dostatočná politická vôľa, aj schválil ústavnou väčšinou.

Zlepšenie musí nastať rýchlo, aby sa nedôvera občanov voči vláde a verejným inštitúciám ešte viac neprehlbavala. Veci buď fungujú, alebo nefungujú. Žiadny medzistav nie je prípustný. Občana zaujíma len to, či dostáva verejnú hodnotu v podobe služby, ktorá rieši jeho potrebu alebo zlepšuje jeho život.

SME HLASOM ĽUDÍ

HLAS je štandardná sociálnodemokratická strana, ktorá má jasnú ambíciu vyhrať tieto parlamentné voľby a byť rozhodujúcou silou pri vytváraní novej vlády. Vlády zodpovednej, dôveryhodnej a odborne pripravenej, ktorej nebude hroziť medzinárodná izolácia, a za ktorú sa jej občania nebudú hanbiť ani doma, ani v zahraničí.

Ak hovorím o štandardnej sociálnej demokracii, hovorím o **ochrane slabších, starších, chorých a všetkých, ktorí sú odkázaní na pomoc iných. Hovorím o ochrane ľudí práce, tých, ktorí sa živia vlastnými rukami alebo umom. Hovorím o pomoci seniorom, rodinám s deťmi, ale aj osamelým rodičom či mladým ľuďom**, ktorí chcú hľadať svoju perspektívu na Slovensku a nie v zahraničí.

Prioritou politiky strany HLAS – Sociálna demokracia je **obhajoba ľudí práce** – zamestnancov na pracoviskách či tých, ktorí pracujú z domova. Ich pracovné podmienky, dlhý pracovný čas a odpracované nadčasy nám nie sú ľahostajné. Aj preto podporujem **posilňovanie postavenia odborov ako legitímnych zástupcov zamestnancov, ale i sociálny dialóg a spoluprácu sociálnych partnerov**. Potieranie neférových foriem práce, ktoré sú neakceptovateľné v 21. storočí, či vytváranie podmienok pre rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, to všetko považujem za prirodzenú súčasť moderného sociálneho štátu.

SME HLASOM REGIÓNOV

Obyvatelia každého jedného regiónu majú rovnaké právo na kvalitné a dostupné služby od štátu: zdravotnú starostlivosť, vzdelanie i sociálnu opateru. Nikto, opa-

kujem nikto na Slovensku nesmie byť potrestaný za to, kde sa narodil, kde sa rozhodol žiť alebo kde priviedol na svet svoje deti!

Preto ďalšou z kľúčových úloh novej vlády je naštartovať proces, ktorý v horizonte troch volebných období vyrovná zásadné rozdiely medzi slovenskými regiónmi. **Prijatie a rozbehnutie veľkého Národného plánu zásadného odstránenia regionálnych rozdielov** bude podmienkou vstupu HLAS-u do novej vládnej koalície.

Slovenské obce, mestá a kraje sa stali prvým partnerom HLAS-u v unikátnom projekte **celospoločenskej dohody**. Preto sme podpísali dohodu so zástupcami samospráv, potom so zástupcami seniorov, preto sme rokovali so zamestnávateľmi i zamestnancami, preto špeciálnou kampaňou oslovujeme mladých ľudí a dávame im priestor priamo v našej strane.

Otvoríme diskusiu o zmene volebného systému tak, aby každý okres mal v Národnej rade Slovenskej republiky svojho zástupcu, ktorý by riešil problémy daného regiónu.

SME HLASOM SILNÉHO ŠTÁTU

Víziou HLAS-u je **silný štát**, ktorý má silné nástroje na to, aby napravil zlyhania trhu tam, kde vážnym spôsobom ničia život väčšiny slovenských obyvateľov. Hovoríme najmä o **cenách potravín a cenách energií**. HLAS bude v rámci dlhodobej vízie žiadať, aby štát opäť získal kontrolu nad strategickými energetickými podnikmi, a mal tak v rukách priame možnosti na ovplyvňovanie cien energií. Uvedomujeme si, že táto premena Slovenska na silný štát je mimoriadne vážnou témou a treba na ňu silný mandát. Presne preto už viac ako dva mesiace zbierame podpisy pod našu Národnú petíciu za zmenu, ktorú podpísali státisíce ľudí na Slovensku.

SME HLASOM ROVNOSTI PRÍLEŽITOSTÍ

Každý človek na Slovensku má nárok na dôstojný život, právo na prácu, právo na bývanie, na vzdelanie, na bezpečnosť, zdravý spôsob života a na rovnaký prístup k všetkým službám štátu. **Blahobyť a šťastie človeka sa nemôžu odvíjať od makroekonomických čísiel**, ale od aktívnej politiky štátu garantujúcej základné potreby na dôstojný život.

Novú vládu bude čakať ťažká úloha konsolidovať verejné financie. Základnou otázkou bude, ako rýchlo a akým spôsobom. **Odmietame takú konsolidáciu, ktorá síce rekordne rýchlo zníži deficit, ale bude znamenať**

neprijateľné škrtanie sociálnych výdavkov alebo investícií. Konsolidačný mechanizmus bude treba nastaviť tak, aby jeho sociálne dôsledky boli minimálne. Nie sme ani za obmedzovanie investícií. Naopak, efektívne vynaložené investície dočasne môžu zvyšovať deficit, ale v priebehu niekoľkých rokov zabezpečia rast hospodárstva a zamestnanosti, zvýšia príjmy štátu a pomôžu dlh znížiť.

SME HLASOM MODERNÉHO SLOVENSKA V MODERNEJ EURÓPE

Digitalizácia, technologická revolúcia, nástup umelej inteligencie, klimatická kríza – to všetko sú témy, ku ktorým sa musíme aktívne postaviť a povedať, kde je miesto Slovenska v novom, zmenenom svete. Základom bude **trojitá transformácia: zelená, digitálna a sociálna**. Modernú sociálnu demokraciu chceme stavať aj na **stability a životnom prostredí**. Predstavou HLAS-u je Zelené Slovensko, ktoré je postavené na ochrane našich strategických a vzácnych prírodných zdrojov a zložiek životného prostredia (ovzdušia, vody, pôdy, hornín, a biodiverzity); na dlhodobej stratégii rozvoja vidieka; na vzájomnej symbióze potrieb poľnohospodárov, lesníkov, či vodohospodárov; či na environmentálnej výchove smerujúcej k úcte k životnému prostrediu.

SME VAŠIM HLASOM

Priatelia, máme jasnú a nespochybniteľnú ambíciu vyhrať parlamentné voľby. Vyhrať s našou ponukou **slušnej a kultúrnej politiky, s politikou silného štátu a účinnej pomoci ľuďom**. Aké sú iné alternatívy?

Môžete sa rozhodnúť pre návrat do minulosti so všetkými jej rizikami a negatívami. Môžete sa rozhodnúť, že chcete pokračovať v súčasnom marazme a chaose. Môžete dať opäť priestor experimentu s politikmi, ktorí nemajú žiadnu skúsenosť s riadením štátu.

Alebo sa môžete rozhodnúť voliť budúcnosť, voliť lepší život každého jedného človeka v pokojnej a súdržnej spoločnosti.

Toto je alternatíva, ktorú vám ponúka HLAS.

Peter Pellegrini

SOCIÁLNE SPRAVODLIVÝ ŠTÁT

”
*Stredobodom našej
pozornosti a základným
pilierom nášho
programu je človek,
od narodenia až po
dôstojnú starobu.*

”

ERIK TOMÁŠ

Sociálne práva do ústavy

Silný a sociálne spravodlivý štát musí byť schopný pomôcť všetkým, ktorí pomoc potrebujú. Do ústavy zavedieme sociálne práva ako právo na primerané mzdy, pracovný čas, dovolenku, dôstojný dôchodok, ako aj zrovnoprávnenie postavenia mužov a žien, vrátane miezd, ak vykonávajú rovnakú prácu za rovnaký čas.

„Štartovné“

Jednou z najväčších výziev Slovenska je demografický vývoj obyvateľstva a s tým úzko súvisiaci udržateľný, no zároveň dôstojný a spravodlivý sociálny systém. Preto je našim základným východiskom podpora pôrodnosti a rodiny. Podporíme zakladanie rodín zachovaním, alebo zvyšovaním existujúcich príspevkov, dávok a benefitov, ako tehotenské, príspevok pri narodení dieťaťa, prídavok na dieťa, materská dávka, rodičovský príspevok, obedy i vlaky zadarmo, či príspevky na školy v prírode a lyžiarske kurzy. Presadzujeme nový príspevok vo forme tzv. štartovného, účelovo viazaný na náklady spojené s bývaním, či vyplatením pôžičiek spojených so štúdiom, alebo na pokrytie ďalších potrieb mladých ľudí po skončení štúdia. Pôjde o jednorazový výdavok štátu, alebo pravidelné mesačné sporenie štátu každému novonarodenému dieťaťu, ktoré si po dosiahnutí plnoletosti bude môcť mladý človek vybrať. Nechceme, aby mladí ľudia štartovali do samostatného života s dlhmi, ktoré ich budú zaťažovať a odrádzať od založenia rodín, alebo im brániť v slobodnom výbere povolania.

Služby starostlivosti o deti

Zásadnou prioritou je zvýšenie dostupnosti ku kvalitným službám starostlivosti o deti. Rodičia musia mať prístup k detským jasliam a materským školám v mieste svojho bydliska, alebo práce. Budeme pokračovať v našom projekte – rodičovský príspevok pre rodičov, ktorí nedokázali umiestniť dieťa vo verejných materských školách – až kým nebude dostatok kapacít v škôlkach pre všetky deti. V útlom i neskoršom veku musia mať deti prístup k možnosti odhaliť a rozvíjať svoje talenty, pretože to zásadne ovplyvňuje ich budúce úspechy v práci i mimo nej. Preto zavedieme tzv. rodinnú kartu, vďaka ktorej si rodičia budú môcť uplatniť zľavy nielen na tovary a služby spojené so starostlivosťou o deti, ale aj na záujmové aktivity poskytované štátom, samosprávou, alebo občianskymi združeniami. Finančné možnosti rodín, ani miesto, kde žijú, nesmú byť prekážkou prístupu k takýmto možnostiam. Rozsah zľavnených tovarov a služieb, ku ktorým sa takto ľahšie dostanú, budeme rozširovať partnerskou spoluprácou so samosprávami a efektívnym využívaním európskych fondov, čo predstavuje realistický spôsob, ako to dosiahnuť.

Neustále a systematické zlepšovanie postavenia pracujúcich

Budeme vytvárať stály tlak na rast miezd a zlepšovanie pracovných podmienok vrátane sociálnych benefitov. Vláda využije svoje postavenie jedného zo sociálnych partnerov na presadzovanie opatrení, aby ľudia pracovali v lepšom prostredí, a najmä aby za svoju prácu dostávali spravodlivejšiu odmenu. Urobíme maximum pre čo najväčšie obmedzovanie tzv. čiernej práce. Presadzujeme návrat k automatu, podľa ktorého by minimálna mzda predstavovala 60% priemernej mzdy v prípade, že sa odbory a zamestnávateľia vzájomne nedohodnú na jej aktuálnej výške. Do Zákonníka práce chceme vrátiť koeficienty pri stanovovaní mzdových nárokov, aby tí, ktorí musia vykonávať náročnejšiu prácu, zarábali viac. Slovenskí pracujúci sú na nelichotivých prvých priečkach európskych štatistík v práci v neštandardných časoch. Chápeme, že nemožno úplne odstrániť prácu v noci, či počas víkendov, ale odmietame sa tváriť, že je to bežná záležitosť. Za prácu v mimoriadnom čase musia pracujúci dostávať mimoriadne zaplatené. Preto zvýšime príplatky za prácu v noci a počas sviatkov a víkendov. Naším cieľom je zníženie počtu nadčasových hodín, skrátenie klasickej pracovnej doby i vyrovnávanie platov mužov a žien na rovnakých pracovných pozíciách. Moderné a ekonomicky úspešné štáty tiež nedovoľujú rozdielne odmeňovanie za rovnakú prácu len preto, lebo niekto pracuje vo veľkej firme v hlavnom meste a iný v menšej na opačnej strane štátu. Presadíme uplatňovanie odmeňovania, pracovného času a ďalších zvýhodnení pracujúcich na celé odvetvia tým, že do zákona vrátíme rozšírenie odvetvových kolektívnych zmlúv na všetky firmy v danom odvetví. Je to štandardný postup, ktorý uplatňujú vyspelé európske krajiny. Takto zvýšime nielen kvalitu práce, ale aj jej atraktivitu v každom regióne Slovenska. Nízke mzdy a horšie pracovné podmienky ešte žiadnemu regiónu na svete nepomohli v dobiehaní vyspelejších regiónov.

Podpora tvorby pracovných miest

Naším dlhodobým cieľom je znižovanie nezamestnanosti, resp. udržiavanie jej minimálnej miery. Aktívnymi stimulujúcimi nástrojmi štátu budeme pomáhať zamestnávateľom vytvárať nové, alebo dlhodobo udržiavať existujúce pracovné miesta. Je potrebné nastaviť školský systém tak, aby zodpovedal potrebám trhu práce a zefektívniť prepojenie vzdelávania s praxou už počas štúdia. Zásadne navýšime podporu a investície štátu aj do celoživotného vzdelávania. Rekvalifikačnými kurzami a školeniami chceme zaplňať voľné pracovné pozície a budovať pracovné návyky dlhodobo nezamestnaných. Nie je možné, aby sme na Slovensku mali voľné desaťtisíce pracovných miest a zároveň stále mnoho nezamestnaných. Podporíme činnosť sociálnych podnikov. Investičná pomoc týmto podnikom

bude rýchla a bez zbytočnej byrokracie, pričom rozhodne investičný zámer. Rozšírime využívanie sociálneho hľadiska vo verejnom obstarávaní i daňové zvýhodnenia do takej miery, do akej to dovoľujú európske pravidlá. Maximálny prístup sociálnych podnikov k zákazkám považujeme za lepší spôsob než „rozdávanie“ dotácií, lebo podporuje udržateľnosť sociálneho podnikania a odlišuje skutočných sociálnych podnikateľov od špekulantov. Zdrojom priamej pomoci podnikom bude najmä efektívne využitie európskych fondov, ktoré má SR k dispozícii.

Podpora bývania

Bývanie predstavuje nielen základnú životnú potrebu a podmienku, ale predovšetkým jedno zo základných ľudských a sociálnych práv. Chceme ho podporiť aj sociálnymi úvermi. Bývanie v osobnom vlastníctve spojené so zadlžením, ktoré často na celý život zaťažuje a obmedzuje slobodné rozhodovanie celých rodín, nie je prejavom chamtivosti ľudí na Slovensku. Je to dôsledok faktu, že SR má najmenší podiel nájomných bytov na celkovom bytom fonde spomedzi všetkých štátov EÚ. Verejné nájomné bývanie sa musí aj u nás stať dostupnou alternatívou pre každého, ale najmä pre začínajúce rodiny. Aj obce a mestá, ktoré nájomné byty stavajú, dokážu uspokojiť maximálne tretinu záujemcov. Samosprávy sú pre nás kľúčovým partnerom pri výstavbe a poskytovaní cenovo dostupných nájomných bytov, ktoré finančne nezruinujú rodiny bez ohľadu na ich príjem. Vláda bude masívnejšie financovať výstavbu nájomných bytov prostredníctvom samospráv alebo družstiev, či sociálnych podnikov bývania. Časť týchto investícií pokryjeme z európskych fondov a všetky prinesú pozitívny ekonomický efekt v podobe zamestnanosti a lepších príjmov ľudí.

Systémové opatrenia na neustále zlepšovanie životnej úrovne seniorov

V ekonomicky silných krajinách predstavuje spotreba dôchodcov silný hospodársky stimul. Preto budeme pokračovať vo vylepšovaní modelu valorizácie dôchodkov, vrátane automatickej mimoriadnej valorizácie v prípade vysokej dôchodcovej inflácie, aby rýchlejšie, ale aj spravodlivejšie reagoval na vývoj životných nákladov a zabránil prepadnutiu seniorov do pásma chudoby. Zavedieme skutočný 13. dôchodok vo výške priemerného dôchodku. Rešpektujeme ústavné ukotvenie viac-pilierového dôchodkového systému, ale prehodnotením štruktúry a nastavenia jednotlivých častí chceme posilniť jeho udržateľnosť nie podľa ekonomických teórií, ale na základe reálneho vývoja. Zároveň musí dôchodkový systém poskytnúť nielen v súčasnosti, ale aj v budúcnosti také penzie, z ktorých seniori môžu dôstojne žiť. Podporíme rozvoj tzv. striebornej ekonomiky, lebo služby pre seniorov predstavujú nielen spôsob, ako zvýšiť kvalitu ich života,

ale zároveň vytvárajú nové pracovné miesta a podporujú hospodársky rast. Rozšírime počet poberateľov už nami zvýšeného príspevku na rekondičné pobyty seniorov. Postupne chceme dosiahnuť skutočné nulové, resp. minimálne doplatky na všetky lieky v danej kategórii. Naviažeme financovanie Jednoty dôchodcov na Slovensku na štátny rozpočet.

Pomoc ľuďom žijúcim pod hranicou chudoby

Zásadne zmeníme štruktúru životného minima. Jedno teplé jedlo denne a akákoľvek strecha nad hlavou nie je akceptovateľné životné minimum v modernej európskej krajine v 21. storočí. Nové životné minimum musí reálne odrážať základné životné náklady jednotlivcov a rodín. Zmeníme tiež kritéria pre valorizáciu životného minima tak, aby spravodlivo zohľadňovalo rast životných nákladov nízkopříjmových/chudobných rodín. Zvýšime dávku v hmotnej núdzi, ale pre tých, ktorí môžu pracovať, ju kontinuálne naviažeme na pracovnú aktivitu. Zavedieme mechanizmus špeciálnych jednorazových príspevkov v prípade inflačných šokov.

Pomoc zdravotne ťažko postihnutým a odkázaným ľuďom

Podpora zdravotne postihnutých a odkázaných ľudí musí umožniť slobodne sa rozhodovať v tom, čo je pre nich najlepšie s ohľadom na ich objektívne potreby. Pripravíme nový model financovania tejto podpory, aby ľuďom umožnil flexibilne si vybrať vhodnú formu starostlivosti. V oblasti sociálnych služieb uprednostníme tie, ktoré ľuďom umožnia zotrvať čo najdlhšie v domácom prostredí medzi svojimi blízkymi, priateľmi a známymi. Dôsledne pritom budeme kontrolovať ich kvalitu, aby sa odkázaní ľudia mohli na poskytované služby plne spoľahnúť, rovnako tak vyhodnocovať finančnú efektívnosť týchto výdavkov. Zvýšené financovanie zo strany štátu sa pritom musí prejavovať najmä vo zvýšených mzdách pracovníkov v sociálnych službách, lebo títo ľudia nemôžu byť odkázaní len na minimálne mzdy. Cieľom bude posilnenie a stabilizácia personálneho stavu. Otvorenou a verejnou komunikáciou so všetkými zainteresovanými zdefinujeme nový model financovania sociálnych služieb i jasné rozdelenie kompetencií v tejto oblasti.

Sociálny dialóg

Sociálnodemokratická vláda nebude len pasívnym pozorovateľom komunikácie odborov a zamestnávateľov. Svoj demokratický mandát zastupovať voličov prejavíme aktívnym prístupom k sociálnemu dialógu. Tripartita bude skutočne otvorenou platformou funkčného sociálneho dialógu medzi vládou, zamestnávateľmi a zástupcami

zamestnancov. Máme ambíciu rozšíriť sociálny dialóg na úroveň regionálnej tripartity za účasti sociálno-ekonomických aktérov na regionálnej úrovni.

ZDRAVOTNÍCTVO

”
**Zdravotníctvo v silnom štáte
musí byť služba ľuďom,
nie biznis pre vyvolených.
Dostupná a kvalitná
starostlivosť o zdravie a
životy ľudí bude funkčná iba
vtedy, ak bude postavená
na pevných základoch.
Preto presadzujeme
aktívny prístup k prevencii
ako „najlacnejšej liečbe“,
stabilné a predvídateľné
financovanie zdravotníctva
a efektívny manažment
cesty pacienta od prvých
dverí ambulancie až po
nemocničné lôžko.**

”
ZUZANA DOLINKOVÁ

Prevenca

Zdraví ľudia tvoria zdravú krajinu. Žiadna iná oblasť spoločenského života nie je tak komplexná a dlhodobá ako naše zdravie. Z pohľadu spoločnosti hovoríme o verejnom zdraví. Verejné zdravie má množstvo relevantných aktérov. Okrem lekárov, sestier či regulátorov je to aj akademická sféra (od materských škôl a vzdelávania o zdravej strave a potrebe pohybu, až po špičkové univerzity a výskum v tejto oblasti), farmaceutické spoločnosti, zdravotné poisťovne, médiá. Z odborného hľadiska je nespochybniteľné, že kvalitná a dlhodobá stratégia v oblasti prevencie a verejného zdravia bude viesť k zníženiu odvrátiteľných úmrtí, vrátane zníženia nákladov na liečbu napr. onkologických ochorení, ktorá je spravidla výrazne drahšia ako samotná prevencia. V neposlednom rade si uvedomujeme, že zdravá populácia zvyšuje produktivitu práce, čím následne vytvára vyššie národné bohatstvo, a tým aj rast HDP krajiny. Toto je kľúčové hlavne v časoch, ktoré nás a ďalšie generácie čakajú.

Presadíme omnoho aktívnejší prístup a zodpovednosť zdravotných poisťovní, ktoré musia mať v rámci konkurencieschopnosti a plnenia parametrov kvality primárny záujem o to, aby mali zdravší poistný kmeň. Rovnako máme záujem, aby všeobecní lekári, ktorí sú v najbližšom kontakte s pacientom a poznajú ho, omnoho aktívnejšie vystupovali v oblasti prevencie a minimalizácie škodlivého správania sa.

Predovšetkým primárna prevencia, vrátane zdravého životného štýlu, je najlacnejšia liečba. Preto budeme aktívne presadzovať prenesenie minimálne 80% poskytovanej zdravotnej starostlivosti do ambulancií naprieč Slovenskom. Všeobecná a špecializovaná ambulatná starostlivosť musí byť dostupná pre pacientov v každom regióne. Cieľom manažmentu pacienta je jeho vyliečenie v ambulancii a eliminácia využívania nemocničnej starostlivosti, ktorá je pre štát oveľa nákladnejšia.

V rámci prevencie budeme podporovať kúpeľnú liečebnú i rekondičnú starostlivosť. Klenotom Slovenska sú viaceré prírodné liečivé pramene, ktoré musia byť prístupné v oveľa väčšej miere pre slovenských občanov a pacientov, nielen pre zahraničných kúpeľných hostí. Je našou povinnosťou zveľaďovať a využívať naše prírodné bohatstvo v prospech našich občanov.

Zmena systému financovania zdravotníctva

Chceme presadiť zmenu spôsobu výberu, rozsahu a spravovania prostriedkov verejného zdravotného poistenia s cieľom zabrániť špekulatívnemu odlivu zdrojov zo zdravotníctva. Akákoľvek zmena systému financovania zdravotníctva si bude vyžadovať čas, úsilie a koordináciu zainteresovaných

strán. Všetky zmeny však musia byť vykonané postupne a musia byť pozorne sledované, aby sa minimalizovali negatívne dôsledky pre pacientov a zdravotníckych pracovníkov.

Zmena systému verejného zdravotného poistenia nemôže dosiahnuť svoj cieľ bez vyriešenia nedofinancovania rezortu. Základom každého dobrého systému je stabilné a predvídateľné legislatívne i ekonomické prostredie. Problematickým je predovšetkým výška úhrady štátu za takzvaných poistencov štátu, ktorá v súčasnosti nemá pravidlá. Táto platba štátu za svojich poistencov by mala byť minimálne vo výške odvodu z minimálnej mzdy. Spolu s rastom minimálnej mzdy by tak mala byť zabezpečená aj valorizácia príspevku štátu za svojich poistencov. Takto definovanou základnou výškou odvodu za poistencov štátu sa spolu s rastom minimálnej mzdy v medzioročnom porovnaní zabezpečí aj každoročná valorizácia zdravotného odvodu za poistencov štátu.

Nedopustíme zavádzanie neregulovaných, často skrytých a rôznych kreatívnych poplatkov za zdravotnú starostlivosť, ktorá je hrazená z verejného zdravotného poistenia.

Zadefinovanie nároku pacienta

Spravodlivo určiť nárok pacienta je možné iba prostredníctvom samotných aktérov systému, teda poistencov, poskytovateľov a zdravotných poisťovní. V prvom rade poistencovi, ktorý uhrádza prostriedky do zdravotného systému, prislúcha rozhodovať o tom, ako a na čo sa tieto „jeho“ prostriedky využijú. Poistencovi preto musí patriť miesto v orgánoch, ktoré o tom majú rozhodovať.

Krížové vlastníctvo nevnímame ako prekážku, ale naopak môže sa stať prostriedkom na skvalitnenie starostlivosti o pacientov. Je však nevyhnutné, aby zdravotné poisťovne prostriedky verejného zdravotného poistenia nevlastnili, ale aby ich pod prísny dohľad spravovali, a to v záujme zabezpečenia čo najlepšej dostupnosti zdravotnej starostlivosti pre pacienta. Dohodovanie zmluvných podmienok, dohodovanie spravodlivých a adekvátnych cien zdravotných výkonov pre všetkých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a dôsledný dohľad nad správnosťou a oprávnenosťou nákupu zdravotnej starostlivosti sú základným predpokladom pre akceptovanie krížového vlastníctva v zdravotníckom systéme štátu.

Stabilizácia zdravotníckeho personálu

Zvýšime kapacitu študentov medicíny, ošetrovateľstva a zdravotníctva, aby slovenskí študenti boli uprednostnení pred zahraničnými a vytvoríme podmienky, aby po skončení štúdia uprednostnili Slovensko pred zahraničím.

V súčinnosti s ministerstvom školstva zmeníme študijné plány zdravotníckych povolání od stredných škôl až po post-

graduálne vzdelávanie tak, aby reflektovali čím skorší vstup nového zdravotníckeho personálu do systému (nemocnice, ambulancie). Dôsledkom nedostatku zdravotníckeho personálu sú neprímerané dlhé čakacie doby na zdravotnú starostlivosť a zvýšenie rizika chýb, možností liečby a diagnostiky v poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Nevyváženosť a nerovnomernosť regionálneho rozdelenia zdravotníckych zariadení a zdrojov v zdravotníctve vedie k nerovnakému prístupu k zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov rôznych regiónov Slovenska.

Nedostatok sestier vnímame ako najakútnejší. Plne v súlade s odbornými názormi a postupmi považujeme za kľúčové čím skôr nastaviť systém vzdelávania a výchovy sestier tak, aby umožnil čo najefektívnejší vstup nových sestier do praxe. Prínos vidíme v postavení a kompetenciách praktickej sestry. Praktická sestra by po skončení štyroch rokov strednej zdravotnej školy mala mať adekvátne kompetencie na výkon povolania v ambulancii alebo pri nemocničnom lôžku (alternatívne 4+1 rok, pričom počas piateho ročníka štúdia by mala byť pre študujúcu praktickú sestru povinná odborná prax minimálne v rozsahu polovice výučby piateho ročníka štúdia). Vo všeobecnosti sa budeme zaoberať o zvýšenie počtu hodín praktickej výučby sestier, praktických sestier, zdravotných asistentov. Sme si plne vedomí, že pri navrhovanom rozšírení praxe sa budeme potýkať s aktuálne nedostatkovými priestorovými a materiálными podmienkami, ako i pedagogickými kapacitami na školách, s ktorými sa budeme musieť vysporiadať.

V rámci rezidentského štúdia chceme rozšíriť, resp. upraviť podmienky výkonu praxe tak, aby lekári-rezidenti boli reálne nápomocní pri výkone povolania. Za výrazne motivačný prvok pri okamžitom zastabilizovaní zdravotného personálu považujeme zavedenie inštitútu nenávratných pôžičiek pre zdravotníkov ako vysoko nedostatkového povolania, ktorí po skončení štádia zostanú pracovať na Slovensku (prípadne sa na Slovensko vrátia zo zahraničia)

Nové špičkové nemocnice

Nová národná koncová univerzitná nemocnica v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave je vyše 30-ročným dlhom štátu voči pacientom i zdravotníkom. HLAS preto jednoznačne považuje jej výstavbu a uvedenie do prevádzky za národnú prioritu každej vlády, ktorá príde. V súvislosti s výučbou a výchovou novej generácie zdravotníkov musí vláda zabezpečiť kvalitné, moderné a inovatívne priestory nielen na liečbu pacientov, ale i na vzdelávanie nových medikov, sestier a ďalších zdravotníckych pracovníkov.

Okamžite presadíme definitívne rozhodnutie novej vlády o novej univerzitnej nemocnici (so zohľadnením všetkých odborných, personálnych či logistických pripomienok verejnosti), obratom vyčleníme na jej výstavbu peniaze a následne pri-

oritne naplánujeme a vykonáme všetky potrebné formálne a procesné kroky pre jej výstavbu a uvedenie do prevádzky.

Postavíme nové špičkové nemocnice v Martine a Banskej Bystrici a zmodernizujeme existujúce nemocnice na celom Slovensku.

Dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť o seniorov a chorých

Ľudia na Slovensku sa v zdraví dožívajú jedného z najnižších vekov v krajinách OECD, a zároveň majú jedno z najrýchlejšie starnúceho obyvateľstva na svete. So starnutím populácie sa úmerne tomu zvýši aj počet obyvateľov so zdravotným (telesným/duševným) postihnutím. Očakávame, že vzhľadom na rastúci počet osôb, ktoré budú väčšiu časť svojho dospelého života prežívať v starobe, prudko vzrastie význam poskytovania zdravotno-sociálnych služieb, a teda vzrastie aj počet obyvateľov závislých na dlhodobej starostlivosti (až o 63%). Vzhľadom na nedostatočné kapacity zariadení poskytujúcich zdravotno-sociálnu starostlivosť o seniorov a osoby trpiace telesnými a duševnými ochoreniami sa do roku 2030 z tohto dôvodu očakáva nárast hospitalizácií o 18%. Takýto nápor však nebude pre slovenské nemocnice únosný, keďže už dnešná miera hospitalizácií predstavuje jednu z najvyšších v EÚ a v priemere trvá aj najviac dní.

Vážnym problémom je tiež samotné financovanie sociálno-zdravotných služieb. Aktuálnou novelou zákona sa zasiahlo do originálnych kompetencií samospráv a mestám a obciam bola uložená povinnosť dofinancovať neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Za účelom udržania systému spravodlivého financovania sociálno-zdravotných služieb preto preskúmame všetky možnosti jeho stabilizácie.

Strana HLAS-SD jasne deklaruje, vnímajúc absolútnu dôležitosť sociálno-zdravotnej problematiky pre našu krajinu a všetky sociálne vrstvy spoločnosti, že sa musí stať témou premiérskou a musí byť priamo implementovaná do agendy predsedu vlády SR. Náš návrh zahŕňa vytvorenie špeciálneho útvaru kancelárie predsedu vlády, ktorá túto problematiku zastreší a skординuje.

Starostlivosť o duševné zdravie a vzdelávanie v tejto oblasti

V rámci problematiky dlhodobej starostlivosti jasne vnímame fakt, že minimálne v rovnakej miere a s rovnako koordinovaným prístupom je potrebné zamerať sa aj na ľudí trpiacich duševnými chorobami. A to nielen v súčasnosti, ale aj v kontexte civilizačných megatrendov očakávaných počas najbližších 30-tich rokov. Duševné ochorenia totiž celosvetovo patria medzi najrýchlejšie rastúce choroby v prepočte na počet obyvateľov, pričom pandémia COVIDu tento problém ešte viac zvýraznila.

Takmer 70% osôb s úzkostnými poruchami sa nelieči, pri ľuďoch závislých od alkoholu je to 80%, pri niektorých iných duševných ochoreniach sú tieto percentá dokonca ešte vyššie. Problémy s duševným zdravím majú negatívne ekonomické dopady vyčíslené vo výške 2-4% HDP, a náklady na zbytočnú somatickú liečbu pacientov s psychickou poruchou sa odhadujú na približne 1% HDP. Okrem toho, osoby trpiace duševnými chorobami majú zväčša horšie výsledky v škole a v práci, a ich stav má devastačné účinky nielen na nich samotných, ale aj na ich rodiny a celé komunity. Preto sa v našich riešeniach zameriame na:

- Osoby trpiace duševnými ochoreniami;
- Zdostupnenie vysoko kvalitných služieb v oblasti duševného zdravia;
- Integrovaný a nadrezortný prístup;
- Prevenciu duševných ochorení a podporu duševného blahobytu;
- Silné líderstvo a správne riadenie témy;
- Inovatívne prístupy.

Lieková politika

Naším cieľom je zabezpečiť dostupné lieky pre všetkých pacientov tak, aby sa k nim dostali v čase, kedy ich potrebujú. Zabezpečíme potrebné lieky bez doplatku pre sociálne ohrozené skupiny i najmodernejšie lieky pre všetkých ťažko chorých.

Súčasne vytvoríme podmienky pre rýchlejší, transparentný a prediktabilný vstup inovatívnych liekov s preukázanou pridanou hodnotou pre pacienta.

Zrušíme percentuálne zastropovanie výdavkov pre lieky na výnimky. Zrýchlime rozhodovací proces pre vstup liekov do systému dodržiavaním zákonných lehôt. Odstránime bariéry pre vstup nových generických liekov na trh.

Otvoríme rokovania s Európskou úniou o pravidlách reexportu pokiaľ ide o lieky, reexportom ktorých sa krajina dostane do stavu, kedy ich nemá zabezpečené primárne pre svojich pacientov. Pravidlá voľného obchodu nemôžu mať za následok ohrozenie zdravia pacientov na Slovensku.

Inovácie v zdravotníctve: telemedicína/prevencia a asistovaný život/výskum a vývoj

Rozvoj telemedicíny na Slovensku zahŕňa zriadenie služieb telemedicíny (vrátane telediagnostiky a telepsychológie) v zdravotnej starostlivosti a tiež v nadrezortných službách (tzv. poradne zdravia). Počas pandémie COVIDu nastalo mimoriadne zintenzívnenie komunikácie pacienta s lekárom prostredníctvom telefonátov/videohovorov, čo ponúka príležitosť na možné odbremenenie zdravotníckych zariadení od mnohých (častokrát) zbytočných návštev pacientov, a zároveň na rýchlejší pokrok v tejto oblasti na Slovensku.

Základným východiskom je aktívne využívanie technológií vo včasnej diagnostike s cieľom redukcie počtu odvrátených úmrtí. V praxi to do budúcnosti znamená najmä kvalitatívne zlepšenie života seniorov, zdravotne znevýhodnených či osamelo žijúcich ľudí.

V súlade s prierezovou inovačnou politikou strany presadíme modernizáciu podmienok na výskum, vývoj a inovácie aj v zdravotníctve, a to za účelom udržania mladých zdravotníkov na Slovensku. Adekvátne zvýšime zdroje zo štátneho rozpočtu, ktoré budú vyčlenené ako investície na rozvoj inovácií a výskumu v zdravotníctve.

REGIONÁLNY ROZVOJ

”
Regionálny rozvoj znamená koordinovaný rozvoj územia, ktorého súčasťou je zvyšovanie kvality života ľudí a odstraňovanie modernizačného dlhu. Zároveň ho vnímam ako investičnú príležitosť pre rozvoj krajiny. Preto je našou prioritou.
”

RICHARD RAŠI

Regionálny rozvoj pod jednu strechu

Kompetencie regionálneho rozvoja na národnej úrovni sústredíme pod jednu strechu, pretože každé ministerstvo má inú predstavu. Regióny tak strácajú dôležitý čas a ľudia v nich žijúci strácajú nádej. Rozvoj regiónov je pre nás nevyhnutnou investičnou príležitosťou pre stabilitu krajiny, ktorú dokážu vytvoriť len ekonomicky stabilné regióny s vlastnou lokálnou hospodárskou politikou. Regionálny rozvoj musí byť nadrezortný tak, aby vedel usmerňovať a koordinovať iné ministerstvá.

Aby sa vyrovnali regionálne rozdiely, pripravíme Národný plán zásadného odstránenia regionálnych rozdielov a vyčleníme každoročne minimálne jednu miliardu eur zo štátneho rozpočtu na riešenie problémov a investície v regiónoch.

Rokovania vlády v regiónoch a transparentné investície budú samozrejmosťou

Rozhodnutia o podpore regionálneho rozvoja budeme tvoriť na základe intenzívneho dialógu so samosprávami a sociálnymi partnermi na rokovaníach vlády v každom jednom okrese minimálne dvakrát počas volebného obdobia. Výsledky budeme hodnotiť presne tam, kde sú adresované. Verejný odpočet umocní transparentnosť a bude spájať sily kľúčových aktérov. Zriadime špeciálnu web stránku, ktorá bude obsahovať kompletný prehľad o infraštruktúrnej vybavenosti miest a obcí. Z nej bude zrejmé, kde chýba vodovod, kde kanalizácia, v ktorej obci nie je internetový signál, kde neexistuje predajňa základných potravín a poštových služieb, cyklotrasy a pod. Prostredníctvom tejto web stránky budeme môcť adresne pomáhať a verejnosť bude môcť kontrolovať reálnu pomoc s odstraňovaním infraštruktúrnych problémov a tým nám aj vystaviť vysvedčenie.

Slovensko pod bývalou vládou na poslednú chvíľu schvaľovalo eurofondy pre nové programové obdobie bez zohľadnenia požiadaviek našich regiónov. My však pozeráme aj ďalej do budúcnosti. Zavedieme systém alternatívneho financovania municipálneho rozvoja, v ktorom bude dominovať jasná úprava podpory verejno-súkromných partnerstiev a združených investícií. Zriadime Fond cestnej infraštruktúry, aby financovanie modernizácie cestnej siete v regiónoch malo stabilnú finančnú oporu.

Nový zákon o regionálnom rozvoji

Aktuálne platný zákon o regionálnom rozvoji je legislatívnym textom bez potrebných realizačných mechanizmov. Jeho súčasťou sú ustanovenia, ktoré primárne spadajú do zákona o Európskych štrukturálnych a in-

vestičných fondoch. Regionálny rozvoj však nemožno podopierať výlučne eurofondovými možnosťami. Súčasťou nového zákona bude jestvujúci zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov s tým zásadným rozdielom, že pre HLAS budú tieto okresy prioritné, a budeme im preto venovať zvýšenú pozornosť. Kým pod zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov patria tie, ktoré prejdú kritériom miery nezamestnanosti, nový prístup bude reagovať na mieru zamestnanosti k celkovému počtu obyvateľov v okrese, priemernú výšku plátov, počtu väčších zamestnávateľov a kvalitu života v okrese. A predovšetkým bude sprevádzaný prioritnou podporou zo strany vlády.

Uzákoniť Živý vidiek a zvýšiť kvalitu života ľudí v regiónoch

Na Slovensku chýba uzákonenie Živého vidieka. Hoci naša krajina z hľadiska samospráv tvorí až 96 % obcí a sme typickou vidieckou krajinou, stále u nás neexistuje zákon, v ktorom by bol zadefinovaný vidiek. Zmeníme to, lebo Živý vidiek je potenciálom našej krajiny. Zavedieme adresnú pomoc pre podporu maloobchodu v rámci základných potravín a nepotravinového tovaru. Ľudia na vidieku nebudú trpieť tým, že si vo svojom blízkom okolí nemôžu kúpiť základné potraviny či drogeriu. Pomôžeme ľuďom, podporíme lokálnu produkciu.

Opätovne zavedieme národný plán budovania verejných vodovodov a kanalizácie, lebo tam, kde nie je voda, nemôže byť ani život. Dopusiaľ si museli obce a mestá platiť zo svojho rozpočtu na projekty, ktoré museli neustále aktualizovať a platiť aj za vypracovanie žiadostí o dotáciu. Chceme vytvoriť systematický zoznam, v rámci ktorého bude túto dotáciu pridelať priamo vláda na základe diskusie so sociálnymi partnermi.

Cestovný ruch ako pilier ekonomiky

Vytvoríme nadrezortnú inštitúciu ako medzisektorového a medzirezortného koordinátora pre cestovný ruch (CR), ktorej hlavné funkcie budú riadenie, kontrola a dozor nad legislatívnymi otázkami cestovného ruchu, riadenie a podpora investícií a inovácií v CR, ako aj zber, vyhodnocovanie a zdieľanie dát. Pozícia orgánu situovaného medzi predsedom vlády a ministerstvami poskytne priestor na koordináciu všetkých návazných, pridružených alebo inak prepojených úkonov a aktivít priamo ovplyvňujúcich existujúce činnosti v segmente CR, alebo tvorbu budúcich nástrojov a politík pre podporu a skvalitnenie cestovného ruchu na Slovensku. Zavedieme systém pre riadne fungovanie všetkých aktérov cestovného ruchu na strane štátu (KOCR, OOCR, Slovakia TRAVEL). Podporíme miestne komunity a ich integráciu do rozvoja cestovného ruchu s cieľom zabezpečiť sociálnu udrža-

telnosť v cestovnom ruchu. Zameriame sa na rozšírenie ponuky smerom k menším a vzdialenejším regiónom (viďiecky turizmus, agroturizmus, slow travel – pomalé cestovanie). Zároveň podporíme vytvorenie systému eVisitor – digitalizáciu registratúry všetkých poskytovateľov ubytovania na Slovensku.

Rozvoj lokálnej hospodárskej politiky a života v regiónoch

Cestovný ruch je dôležitou súčasťou priemyslu a mnohé naše regióny majú predpoklady na jeho prínosné využitie. Musia cítiť benefity prírodných krás, kultúrneho dedičstva, lokálnych výnimočností aj geografickej polohy. Cestovný ruch preto bude súčasťou regionálneho rozvoja s adresnou pomocou. Zavedieme reguláciu zdieľaného ubytovania, ktoré odoberá samosprávam, penziómom a hotelom z príjmov, zriadieme digitálnu platformu, kde budú všetky dáta o cestovnom ruchu, lebo budeme podporovať rozvoj podľa dát a nie podľa pocitov.

SMART riešenia a digitalizácia

O smart riešeniach sa hovorí pomerne dlho. Pre nás je to kombinácia informačných technológií a sedliackeho rozumu. Preto súčasťou digitalizácie regiónov budú smart riešenia s dvomi hlavnými kritériami: užitočnosť a udržateľnosť. Budovanie smart miest a obcí je potrebné, ale budovanie smart regiónov je nevyhnutné. Preto zriadieme centrá zdieľaných služieb.

V cestovnom ruchu zavedieme digitalizáciu na úrovni online rezervácií a predaja, čím zvýšime potenciál exportu služieb z pohľadu príjmov, sprehľadníme a zmapujeme poskytovateľov služieb, zvýšime dostupnosť informácií o atrakciách v regiónoch Slovenska.

Bez pozemkov nebudú využité eurofondy

Uvedomujeme si to, preto urýchlene presunieme pozemky Slovenského pozemkového fondu v intraviláne miest

a obcí do ich vlastníctva. Od pozemkov začína rozvoj územia a aj čerpanie eurofondov. Obec, alebo mesto nemôže čakať niekoľko rokov na to, kedy Slovenská republika odpredá pozemok, alebo budovu, ktorú je potrebné využiť vo verejnom záujme. Samosprávy potrebujú často riešiť tieto problémy expresne vtedy, keď problém alebo dopyt nastane, nie s výrazným oneskorením, kde mu ešte štát podráža nohy.

Agentúra pre správu nevyužitého štátneho majetku

Pod jednu agentúru sústredíme prehľad o všetkých nevyužitých štátnych budovách a type štátneho prebytočného majetku. Každá samospráva a jej obyvatelia budú môcť na špeciálnej web stránke sledovať, aká prázdna štátna budova je na ich území. Tento majetok sa automaticky presunie na mesto, obec či samosprávny kraj, ktorý prejaví záujem o jeho využitie na verejnoprospešné účely, napríklad na výstavbu nájomných bytov, pre potreby

materskej, základnej či strednej školy a školského zariadenia či zariadenia v rámci sociálnych služieb.

Nová koncepcia ako manuál pre rozvoj regiónov

Regionálny rozvoj bude sprevádzať rýchla, intenzívna a precízna aktualizácia Koncepcie územného rozvoja Slovenska, pretože kľúčový dokument z roku 2008 musí hovoriť o budúcnosti a nie o minulosti. Budeme presadzovať jednu základnú koncepciu, na ktorú budú nadväzovať ostatné tak, aby územia nemali rozličné stratégie, ktoré na seba nenadväzujú, ako je tomu teraz. Zjednotíme všetkých aktérov regionálneho rozvoja tak, aby sme nemali množstvo rozdielnych organizácií pre regionálny rozvoj, ale jedného kľúčového partnera v regióne.

EFEKTÍVNA VEREJNÁ SPRÁVA

Kompetentná, výkonná a efektívna verejná správa a dôveryhodné verejné inštitúcie tvoria základný predpoklad pre udržateľný rozvoj Slovenska.

DENISA SAKOVÁ

Základné princípy efektívnej verejnej správy

Chaos, marasmus a nekompetentné, častokrát až amatérske spravovanie vecí verejných patria medzi základné charakteristiky spôsobu vládnutia, akého sme boli svedkami za posledné viac ako tri roky. V početných agendách predstavovala neefektivita činnosti verejnej správy priamu prekážku ďalšieho hospodárskeho rozvoja Slovenska. Súčasná vládna garnitúra úplne zastavila proces približovania sa základným štandardom Európskej únie a na ceste dobiehania priemeru životnej úrovne Európskej únie sme dokonca začali cúvať.

HLAS – Sociálna Demokracia má jasný cieľ reštartovať procesy vedúce k dlhodobému systémovému zlepšeniu fungovania verejnej správy. Za podstatné považujeme vypracovanie nového kompetenčného zákona, ktorý podrobne upraví príslušnosť ministerstiev a iných štátnych orgánov tak, aby sa minimalizoval počet kompetenčných sporov a bolo zreteľné, v ktorých otázkach je kompetencia v koho rukách. Nejednoznačné vymedzenie kompetencií sa už nesmie stať útočiskom pre alibizmus vládných predstaviteľov. Budeme preto presadzovať jasné pravidlá (analogicky ako je to pri Policajnom zbore vo forme nariadenia vlády), aby sa zabránilo nekontrolovanému a netransparentnému vzniku nových úradov a naberaniu nových zamestnancov. Nie je už možné pokračovať v náraste počtu zamestnancov štátu, personálny rozvoj štátnej správy musí smerovať k rastu kvality, nie kvantity zamestnancov.

Je potrebné obmedziť politiku „našich ľudí“ v štátnej správe, ktorými politici obsadia verejné inštitúcie seba blízkymi ľuďmi. V celom zvyšku štruktúry štátnych orgánov je potrebné zabrániť politickým nomináciám a zaviesť pevné a objektívne podmienky pre služobný postup. Nie je možné pokračovanie praxe, v ktorej osoby vybrané na základe politických konexií preberajú zodpovedné riadiace funkcie.

Verejná správa ako služba občanovi

HLAS chce v oblasti verejnej správy dosiahnuť vytvorenie efektívneho a nákladovo udržateľného systému štátnej správy a chceme pritom nadviazať na výsledky započatej reformy „Efektívna, spoľahlivá a otvorená verejná správa“ (ESO):

- Reformu verejnej správy vnímame ako súčasť trvalého procesu sledovania a vyhodnocovania efektívnosti verejnej správy a jej primeranosti potrebám spoločnosti;
- Dôraz kladieme na usporiadanie organizácií štátnej správy a ich agendy takým spôsobom, ktorý prinesie čo najviac benefitov ľuďom vo forme kvality,

dostupnosti, rýchlosti, prehľadnosti a komfortu pri vybavovaní ich potrieb a životných situácií.

Víziou strany HLAS je vybudovanie systémového prístupu, ktorý zabezpečí, že modernizácia nebude iba papierové heslo alebo jednorazová aktivita, ale kontinuálna činnosť, ktorá bude vedieť reagovať na zmenu podmienok. Je potrebné ju založiť na dôsledných analýzach, plánovaní a simulácii optimalizačných opatrení ešte pred ich zavedením do praxe, následne kontinuálnom vyhodnocovaní a zlepšovaní procesov. Naplnením tejto vízie bude možné vybudovať priebežne optimalizovaný klientsky orientovaný systém verejných služieb pre občanov a podnikateľov, ktorý je rýchlejší a nákladovo efektívnejší než kedy predtým, je zrozumiteľný a prístupný elektronickej komunikácii.

Digitálna transformácia verejnej správy

Optimalizáciou procesov verejnej správy umožníme aktívny proces digitálnej transformácie verejnej správy. Sme presvedčení, že digitálna transformácia verejnej správy patrí k hlavným trendom ďalšieho zlepšovania služieb verejnej správy, a je zároveň súčasťou digitálnej transformácie ekonomiky a spoločnosti ako celku.

Digitálna transformácia musí verejnej správe priniesť to, čo priniesla súkromnému sektoru – úspory, zrýchlenie procesov a vyššiu spokojnosť klienta.

Digitálnou transformáciou verejnej správy sledujeme kľúčový záujem človeka, ktorým je dosiahnutie zlepšenia kvality jeho života a súčasne skvalitnenie podnikateľského prostredia tým, že politiky a služby verejnej správy budú poskytované jednotným spôsobom, ktorý nepozná procesné, vlastnícke a organizačné obmedzenia súčasnej (papierovej) štruktúry verejnej správy. Digitálnu transformáciu verejnej správy preto navrhujeme riadiť tromi základnými skupinami princípov:

- Prirodzene digitálna verejná správa, čo znamená, že postupy a pravidlá výkonu verejnej moci apriórne počítajú s maximálnym využitím potenciálu digitálnych technológií a opustia procedúry papierového sveta;
- Orientácia na klienta, pričom klientom je myslený tak občan, ako aj podnikateľ, a orientácia na jeho potreby znamená maximalizovať ústretovosť služieb, ktoré mu štát poskytuje či už elektronicke, alebo prezenčne;
- Dáta sa musia stať základným nástrojom integrácie služieb, tvorby politík, administratívneho rozhodovania aj prostriedkom verejnej kontroly.

Zefektívnenie činnosti verejnej správy

Dobre koordinovaná a efektívne prepojená verejná správa bude rozvíjať a implementovať pro-rastové politiky na základe synergie a harmonickej interakcie na všetkých úrovniach verejnej správy od centrálnej až po lokálnu, vrátane politik a služieb garantovaných samosprávami.

Prehodnotíme úradné postupy a organizáciu práce a navrhujeme ich zmeny. Namiesto posielania dokumentov sa budú zdieľať dáta, rozhodnutia budú preskúmateľné automatickými nástrojmi a obsluha zákazníkov bude zabezpečená inteligentnými rozhraniami v kombinácii so vzdelanou pracovnou silou.

Vypracujeme samostatné postupy pre verejné obstarávanie informačných technológií a systémov. Do obstarávania zavedieme dôraz na kvalitu, umožníme obstarávať inovatívne riešenia.

Posilnenie a rozvoj analytických kapacít

Reforma verejnej správy prinesie možnosti posilnenia a rozvoja analytických kapacít s cieľom, aby analytické útvary na základe dát navrhovali spôsoby dosahovania cieľov, vyčíslovali dopady verejných politik, prípadne pomenovávali strategické výzvy. Zároveň sa vytvoria podmienky na možnosť hlbšieho hodnotenia efektívnosti výdavkov, hľadania zdrojov neefektívnosti a návrhov riešení na ich odstránenie.

HLAS presadzuje systematickejšie využívanie informácií o výkone a výsledkoch strategických prognóz, ktoré budú viesť k zlepšeniu procesov posudzovania vplyvov regulačných úprav a verejných konzultácií, stanoveniu prognóz strednodobých a dlhodobých potrieb a s tým súvisiacich výdavkov a ďalších parametrov. Tým dosiahneme zlepšenie koordinácie zhromažďovania informácií a dát naprieč verejnou správou (vrátane samosprávy) s cieľom zabezpečiť vyvinutie a zavedenie pevného rámca monitorovania a hodnotenia so spätnou väzbou, ktorá zaručí, že výsledky posudzovania výkonu budú plne informovať nasledujúce generácie v oblasti rozvoja politiky a prijímania rozhodnutí.

Klientské centrá

HLAS sa plne hlási k tomu, že po prehodnotení budeme pokračovať a rozvíjať služby verejnej správy, ktoré sú poskytované cez klientske centrá už od roku 2014. Pre lepšiu predstavu o zmysluplnosti a vyťaženi klientskych

centier (údaj za rok 2019) – v danom roku sa vybavilo viac ako 2,2 milióna klientov s priemernou dobou čakania 15 minút.

S cieľom zlepšenia poskytovania služieb navrhujeme nadviazať a pokračovať s meraním spokojnosti klientov, ktorá doteraz predstavuje veľmi vysokú úroveň (skóre 9 z 10) aj vďaka realizácii mäkkých zručností pre viac než 5600 zamestnancov okresných úradov.

Podporujeme zavedenie moderných komunikačných nástrojov a možnosti elektronicky sa objednať na konzultáciu k odbornému pracovníkovi verejnej správy. Pre tých občanov, ktorí nedisponujú technickým vybavením alebo majú inú prekážku na svojej strane, navrhujeme vytvoriť komunikačný priestor v rámci klientskeho centra a takto im danú službu poskytnúť.

Zároveň prehodnotíme, ktoré služby samosprávy by sa mohli poskytovať v priestoroch už existujúcich klientskych centier.

Samospráva

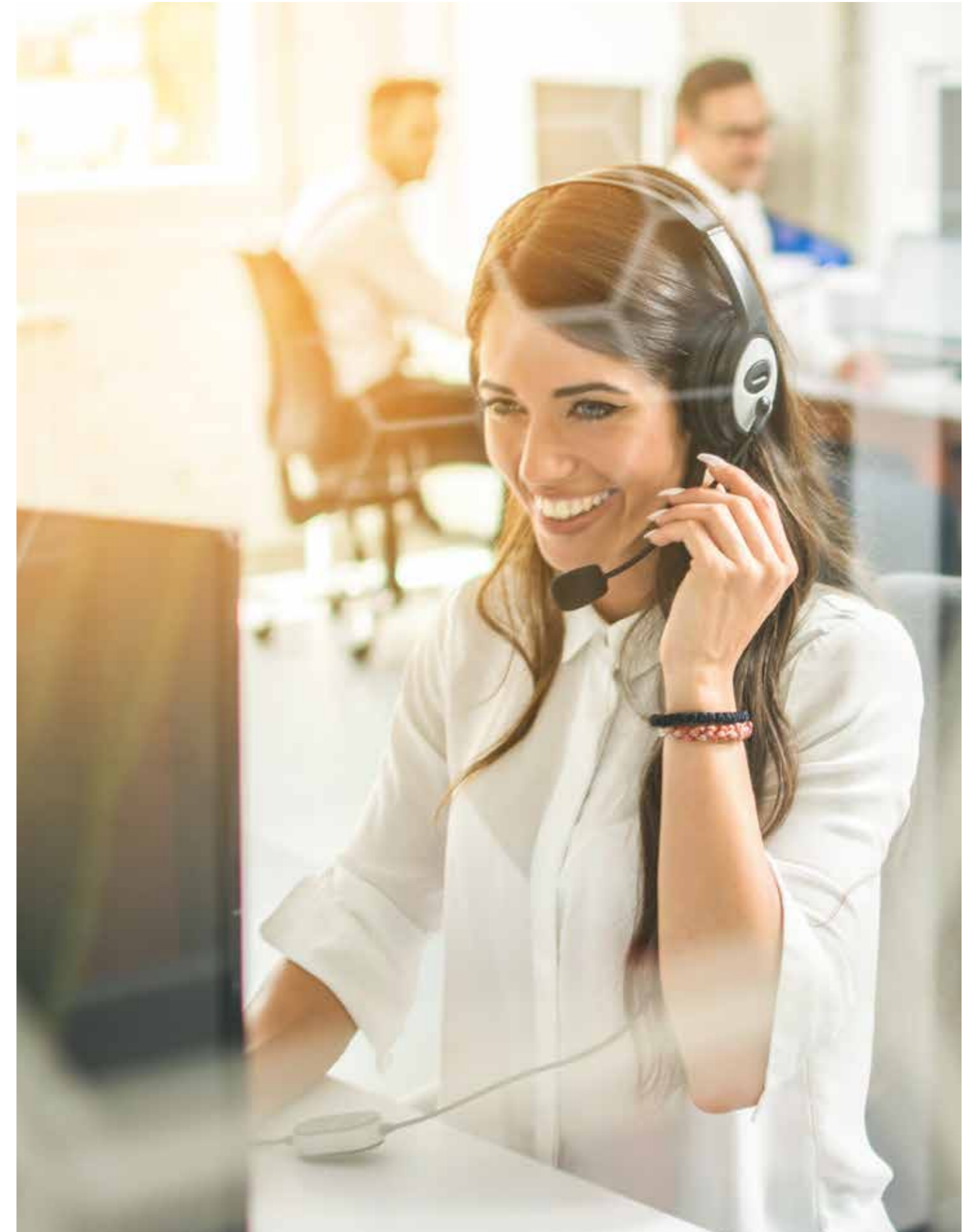
Navrhujeme aktívne využívanie popísaných princípov v časti reforma verejnej správy aj na oblasť samosprávy. Máme záujem o zlepšenie fungovania územnej samosprávy. Sme za lepšie prerozdelenia kompetencií medzi miestnymi samosprávami s vidieckym charakterom na jednej strane a mestami na strane druhej.

HLAS vníma význam samosprávy (miest, obcí a regiónov) pre občanov pri zlepšovaní podmienok pre ich život, jej úlohu pri plnení každodenných potrieb a každodenných životných situácií občana, ako aj jej významný podiel na vzdelanostnom, kultúrnom a ekonomickom rozvoji Slovenska. Súčasný nevyužitý potenciál samosprávy nám dáva príležitosť nielen zvýšiť ekonomický rozvoj Slovenska, zamestnanosť, ale aj rýchlejšie implementovať moderné technológie do bežného života občanov a zlepšiť životné prostredie. Uvedomujeme si veľké regionálne rozdiely medzi regiónmi, a to hlavne v chýbajúcej základnej infraštruktúre, kvalite služieb a rozdieloch v oblastiach zdravotníctva a sociálnej sféry. Zaväzujeme sa zabezpečiť rovnaké príležitosti a podmienky pre všetkých občanov bez rozdielu, kde sa narodila, pracujú a žijú.

Základom zmeny prístupu štátu k samospráve bude obnovenie vzájomnej dôvery, dokončenie decentralizácie kompetencií, nastavenie zodpovednosti a finančnej stability samosprávy, vypracovanie jasnej vízie rozvoja. Uvedomujeme si, že významnú úlohu pri vyrovnávaní rozdielov medzi regiónmi Slovenska musia zohrávať

projekty financované z európskych a štátnych zdrojov. Viacročná rozvojová stratégia bude založená na rešpektovaní a úcte k našej histórii a zvykom, uvedomení si súčasných možností a vymedzení konkrétnych cieľov a

vízií pre ďalší rozvoj. Štát postavený na kompetenčne silnej a finančne nezávislej samospráve dokáže priniesť nielen stabilitu a spokojný život pre všetkých občanov, ale aj zvládnuť náročné zmeny súčasnosti.

PROGRAM PRE SAMOSPRAVY

”
Východiskami pre
rozvoj samospráv budú
decentralizácia, solidarita,
finančná stabilita,
ekonomicky a legislatívne
komfortné prostredie pre
rozvoj regiónov.

Žiadne rozhodnutia bez
dialógu so samosprávnymi
partnermi.

”
MICHAL KALIŇÁK

Odstupňovanie kompetencií miestnej územnej samosprávy

Približne 4300 kompetencií nemôže mať na svojich pleciach malá obec rovnako ako okresné a krajské mestá a hlavné mesto. Vytvoríme model prijateľného kompetenčného zázemia pre kategorizáciu obcí: obec, obec s rozšírenou pôsobnosťou (bude vykonávať aj prenesený výkon štátnej správy), obec ako sídlo Centra zdieľaných služieb a štatutárne mesto s tým, že tam budú zaradené krajské mestá, kúpeľné mestá a tie so štatútom UNESCO, lebo preukázateľne plnia iné významné spoločenské funkcie.

Zriadime Centrá zdieľaných služieb

Centrum zdieľaných služieb je spojením agendy a zamestnancov pre viacero obcí. Jeden účtovník, personalista, mzdárka, projektový manažér, odborne spôsobilá osoba na verejné obstarávanie a podobne.

Systematická podpora medziobecnej spolupráce

Na Slovensku z takmer 2900 samospráv je 2661 s počtom obyvateľov do 3000. Práve systematická podpora medziobecnej spolupráce v každej z oblastí výkonu verejnoprospešných činností a spoločného výkonu agendy je mimoriadnym prínosom pre realizáciu spoločných projektov s garanciou rozloženia ekonomických rizík, spolufinancovania, udržateľnosti.

Agenda Bezpečná samospráva

Na úrovni mikroregiónov podporíme zriaďovanie pultu ochrany, ktorý bude podobný ako centrum zdieľaných služieb. Jeho zmysel bude v správe kamerového monitorovacieho systému pre viacero samospráv – umocníme pocit bezpečia ľudí a zvýšime ochranu majetku. Okrem toho pomôžeme s technickým vybavením mikroregiónov z hľadiska ľahkej technickej pomoci pre prípady živelných pohrôm, prírodných katastrof a manažovania civilnej ochrany vďaka tomu, že na úrovni mikroregiónu bude k dispozícii štvorkolka na operatívne výjazdy do terénu, plachty, celty, deky a pod. – všetko, čo chýba v území z hľadiska operatívnej pomoci samosprávam a ľuďom pri nepredvídaných situáciách.

Silné postavenie mestských polícií

Presadíme nový zákon o obecnej polícii, ktorý bude jediným legislatívnym východiskom pre úpravu kompetencií, ale aj sociálneho zabezpečenia mestských policajtov. V nadväznosti na odstupňovanie kompe-

tencií miestnej územnej samosprávy zavedieme v tzv. štatutárnych mestách metropolitnú políciu, ktorá bude významným partnerom štátnej poriadkovej polície. Už nebudeme v situácii, že štátna polícia nestíha a mestská nemôže.

Vytvoríme jeden balík samosprávnej legislatívy

Jeden balík samosprávnej legislatívy odstráni protichodné legislatívne ukotvenia, ktoré sú iné v prípade miest a obcí a iné v prípade vyšších územných celkov, napríklad nezlučiteľnosť funkcie poslanca. Iba jeden zákon je doteraz rovnaký pre obidve úrovne samosprávy a to zákon o rozpočtových pravidlách. Potom je zákon o obecnom zriadení a zákon o vyšších územných celkoch, zákon o majetku obcí a zákon o majetku vyšších územných celkov a pod. Vytvoríme zrozumiteľný model legislatívnej úpravy samospráv. Dosiahneme menej zákonov, ale s rovnakým metrom. Samospráva bude omnoho zrozumiteľnejšia.

Prijmeme zákon o kontrolnej činnosti v samospráve

Doposiaľ je inštitút hlavného kontrolóra upravený v zákone o obecnom zriadení a v zákone o vyšších územných celkoch. Ukazujú sa mnohé problémy, napríklad minimálne vzdelanie hlavného kontrolóra v obci a meste je maturita, a na vyššom územnom celku postačuje prvý stupeň vysokoškolského vzdelania. V meste nemá hlavný kontrolór nárok na odstupné po ukončení funkcie, v samosprávnom kraji je automatický. V Prešovskom kraji dokonca pôsobil úväzkový hlavný kontrolór pre viac ako 60 obcí. Jeho pozícia je podľa zákona nezávislá, no zastupiteľstvo ho schvaľuje do funkcie, tiež mu schvaľuje plat, plán práce a odmeny. Zákonom stanovíme povinnosti, úlohy, ale aj spôsob obsadzovania funkcie napríklad podmienkou zloženia skúšky spôsobilosti na Úrade pre kvalitu verejnej služby.

Zriadime Agentúru pre kvalitu verejnej služby

Cieľom tohto úradu bude zabezpečovanie školení a odborného rastu volených predstaviteľov samospráv a ich odborných zamestnancov. Svojím obsahom a poslaním nahradí Inštitút verejnej správy a predstavitelia samospráv už nebudú odkázaní od finančne drahých školení o legislatíve. Zákon o obecnom zriadení dokonca dáva povinnosť starostom a primátorom neustále sa vzdelávať.

Posilníme kompetencie

Posilnenie kompetencií na úrovni samosprávnych krajov v oblasti regionálneho rozvoja je všeobecne potrebné, nakoľko veľkosť samosprávnych krajov a ich zriaďovateľská pôsobnosť v oblasti stredných škôl a duálneho vzdelávania s úzkou kooperáciou s miestnou územnou samosprávou predstavujú potrebu väčšieho modelovania rozvojových iniciatív a stabilizácie územia z hľadiska mobility a migrácie.

V oblasti financovania samosprávy presadíme finančnú stabilitu

Finančná stabilita bude garantovaná rozšírením príjmov samospráv z podielových daní, ale nie zavedením tzv. daňového mixu. Napríklad rozšírením príjmu samospráv okrem výnosu dane z príjmu fyzických osôb o podiel na výnose dane z právnických osôb, keďže kooperácia a koordinácia aktivít medzi samosprávami a súkromným sektorom je pre samosprávy kľúčová a nezastupiteľná. Zároveň zavedieme prijateľné existenčné minimum, ktoré bude nadväzovať na odstupňovanie kompetencií, aby každá samospráva mala garanciu, že v nadchádzajúcom roku nebude mať nižšie bežné príjmy z podielových daní ako v predchádzajúcom roku.

Doložka zlučiteľnosti je garanciou stability a predvídateľnosti

Do legislatívneho procesu vo všetkých zákonoch, ktoré sa dotýkajú samosprávy, zavedieme doložku zlučiteľnosti s Európskou chartou miestnej samosprávy, lebo Slovensko ju v plnom rozsahu ratifikovalo a okrem toho, že by ju malo rešpektovať, preukážeme ochranu hodnôt a princípov miestnej a regionálnej samosprávy.

BEZPEČNOSŤ A OBRANA

”
Obnovíme dôveru ľudí vo všetky silové zložky a posilíme schopnosť štátu chrániť piliere a hodnoty našej spoločnosti. Podporíme slovenské výrobné kapacity na posilňovanie obranyschopnosti štátu a garantujeme ochranu zdravia a majetku všetkých ľudí na Slovensku.
”

DENISA SAKOVÁ

PETER KMEC

Bezpečné Slovensko

Základnou úlohou štátu v oblasti bezpečnosti je zaistenie nezávislosti, zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc Slovenska. Len za týchto podmienok možno zaistiť vysokú úroveň vnútornej bezpečnosti a verejného poriadku, a tým aj ochranu zdravia a majetku všetkých obyvateľov.

HLAS podporuje posilňovanie obranných kapacít na národnej a kolektívnej úrovni v rámci Severoatlantickej aliancie a Európskej únie. Obranná spolupráca v týchto dvoch rámcoch sa musí navzájom posilňovať a je potrebné sa vyhýbať kolíziám, konkurencii či iným prejavom nesúladu.

Popri našich spojeneckých záväzkoch v Severoatlantickej aliancii budeme podporovať integráciu ozbrojených síl na európskej úrovni. Cieľom je maximalizovať efektivitu výdavkov na obranu, posilniť postavenie EÚ vo svete a budovať strategickú autonómiu EÚ. Európska spolupráca musí pomáhať národným štátom aj v boji proti hybridným hrozbám, vrátane kybernetických útokov, teroristických činov alebo zneužívaniu migrácie.

HLAS bude aktívne podporovať a zasadzovať sa o účasť slovenských výrobných kapacít na modernizácii Ozbrojených síl SR a medzinárodnej obrannej spolupráci. Každý pokrok v medzinárodnej obrannej spolupráci s účasťou SR musí byť súčasne ďalším krokom v prehlbovaní účasti slovenského priemyslu na výskume, vývoji a výrobe techniky. Výdavky, ktoré naša krajina poskytuje na svoju obranu, musia okrem dôrazu na kvalitu vybavenia Ozbrojených síl zohľadňovať aj požiadavku ich prioritného smerovania do nákupu výzbroje, ktorú sú schopné na najvyššej možnej úrovni technickej vyspelosti poskytovať slovenské podniky. Zapájanie slovenského priemyslu do modernizácie našich ozbrojených síl musí byť zdrojom tvorby nových pracovných miest, zdrojom umožňujúcim ďalšie investície našich podnikov do vývoja a výskumu a ďalšieho rozvoja výrobných technológií.

Vojenské a civilné hrozby v mnohom súvisia a vzájomne sa podporujú, preto ich je potrebné vnímať súvisle. Rovnako nemožno oddelene posudzovať vnútorné a vonkajšie aspekty bezpečnosti. Kybernetické útoky sú čoraz inovatívnejšie a sofistikovanejšie a nástroje na ich páchanie sú dostupné čoraz širšiemu okruhu páchatelov. Môžu ohroziť nielen individuálne záujmy občanov a kritickú infraštruktúru, ale môžu poškodiť všetky najdôležitejšie bezpečnostné záujmy štátu. Víziou strany HLAS je vytvorenie bezpečného kybernetického priestoru a plné zapojenie sa Slovenska do medzinárodnej spolupráce v tejto oblasti.

Inštitúcie štátu a krízové riadenie

Systém štátnych orgánov spolupracujúcich na prevencii, pripravenosti a reakcii na bezpečnostné hrozby posuneme na úroveň zodpovedajúcu súčasným náročným výzvam. Súčasný bezpečnostný systém Slovenska je potrebné prispôsobiť aj vo svetle skúseností z nedávnych kríz, akými bola pandémia alebo následky vojny na Ukrajine.

Oproti súčasnému stavu odstránime duplicitu riadiacich orgánov a vyjasníme kompetenčné nejasnosti medzi štátnymi orgánmi, stanovíme jednoznačné riadiace postupy a zodpovednosť. Nepovažujeme za naďalej únosné predpokladať účinnú odozvu pri existujúcej fragmentácii štátneho systému na subsystemy civilnej ochrany, hospodárskej mobilizácie, záchranných zložiek a ďalšie. Preto zásadným spôsobom zlepšime jednotné monitorovacie a analytické kapacity a preventívne opatrenia, a takto zvýšime pripravenosť na budúce krízy, a to na všetkých úrovniach verejnej správy. Vopred definované situačné plány musia zabezpečiť rýchlu, predvídateľnú, koordinovanú a nákladovo efektívnu odozvu orgánov verejnej správy všetkých úrovní. Či sa bude jednať o krízy vojenskej alebo nevojenskej povahy, živelné pohromy či priemyselné havárie, štát musí zabezpečiť hospodárny a účinný systém odozvy. Tento systém nastavíme tak, aby bol zrozumiteľný a účinný nielen z hľadiska človeka, ktorý potrebuje ochranu, ale aj pre samosprávu, neziskovú organizáciu alebo dobrovoľnícku organizáciu, ktoré chcú prispieť.

HLAS navrhne a presadí účinný a moderný systém odozvy na všetky bezpečnostné hrozby. Amaterizmus, improvizácia a nepredvídateľnosť pri zvládaní kríz sa už nesmie opakovať a spoločnosť už nikdy nesmie znášať zbytočné náklady, ktoré takto vznikajú. Pripravenosť na krízy a zvládanie kríz je odborná činnosť, kde jediným cieľom musí byť minimalizácia škôd na zdraví a majetku občanov.

Hasičský a záchranný zbor a dobrovoľná požiarna ochrana

Budeme sa zasadzovať za budovanie moderného Hasičského a záchranného zboru SR, schopného efektívne a účinne reagovať na existujúce mimoriadne udalosti, ako aj očakávané mimoriadne udalosti súvisiace so zmenou klímy a zmenou trendov v národnom hospodárstve (napr. zavádzaním alternatívnych pohonov vozidiel a s tým súvisiacej infraštruktúry), to chceme dosiahnuť predovšetkým:

- technickou modernizáciou a vybavením Hasičského a záchranného zboru potrebnou hasičskou technikou,
- modernizáciou existujúcich hasičských staníc Hasičského a záchranného zboru s cieľom zabezpečiť požadované štandardy vybavenosti, optimalizáciu

prevádzkových nákladov a predovšetkým zlepšením podmienok na výkon služby,

- dôkladnou analýzou a v prípade poddimenzovania stavu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru ako aj v súlade s odporúčaním OECD navýšením početných stavov príslušníkov v pôsobnosti Hasičského a záchranného zboru
- vytváraním legislatívnych podmienok na úseku ochrany pred požiarmi, zachytávajúcej zmeny vývoja v národnom hospodárstve a v súlade s právom EÚ, modernizáciou špecializovaných pracovísk HaZZ, ako napríklad akreditovanej skúšobne na skúšanie horľavosti materiálov a výrobkov
- zavádzaním kvantitatívnych a kvalitatívnych zmien vo vzdelávaní a výcviku príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, dobudovaním výcvikových areálov v Strednej škole požiarnej ochrany MV SR v Žiline a vo Výcvikovom centre Hasičského a záchranného zboru Lešť.

Uvedomujúc si neoceniteľný prínos dobrovoľníctva v oblasti ochrany pred požiarmi naďalej prehlbovať spoluprácu s Dobrovoľnou požiarou ochranou SR, inými občianskymi združeniami pôsobiacimi v tejto oblasti a podpore dobrovoľných hasičských zborov obcí, zlepšovaním ich materiálo-technického vybavenia a zvyšovaním odbornej pripravenosti a výcviku ich členov.

Bezpečnosť a záchrana na horách

Budeme sa zaoberať o zvýšenie kvality, efektivity a bezpečnosti horskej záchrany na Slovensku prostredníctvom zavádzania moderných technológií, postupov, materiálo-technického vybavenia a legislatívnych zmien s cieľom optimalizácie systému horskej záchrany smerom k účinnej záchrane ľudských životov v horských oblastiach.

Budeme pokračovať v budovaní zázemia pre horskú záchrany vrátane adekvátnych záchranných staníc prostredníctvom efektívneho čerpania eurofondov.

Zvýšime bezpečnosť osôb v horskom a vysokohorskom prostredí zavedením jednoznačných a vymožitelných pravidiel pre výkon povolání v tomto prostredí a obmedziť nelegálne vykonávanie týchto povolání.

Vnútorňa bezpečnosť

Všeobecným záujmom spoločnosti musí byť moderný, profesionálny, efektívny a občanmi rešpektovaný, a najmä apolitický policajný zbor a polícia. To sa dá doceliť jedine tak, že v službách policajného zboru budú slúžiť policajti, ktorí majú dostatočnú odbornosť, skúsenosti, vybavenie, podmienky a motiváciu zotrvať čo najdlhšie v službách štátu pre občanov.

Preto sme si ako kľúčové ciele zadefinovali:

1. Zabezpečiť personálnu stabilizáciu policajtov tak, aby neodchádzali dlhoroční skúsení policajti, do ktorých štát investoval, a mohli svoje skúsenosti odovzdávať mladším:

- garancia a udržanie existujúceho sociálneho systému výsluhových dôchodkov;
- oblasť odmeňovania – zabezpečenie náležitého odmeňovania aj prostredníctvom objektívneho hodnotiaceho systému výkonnosti policajta;
- na voľné tabuľkové miesta umožníme návrat príslušníkov policajného zboru z výsluhového dôchodku
- komplexná revízia zákona č. 73/1998 v oblasti odmeňovania vrátane zmeny taríf, redukcie počtu príplatkov a ich premietnutie priamo do platovej triedy;
- sociálna oblasť – vytváranie zodpovedajúcich podmienok pre príslušníkov policajného zboru, vrátane možnosti pridelovania služobných bytov, modernizácie a rozšírenia siete ubytovní a rozšírenie možnosti čerpania úverov na bývanie zo sociálneho fondu.

Oblasť kariérneho rastu:

- Spresníme a upevníme pravidlá kariérneho rastu tak, aby boli jasne definované podmienky kariérneho postupu a vzdelávania príslušníkov policajného zboru a zamedzilo sa ich obchádzaniu. Týmto sa zabezpečí pripravenosť policajtov na postup v kariére postupným osvojením si dôsledného plnenia služobných úloh a pružné reagovanie policajtov na nové situácie v rámci služobnej činnosti, prijatie vyššej zodpovednosti, samostatnosti a schopnosti riadiť organizačné systémy v Policajnom zbore a zároveň sa tým očakáva zvýšenie profesionality a rýchlosti vo výkone policajného zboru.

2. Oblasť vzdelávania:

- Iba policajt, ktorý sa vzdeláva, získava potrebné vedomosti a zručnosti, sa stáva odborníkom vo svojom obore, čo je potrebné zabezpečiť skvalitnením vzdelávania na všetkých úrovniach – stredné odborné školy, Policajná akadémia, vrátane modernizácie ich vybavenia;
- Úzko prepojíme pravidlá kariérneho rastu so systémom vzdelávania;
- Skvalitníme výber, prípravu a vzdelávanie nadriadených.

4. Organizačná oblasť:

- Zoptimalizujeme organizačnú štruktúru, ktorou sa zabezpečí moderný a efektívny výkon policajného zboru naprieč všetkými policajnými službami (kriminálna, finančná, poriadková, dopravná, železničná, hraničná a cudzinecká, oblasť ochrany objektov, inšpekčnej služby, ochrany určených osôb, osobitného

určenia) tak, aby bola zabezpečená efektívna účinnosť jednotlivých policajných služieb do vnútra, ale aj navonok, spolupráca so štátnymi a medzinárodnými inštitúciami či so samosprávami. Zredukujeme administratívnu náročnosť a automatizáciu niektorých úkonov tak, aby bol zabezpečený najmä efektívny a profesionálny výkon služby pre občana s dôrazom na heslo „Pomáhať a chrániť!“ a s dostupnosťou pomoci a ochrany pre všetkých občanov na celom území SR.

5. Materiálo-technické vybavenie:

- Presadíme zlepšenie vybavenia Policajného zboru na úroveň 21. storočia: (i) Modernizácia pracovného priestoru policajných oddelení, vrátane sociálneho zázemia; (ii) Zlepšenie materiálnych podmienok a technického zabezpečenia tak, aby plne odrážalo úlohy, ktoré má plniť Policajný zbor; (iii) Technologický rozvoj a digitalizácia jednotlivých služieb s dôrazom na odbúranie administratívy, obmedzenie korupcie a uvoľnenie kapacít pre priamy výkon služby.

Hranice a migrácia

Integrita vonkajších hraníc EÚ je nevyhnutným základom vnútornej aj vonkajšej bezpečnosti všetkých členských štátov EÚ. Nekontrolovaná migrácia predstavuje hrozbu pre súdržnosť a vnútornú stabilitu EÚ, budeme preto podporovať spoločné európske riešenia pre jej prevenciu. Prioritne je potrebné zamerať sa na riešenie príčin migrácie v krajinách jej pôvodu a zásadné zvýšenie miery návratov nelegálnych migrantov, nie na vzájomné obviňovanie sa medzi členskými štátmi EÚ. Budeme požadovať rázny postup celej Európskej únie proti nelegálnej migrácii, ale osobitne proti tým prípadom, kedy vonkajšie sily zneužívajú migráciu ako nástroj tlaku proti Európskej únii. V rokovaní inštitúcií EÚ nebudeme pasívnymi prijímatelmi myšlienok a návrhov iných, ale aktívne budeme navrhovať riešenie v spoločnom európskom záujme.

V súlade s dlhodobou politikou Slovenska v oblasti azylovej politiky HLAS odmieta povinné kvóty na prerozdelenie žiadateľov o azyl medzi členské krajiny EÚ. Sme za zachovanie princípu dobrovoľnosti pri solidárnych opatreniach, pričom forma solidarity musí zostať na rozhodnutí Slovenska (členského štátu).

Migrácia, ktorá je riadená a určovaná suverénnymi rozhodnutiami a záujmami Slovenska, môže byť významným faktorom hospodárskeho rastu. HLAS sa zasadí o to, aby pracovná migrácia bola premyslene a dlhodobo riadená v súlade s potrebami slovenského hospodárstva, so zameraním sa na potrebné (nedostatkové a perspektívne) profesie. Prítom musia byť v plnej miere zohľadnené všetky bezpečnostné princípy a pravidlá, a pri ľuďoch dlhodobo žijúcich na Slovensku je potrebné dosiahnuť ich plnú in-

tegráciu do slovenskej spoločnosti bez vytvárania izolovaných komunít. Mnohí migranti z Ukrajiny, ale aj iných krajín, pracujú na Slovensku v menej kvalifikovaných povolaniach ako by zodpovedalo ich schopnostiam. Zmeníme systém uznávania odborných kvalifikácií tak, aby bol menej byrokraticky náročný a pritom umožnil pružné zaradenie cudzincov do zamestnania s maximálnym prínosom pre Slovensko.

Riadenou migračnou politikou bude štát umožňovať život na Slovensku iba tým cudzincom, ktorí v najvyššej miere spĺňajú tieto predpoklady.

HLAS bude aktívne bojovať proti extrémizmu, šíreniu intolerancie, prejavom nenávisťi a násilíu na základe príslušnosti k rase, národu, národnostnej a etnickej skupine, ale aj vierovyznania či sexuálnej orientácie. Každá forma nenávisťi alebo násilíu ohrozuje základné ľudské práva a slobody a je v slobodnej a demokratickej spoločnosti neprijateľná.

Samosprávy sú často vystavené dôsledkom migrácie bez podpory štátu, a to aj v prípadoch, kedy ide o pozitívne príklady migrácie, kedy prichádzajú na Slovensko ľudia pripravení pracovať a byť produktívnymi členmi našej spoločnosti. Štát často nie je ochotný poskytnúť samosprávam ani len základné štatistické údaje, ktoré by im umožnili sa pripraviť. Nenecháme samosprávy bez podpory pri ťažkých úlohách, ktoré plnia v záujme celého Slovenska.

Kybernetická bezpečnosť a phishing

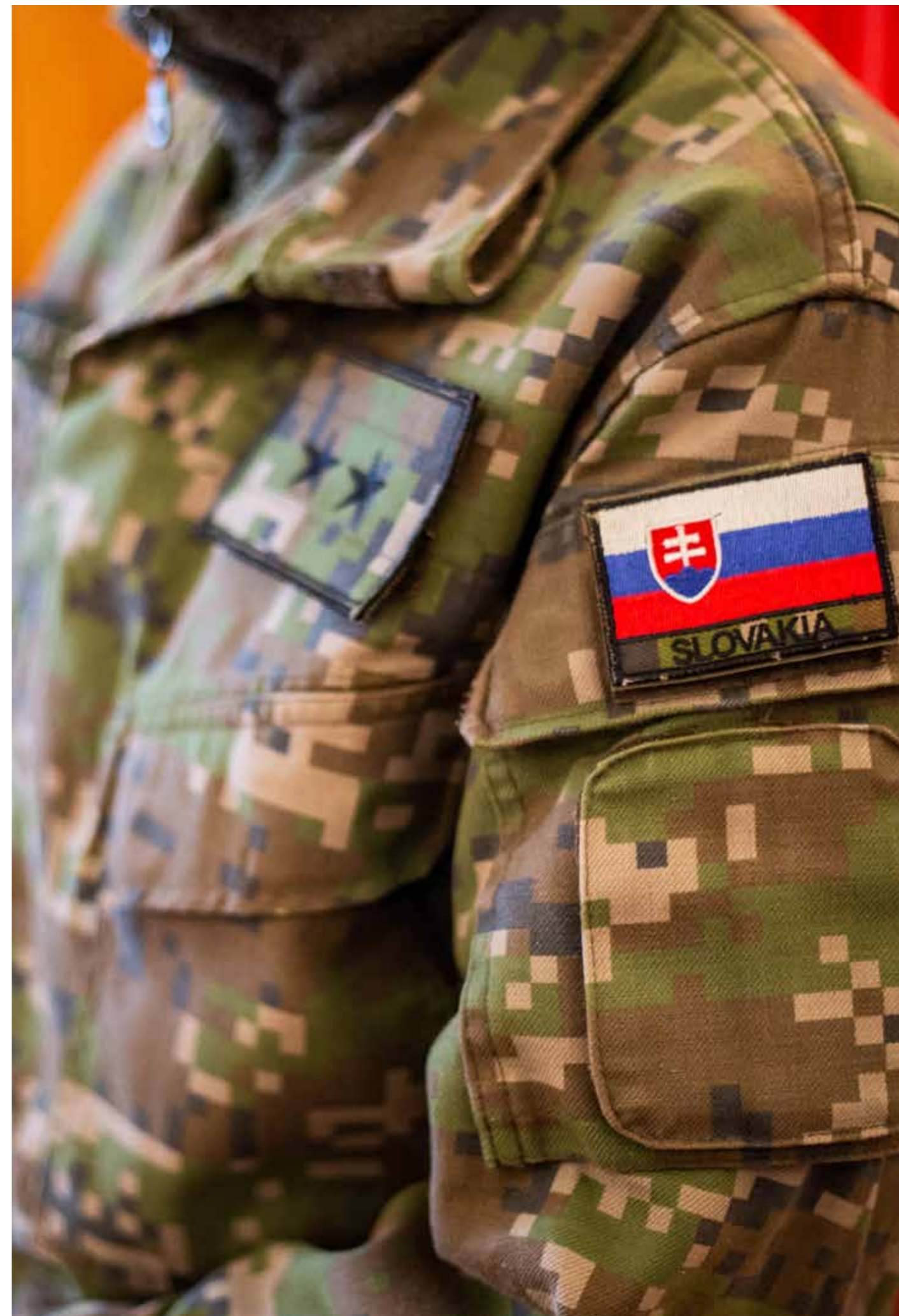
Kybernetické hrozby sa neustále vyvíjajú, sú čoraz rozsiahlejšie, častejšie a sofistikovanejšie. Niektorí aktéri útokov sa stále viac uchylujú k presadzovaniu svojich cieľov prostredníctvom nekalých kybernetických aktivít, vrátane útokov na kritickú infraštruktúru, kybernetickej špioňaže, krádeže duševného vlastníctva, phishingu, kybernetickej kriminality a kybernetických útokov ako súčasť hybridných hrozieb, ale aj strategickej konfrontácie medzi štátmi. Aj z tohto dôvodu vyplýva dôležitosť presadzovať vytvorenie náležitého systému riadenia informačnej a kybernetickej bezpečnosti naprieč inštitúciami štátu, ktorý by pružne reagoval na aktuálne bezpečnostné hrozby a zabezpečil by vyššiu mieru bezpečnosti v kybernetickom priestore Slovenskej republiky.

Strana HLAS kladie dôraz na bezpečnosť kybernetického priestoru, pričom je dôležité v ňom aplikovať jednoznačné pravidlá, ktoré budú rešpektovať ústavou garantované základné ľudské práva a slobody, vrátane práva na súkromie v digitálnom priestore tak, aby bol nielen bezpečný, ale aj otvorený, slobodný a prístupný pre všetkých, ktorí doň vstupujú. Budeme klásť dôraz na posilňovanie a vytvorenie

systému, ktorý bude pružne reagovať na aktuálne hrozby a zabezpečiť tak vysokú mieru kybernetickej bezpečnosti na národnej úrovni.

Obrana Slovenska

- V kontexte zhoršujúcej sa bezpečnostnej situácie v Európe vyhodnotíme výstavbu Ozbroyených síl SR a nastavíme systémové procesy tak, aby v strednodobom horizonte boli vybudované udržateľné spôsobilosti na národnej úrovni;
- Budeme pokračovať vo výstavbe ťažkej mechanizovanej brigády s dôrazom na jej funkcionality ako celku. Zabezpečíme plne funkčnú protivzdušnú obranu SR vlastnými silami a prostriedkami, posilíme protitankové, protiletadlové a protidronové obranné systémy, systémy rádiielektronického boja a prostriedky kybernetickej a civilnej ochrany;
- Budeme pokračovať v napĺňaní spojeneckých záväzkov vyčleňovať 2% hrubého domáceho produktu na obranu s cieľom zabezpečiť obranyschopnosť Slovenska, pričom minimálne 25 % obranného rozpočtu vyčleníme na modernizáciu a minimálne 2% pôjde na výskum a vývoj. Posilíme sily a prostriedky na zabezpečenie plnohodnotného členstva v obranných zoskupeniach EÚ a NATO s dôrazom na plnenie našich spojeneckých záväzkov;
- Budeme sa usilovať o maximálne zapojenie slovenských zbrojárskych a bezpečnostných výrobných spoločností a kapacít do obmeny techniky ozbrojených síl SR a NATO. Podporíme obstarávanie formou spolupráce vlád, B2B, agentúr EÚ a NATO a spoluprácu na spoločných vývojových projektoch s dôrazom na budovanie európskych obranných spôsobilostí;
- Zvýšime účasť vojakov a civilných zamestnancov na vzdelávaní, kurzoch a odborných stážach v zahraničí s dôrazom na zvýšenie atraktivity vojenského povolania, kvality súčasného personálu a získanie plnohodnotných obranných spôsobilostí;
- Zvýšime účasť expertov na humanitárnych misiách a pri manažovaní odstraňovania následkov konfliktov, civilných a prírodných katastrof doma aj v zahraničí tak, aby boli zároveň zvyšované odborné zručnosti slovenských vojakov;
- Zvýšime podporu národných a medzinárodných cvičení na získavanie potrebných návykov na modernej technike vrátane využitia moderných simulačných technológií;
- Zvýšime podporu na zapojenie civilných univerzít a výskumno-vývojových kapacít do národného a medzinárodného výskumu v rámci EÚ a NATO s dôrazom na technológie v oblasti kybernetickej bezpečnosti, robotizácie, umelej inteligencie, ale aj materiálového inžinierstva a vesmírnych technológií;
- Termínovo zosúladiť valorizáciu výsluhových dôchodkov s civilnými termínmi sociálnej poisťovne;
- Vrátime na letisko Sliač civilnú leteckú dopravu.

EURÓPSKA A ZAHRANIČNÁ POLITIKA

Záujmy Slovenska budú vždy na prvom mieste. Pri plnom rešpektovaní našich záväzkov v Európskej únii a Severoatlantickej aliancii sa vrátíme k základnému poslaniu zahraničnej politiky: Starostlivosti o občana a ochrane záujmov podnikateľov v zahraničí.

PETER KMEC

Hlavné posolstvá v slovenskej zahraničnej politike

Európsku úniu vnímame ako jedinečný a výnimočný projekt. Budeme oveľa aktívnejšie presadzovať záujmy Slovenska a zároveň využívať slobodný ekonomický priestor na budovanie úspešnej budúcnosti Slovenskej republiky.

Zefektívňime a úzko prepojíme využívanie európskych prostriedkov s potrebami regiónov Slovenska, predovšetkým tých najmenej rozvinutých, ktoré sa pre nás stanú prioritnými. Kompetenčne doriešime jednotné riadenie európskych politík na národnej úrovni. Rovnako intenzívne budeme rozvíjať ekonomickú a vzájomne výhodnú politiku na všetky štyri svetové strany.

V zahraničnej politike sa budeme riadiť heslom Slovensko na prvom mieste. Chceme byť solidárni, zodpovední a predvídateľní v zahraničnej politike, ale vždy so zreteľom na národnoštátny záujem Slovenskej republiky.

Ako plnohodnotný člen Európskej únie a Severoatlantickej aliancie budeme realizovať hodnotovú, ale zároveň obsahovú zahraničnú politiku s dôrazom na efektívnejší výkon ekonomickej diplomacie a dôslednejšiu ochranu záujmov slovenských občanov doma i v zahraničí.

Zahraničná politika je len taká silná, aká je tá domáca. Len konsenzus na základných princípoch zahraničnej politiky z nás vytvára silných a rešpektovaných partnerov v zahraničí. Vrátime celospoločenský konsenzus do slovenskej zahraničnej politiky. Chaos vo vnútornej politike sa prenáša aj do zahraničnej politiky, čo je v dlhodobom horizonte pre Slovensko neudržateľné. Úspešný výkon zahraničnej politiky je priamo závislý od výkonu domácej politiky a od širokej podpory obyvateľstva.

Zahraničná politika sa musí diať v súlade s ekonomickými záujmami slovenských podnikateľov. Vybudovanie rešpektovaného ekonomického piliera slovenskej zahraničnej politiky je našou prioritou. Výrazne preto zvýšime podporu slovenským podnikateľom v ich exportných snahách. Ekonomická diplomacia nesmie byť len témou rezortu zahraničia, ale musí sa stať jednou z hlavných politických tém na Slovensku, pretože naša ekonomika je bytostne závislá na exporte svojej produkcie.

Profesionalizácia zahraničnej služby

Budeme pokračovať v profesionalizácii zahraničnej služby s dôrazom na dosahovanie konkrétnych výsledkov, efektívny multilateralizmus, spojenecké záväzky a mierové riešenie sporov. Používanie tzv. "mäkkej sily" v medzinárodných vzťahoch a dôraz na obhajobu národných záujmov sa musí stať dominujúcim prvkom slovenskej zahraničnej politiky. V oblasti európskych politík vytvoríme systém podpory umiestňovania Slovákov v inštitúciách EÚ s osobitným dôrazom na riadiace pozície. Pri rozdeľovaní portfólií v budúcej Európskej komisii budeme požadovať primeranú pozíciu pre slovenského komisára.

Klimatické záväzky Slovenska v globálnom prostredí

V oblasti plnenia klimatických cieľov budeme hľadať správnu rovnováhu medzi ochranou planéty pred globálnym otepľovaním a budovaním udržateľných národných ekonomík. Riešenia musia byť implementované v spolupráci so súkromným sektorom a musia byť solidárne a sociálne spravodlivé.

Spoločná zahraničná politika Európskej únie

Aktívne sa zapojíme do posilňovania a budovania spoločnej zahraničnej politiky Európskej únie, ktorá musí byť založená na budovaní partnerstiev, mierovom riešení sporov a aktívnej rozvojovej pomoci zameranej na posilňovanie ekonomicko-sociálnych partnerstiev v našom susedstve ako aj s krajinami tzv. globálneho Juhu. Silná a jednotná Európska únia sa musí stať garantom dodržiavania medzinárodného práva a predchádzať jeho hrubému porušovaniu, ako je to v prípade ruskej invázie na Ukrajinu. Princíp konsenzu v rozhodovaní o zahraničnej a bezpečnostnej politike EÚ musí ostať zachovaný.

Strategická autonómia

S cieľom posilňovať princíp strategickej autonómie EÚ podporíme budovanie autonómnych kapacít EÚ v zahranično-politickej, bezpečnostnej, priemyselnej, zdravotníckej a iných strategických oblastiach.

Pevné ukotvenie Slovenska

Budeme viesť aktívnu vysvetľovaciu kampaň medzi občanmi Slovenskej republiky o výhodách členstva v Európskej únii a Severoatlantickej aliancii bez osočovania tých, ktorí majú kritický názor na aktuálne zahranično-politické a bezpečnostné ukotvenie Slovenska. Bezobsažná a neefektívna komunikačná kampaň musí byť nahradená prezentáciou praktických výsledkov nášho členstva v prospech človeka.

Podpora zahraničných Slovákov

Navýšime podporu Slovákov žijúcich v zahraničí na dvojnásobok súčasného ročného rozpočtu. Vybudujeme Centrum slovenského zahraničia a podporíme televízne a rozhlasové vysielanie pre krajanov v spolupráci s RTVS.

Ženy v diplomacii

Zvýšime pomer žien v diplomacii a v riadiacich diplomatických pozíciách, vrátane veľvyslaneckých postov.

MODERNIZÁCIA SLOVENSKA

”
Téma digitalizácie, resp. modernizácie štátu a spoločnosti v našom ponímaní nie je prísne technokratická a vzdialená od človeka – práve naopak, v duchu myšlienok digitálneho humanizmu vníma človeka v centre všetkých zmien a procesov a nemá tak iný hlavný cieľ ako umožniť jeho lepší život – od narodenia až po dôstojnú starobu.

”
TOMÁŠ OLEXA

Vybudovanie a prevádzka dlhodobu udržateľnej technologickej infraštruktúry

Vysokorýchlostná komunikačná infraštruktúra sietí novej generácie pre všetkých ľudí bez rozdielu, na princípoch rovnosti a inklúzie. Všetky domácnosti v Európskej únii majú byť do roku 2025 pokryté vysokorýchlostným internetom o rýchlosti aspoň 1000Mbps (socio-ekonomické centrá ako školy, univerzity, nemocnice a pod. dokonca 1Gbps). Zabezpečíme urýchlené naplnenie tohto cieľa a vysokorýchlostné pripojenie budeme garantovať ako tzv. univerzálnu službu, pre každú domácnosť i podnikateľa, bez ohľadu na lokalitu či komerčne dostupné ponuky telekomunikačných operátorov. Iba tak naplníme jeden zo základných predpokladov zvyšovania ekonomickej prosperity v 21. storočí. Rovnako sa zasadíme o vysokorýchlostné dátové pokrytie všetkých hlavných cestných ťahov a železničných tratí pre rozvoj inteligentných technológií v doprave s dôrazom na zvyšovanie bezpečnosti.

Našou prioritou je tiež optimalizovaná a koncepčne budovaná sieť datacenter, resp. aktívne zapojenie sa vlastným príspevkom do celoeurópskej siete superpočítačov – EuroHPC JU, a rozvoj a podpora nových digitálnych technológií a aplikácia umelej inteligencie (AI) pre praktické využitie vo všetkých odvetviach spoločnosti – od digitalizácie stavebníctva až po inteligentnú mobilitu.

Vyvážený a koordinovaný technologický rozvoj miest aj vidieka, resp. regiónov

Všetci ľudia na Slovensku majú právo užívať výhody pokroku v digitalizácii, bez ohľadu na to, v ktorej časti krajiny žijú. Súčasťou aktualizovanej koncepcie regionálneho rozvoja, resp. novej koncepcie digitalizácie Slovenska, sa stane jednotný a strategický prístup k rozvoju digitalizácie v samosprávach. Dôraz pritom budeme klásť na kvalitu života ľudí a mieru ohrozenia pracujúcich (pracovných miest) digitálnou transformáciou a automatizáciou priemyslu. Pomôžeme a uľahčíme samosprávam s implementáciou digitálnych technológií a rozvojom „smart city“ iniciatív. Zároveň koncepčne pristúpime k nástrahám, ktorým obzvlášť niektoré regióny v súvislosti s výzvami digitálnej transformácie čelia, a to tak, aby žiadna skupina obyvateľov nezostala „zabudnutá“ a bez pomoci. Nedovolíme, aby nezvratné procesy digitálnej transformácie priemyslu vytvorili na Slovensku nové skupiny marginalizovaných ľudí či dokonca celé znevýhodnené regióny.

Inteligentné služby štátu a digitalizované vládnutie

Plne podporujeme legitímnu požiadavku ľudí na funkčné, užívateľsky príjemné, spoľahlivé a bezpečné elektronické služby štátu. Prestaneme z ľudí robiť „poštárov“ a zabezpečíme im digitálne rozhranie pre komunikáciu so štátom pre celé spektrum životných situácií. Podporujeme tiež upustenie od tradičných prístupov k eGovernmentu, a to zmenou základnej paradigmy – „informatizácia ako nástroj, nie cieľ“. Téma eGovernmentu viac nemá byť ústrednou témou diskusie o digitalizácii spoločnosti, ale nič viac ako samozrejmom nutnosťou fungujúcou „na pozadí“. Preto presadíme i) Jednotné aplikačné rozhranie a prístup k dátam a službám štátu; ii) Proaktívnu aplikáciu princípu „jedenkrát a dosť“ pri zadávaní, resp. zdieľaní údajov; iii) Digitálnu transformáciu, pri ktorej bude nasadzovanie informačných technológií podriadené požiadavkám na efektívne procesy.

Digitálna transformácia podnikov a priemyslu

Slovensko už v minulosti do veľkej miery úspešne transformovalo priemysel z ťažkej strojárkej výroby na automobilovú výrobu. Je nevyhnutné sa pripraviť a viesť obdobný proces transformácie na výrobu s vyššou pridanou hodnotou a vysokým podielom inovácií v čo najširšom spektre podnikateľských odvetví. Preto zásadným spôsobom podporíme podniky vo vytváraní a zavádzaní inovácií. Výrazne tiež zjednodušíme možnosti čerpania prostriedkov z fondov EÚ a podporných schém na úrovni štátu.

Vzdelávanie spoločnosti prispôbené výzvam digitálnej revolúcie

Presadzujeme adaptáciu vzdelávania na všetkých úrovniach, pričom spôsob a obsah musí zodpovedať súčasným a nadchádzajúcim trendom a výzvam. Systém celoživotného vzdelávania musí byť zameraný na štrukturálne zmeny v priemysle a výrobe, so zvláštnym zreteľom na najohrozenejšie skupiny pracujúcich. Súčasťou adaptácie musí byť podpora rozvoja základných digitálnych zručností pre všetkých ľudí bez rozdielu.

Aplikácia najúspešnejších príkladov zo zahraničia, podpora vizionárskych riešení, lepšie prepojenie štátu s komerčným sektorom

Budovanie a aktívne využívanie digitálnej diplomacie s orientáciou na krajiny s úspešnými príkladmi „dobrej

praxe“ a ochotou zdieľať znalosti a zdroje vnímame najmä cez koncepcnú podporu startup-ov, technologických inkubátorov a inovačných centier so zreteľom na praktickú uplatniteľnosť riešení. Umožníme efektívne a súčasne obojstranne výhodné zdieľanie dát medzi štátom a komerčným sektorom.

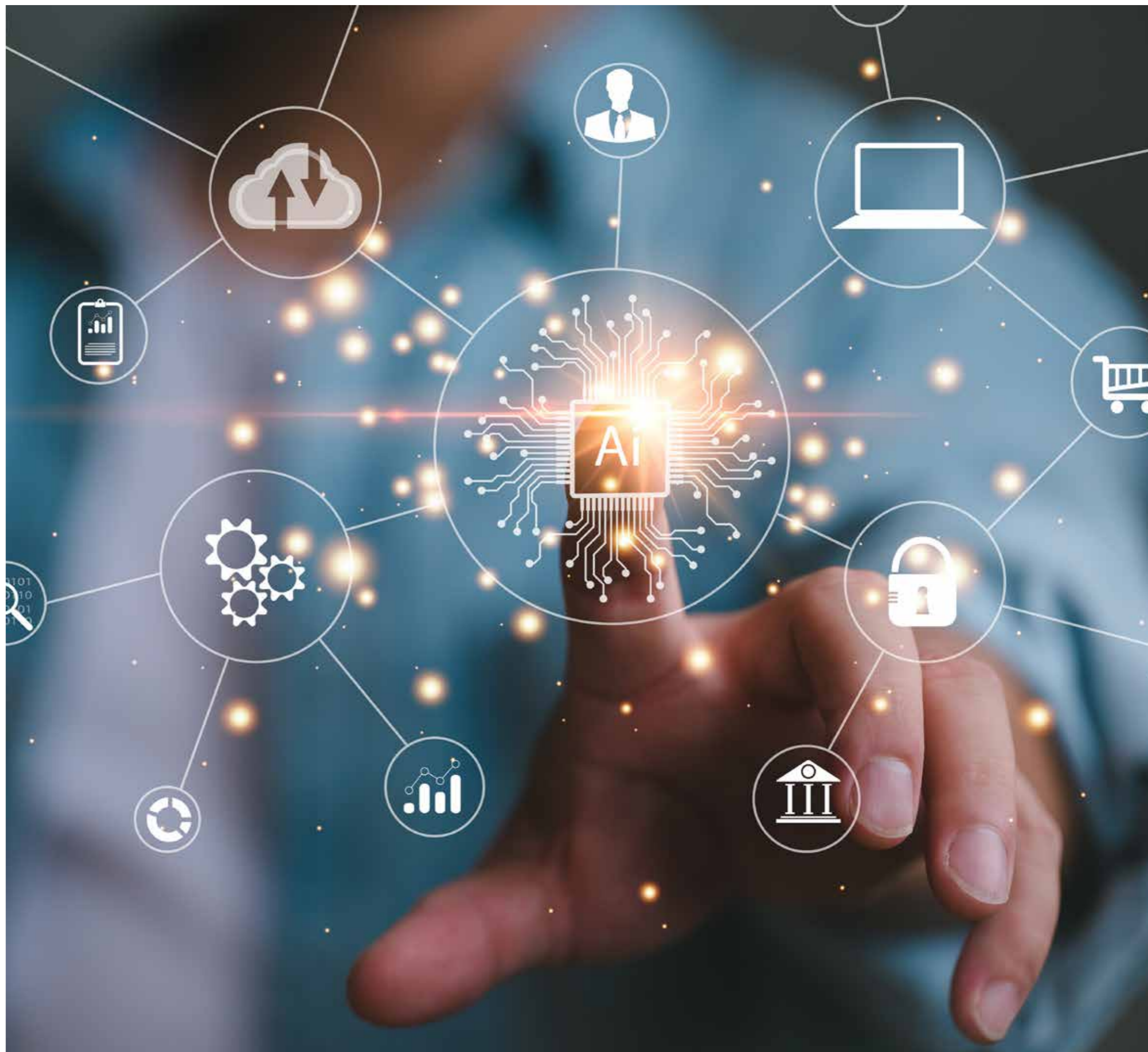
Bezpečnosť v digitálnom priestore / Boj s dezinformáciami a hybridnými hrozbami

Ochranu verejného priestoru a obzvlášť tých najzraniteľnejších skupín obyvateľstva pred dopadmi hybridných hrozieb vnímame v kontexte doby za jednu z kľúčových úloh silného a moderne fungujúceho štátu. Podporujeme preto aktívne zapájanie do európskych iniciatív na reguláciu sociálnych médií, internetových komunikačných platforiem a umelej inteligencie, a sme pripravení v tejto téme prevziať vedúcu iniciatívu.

Všetky prvky kritickej a technologickej infraštruktúry a štátom poskytovaných služieb musia spĺňať najprísnejšie kritéria kybernetickej bezpečnosti. S tým súvisí aj zásadné posilnenie inštitucionálnych a odborných kapacít v danej oblasti – založenie Národného úradu pre kybernetickú a informačnú bezpečnosť (po vzore vyspelých krajín, vrátane ČR) či aplikácia a presadzovanie občianskych práv v kybernetickom priestore (Návrh dokumentu Charta digitálnych práv občana). Je povinnosťou štátu chrániť svojich občanov, a tento základný princíp je nevyhnutné preniesť aj do digitálneho sveta.

Úprava legislatívneho rámca

Presadíme aktualizáciu nevyhovujúcich právnych noriem tak, aby reflektovali na výzvy spojené s digitalizáciou spoločnosti a umožnili aplikáciu nevyhnutných riešení a opatrení – lepšia regulácia, úprava kompetenčného zákona, zákona o správnom konaní. Podporujeme tiež vytvorenie špecifickej legislatívy a postupov, ktoré umožnia plnohodnotné využívanie prínosov moderných technológií v súlade s princípmi digitálnej transformácie.

VZDELÁVANIE

”
Vzdelávanie vnímam ako celoživotný cyklus, nie iba ako formálne ukončenie určitého stupňa vzdelania. Rok či miesto narodenia, sociálny pôvod alebo adresa bydliska nemôžu byť prekážkou. Vzdelávanie chceme riešiť v súlade s ekonomickými, sociálnymi a regionálnymi princípmi a hodnotami.

RÓBERT ZSEMBERA

Duševné zdravie detí a mládeže

Po pandemických rokoch, kedy boli školy dlhodobo uzavreté, vyučovalo sa online a deti a mládež mali zásadne obmedzené sociálne kontakty, musí byť duševné zdravie detí a mládeže celospoločenskou prioritou politik štátu, a to nielen v oblasti školstva. Preto nastavíme a presadíme podmienky pre vznik zariadení podporujúcich duševné zdravie detí a mládeže. Cieľom legislatívnych zámerov bude vytvárať priestor pre udržanie a stabilizovanie optimálneho počtu kvalifikovaných odborných zamestnancov na školách a školských zariadeniach. V spolupráci s ďalšími rezortami nastavíme systém pomoci pre deti a mládež, a podporíme vybudovanie výchovno-vzdelávacieho zariadenia pre liečbu zo závislostí a negatívnych spoločenských javov (šikana, anorexia, počítačové hráčstvo, závislosť na kybernetickom priestore a sociálnych sieťach a pod.).

Stabilné a predvídateľné prostredie

Niekoľkonásobné reformné snahy nepriniesli vo výsledku taký úspech, aký sa od nich očakával. Častokrát reformy ostávajú napísané iba na papieri alebo do prostredia vnášajú chaos a neistotu. Pozitívnu motiváciu chceme viesť aktérov v školstve ku skvalitňovaniu toho, čo sa v slovenskom školstve osvedčilo, a tým celkovému zvyšovaniu úrovne vzdelávania. Časté legislatívne zmeny v školstve neprispievajú k motivácii ostávať v systéme. Preto je potrebné v spolupráci s kvalifikovanými aktérmi nastaviť v dostatočnom predstihu plán legislatívnych úloh tak, aby školské prostredie bolo podnetné, stabilné a predvídateľné. Systém/mechanizmus rozvojových výziev rezortu musí byť dostupný, zjednodušený a zameraný na pozitívnu motiváciu škôl zapojiť sa.

Platové ohodnotenie v školstve so zreteľom na poskytovanie sociálnych benefitov, zlepšovanie postavenia zamestnancov rezortu v spoločnosti, vzdelávanie a výkon pedagogických a odborných zamestnancov

Inflácia výrazným spôsobom ukrojila z reálnej mzdy zamestnancov, čo si plne uvedomujeme; je nevyhnutné predstaviť akceptovateľný a systematický koncept prístupu štátu v otázke valorizácie platov v školstve, a to tak, aby bol predvídateľný a dlhodobo udržateľný. Pre budúcnosť krajiny je mimoriadne dôležité, aby sme mali dostatok motivovaných zamestnancov v školstve, najmä tých, ktorí sa podieľajú na vzdelávaní a výchove. Pedagogický a odborný zamestnanec musí získať v spoločnosti významný status, úctu žiaka, rodiča a spoločnosti vôbec. Kvalita výchovno-vzdelávacieho procesu je pre nás jed-

nou z hlavných priorít štátnej politiky nielen v teoretickej rovine. Platové ohodnotenie, ďalšie vzdelávanie, sociálne benefity a nevyhnutná starostlivosť o duševné zdravie všetkých zamestnancov školstva musia byť silným motívom pre prácu v rezorte školstva. Záleží nám na tom, aby sme mali nielen šťastné deti a mládež, ale aj ich učiteľov či ostatných zamestnancov v školstve. Chceme orientovať vzdelávanie budúcich pedagogických a odborných zamestnancov na praktické zručnosti nevyhnutné pre výkon povolania. Budeme podporovať získavanie praktických skúseností a odbornú prípravu budúcich učiteľov, aby boli schopní efektívne a účinne využívať moderné metódy a nástroje vo vyučovacom procese. Zároveň budeme aktívne podporovať profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov a požadovať od nich vysokú úroveň výkonu, aby sme zabezpečili kvalitné vzdelávanie pre naše deti, mládež a budúce generácie.

Financovanie školstva

Financovanie školstva nastavíme tak, aby bolo v súlade s legislatívou a legislatívu tak, aby korešpondovala s potrebami jednotlivých typov škôl. Zriadime odbor regulácie siete. Budeme reflektovať na vzdelávacie požiadavky regiónov, modernizovať odborné vzdelávanie a zvyšovať jeho atraktivitu. Atraktívne vzdelávacie prostredie a kvalitné ľudské zdroje predstavujú základ moderného a perspektívneho školstva. Otvoríme priestor na diskusiu na tému financovania škôl a školských zariadení, pričom základným parametrom bude kvalita vzdelávania. Pre budúcnosť prosperujúcej a modernej krajiny je nevyhnutné zamerať pozornosť na významnú podporu vedy a inovácií, ktorých potenciálom je posunúť Slovensko z ekonomiky založenej najmä na výrobe do ekonomiky založenej na poznatkoch (znalostná ekonomika).

Posilňovanie výchovy v školách – najmä výchovy k tolerancii, hodnotám, zdraviu a rozvíjanie finančnej a digitálnej gramotnosti

Výchovnú zložku formovania osobnosti je potrebné aktívne podporovať už od narodenia. Proces socializácie sa stáva pre mnohé deti a mládež náročným. Zmeny v spoločnosti, modernizácia prostredia a iné faktory spôsobujú často sociálnu izoláciu, nárast agresivity a nárast negatívnych javov v školskom prostredí. Budeme podporovať širokú dostupnosť mimoškolských aktivít pre všetky deti a mládež, v každom regióne Slovenska, a to najmä so zreteľom na podporu ich zdravého vývinu. Školy musia byť otvoreným komunitným priestorom a umožniť rodičom byť súčasťou života školy. Budeme tiež podporovať aktivity rozvíjajúce finančnú a digitálnu gramotnosť.

Modernizácia obsahu vzdelávania

Moderný systém vzdelávania musí aktívne reagovať na meniace sa výzvy doby (napr. zmeny kvalifikačných požiadaviek vo vzťahu k digitálnej transformácii v súvislosti s uplatniteľnosťou na trhu práce, Industry 4.0, robotizácia výroby, umelá inteligencia a pod.). Preto je potrebné obsah vzdelávania priebežne inovovať a aktualizovať. Zásadné zmeny v obsahu vzdelávania na školách budeme realizovať iba po dohode so všetkými partnermi, a tieto zmeny musia zohľadňovať slovenské špecifiká a reálne možnosti. Odmietame experimenty (napr. vzdelávacie cykly). Budeme podporovať zavádzanie zmysluplnej digitalizácie do obsahu a foriem vzdelávania s dôrazom na využívanie viacmyslového učenia.

Stredné odborné školstvo, ďalšie vzdelávanie a rekvalifikácie

Budúcnosť krajiny je neodmysliteľne spojená s výkonom národného hospodárstva, s jeho aktuálnymi potrebami a budúcimi trendmi. Presadíme plán rozvoja odborného vzdelávania podľa potrieb regiónov na Slovensku. Mnohé remeslá v odborných školách strácajú na atraktivite. Odborné školy majú modernizačný dlh a nemôžu zabezpečiť prepojenie s praxou. Požiadavky na vzdelanie majstrov odbornej výchovy a veľmi slabé platové ohodnotenie spôsobujú, že odborný výcvik prestáva mať kto učiť. Sústava učebných odborov nereflektuje požiadavky trhu práce. Súčasná možnosti rekvalifikácie sú nedostatočné. Zjednodušíme preto všetkým odborným školám možnosť organizovať rekvalifikačné kurzy pre ľudí všetkých vekových kategórií.

Skultúrňovanie priestorov škôl a školských zariadení vrátane vysokých škôl

Kombináciou verejných zdrojov, eurofondov a financií z Plánu obnovy a odolnosti SR presadíme skokové investície do rekonštrukcie a dostavby budov škôl a školských zariadení tak, aby sa žiaci a študenti vzdelávali v dôstojnom a podnetnom prostredí, ktoré bude pozitívne vplývať na ich tvorivú činnosť. Dôraz budeme klásť na dobudovanie kapacít (zvlášť materských škôl), telocvičňu, odstránenie havárií, materiálno-technické zabezpečenie škôl, digitalizáciu škôl a stabilizáciu podporných tímov. Toto vnímame ako obzvlášť dôležité aj v prípade vysokých škôl, pretože oproti zahraničiu zaostávajú okrem iného v reprezentatívnom priestore, čo využívajú zahraničné vysoké školy pri náboře študentov zo Slovenska.

Vysoké školstvo

Rozvoj verejných vysokých škôl vo všetkých krajoch vnímame okrem iného ako nástroj rozvoja jednotlivých regiónov a stabilizácie mladej generácie v nich. Podporíme vznik a následnú udržateľnosť minimálne dvoch veľkých univerzitných centier na Slovensku. Podporujeme zachovanie všetkých študijných programov s ohľadom na potreby spoločnosti a vytváranie jej hodnôt. Prioritne sa budeme sústrediť na aktívnu podporu a rozvoj študijných programov, ktoré sú zamerané na nadobúdanie praktických zručností a vedomostí, a ktoré prispievajú k inováciám a odpovedajú potrebám pracovného trhu.

Budeme presadzovať zmenu prístupu k financovaniu vysokého školstva, ktorá bude zameraná najmä na podporu kvality a inovácií vedeckých výstupov. V rámci tohto prístupu chceme poskytnúť dostatočný priestor pre rast tvorivosti, a to bez obmedzovania výskumu, čo by viedlo k zníženiu jeho kvality.

V legislatívnej oblasti je potrebné prijať nový vysokškolský zákon, ktorý bude plne rešpektovať akademické práva a slobody, zároveň však podporí spoluprácu so zamestnávateľmi (praxou) a zjednoduší zbytočne náročné administratívne procesy, či už v oblasti štúdia alebo akreditácií. Metodika delenia štátnej dotácie vysokým školám musí byť stabilná a predvídateľná. V oblasti spolupráce s praxou prehĺbime dialóg rovnocenných partnerov medzi vysokými školami, orgánmi verejnej správy a zástupcami zamestnávateľov, aby boli z hľadiska obsahu vzdelávania absolventi pripravení reflektovať na konštantne sa meniace požiadavky trhu práce.

Cielená podpora náboru domácich a zahraničných študentov v odboroch, v ktorých to slovenská ekonomika potrebuje. Zásadná podpora celoživotného vzdelávania.

Problém nedostatku pracovných síl v určitých odboroch chceme riešiť prioritne v spolupráci so zamestnávateľmi a takýmto spôsobom zavedieme cielenú štátnu podporu pre štúdium týchto študijných odborov ako domácimi študentmi, tak aj študentmi zo zahraničia.

Vzhľadom na neustále sa vyvíjajúci trh práce je potrebná aj štruktúrna a cielená podpora celoživotného vzdelávania minimálne na úroveň priemeru krajín EÚ, s cieľom pružnejšie sa prispôbovať týmto zmenám sústavným dopĺňaním vzdelania.

VEDA /VÝSKUM /INOVÁCIE

”
Zásadná podpora výskumu, vývoja a inovácií sa musí stať ústrednou programovou prioritou vlády, a nie iba povinnou politickou floskulou programových vyhlásení. V prípade Slovenska o to intenzívnejšie, nakoľko funkčný inovačný ekosystém dnes prakticky neexistuje.

PATRIK KRAUSPE

Harmonizácia politík vedy (výskumu a vývoja), a ich popularizácia; zmena organizácie výskumných inštitúcií

Kompetencie a riadenie v oblasti vedy a výskumu má na starosti Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR spoločne so svojimi podriadenými organizáciami administrujúcimi granty a iné služby (VA, KEGA, VEGA, APVV, CVTI). Kompetencie a riadenie inovácií spadá pod Ministerstvo hospodárstva SR, ktoré realizuje časť svojich inovačných politík prostredníctvom vlastných príspevkových a rozpočtových organizácií (SIEA, SBA). Kompetencie v oblasti niektorých prierezových politík (ako napr. Stratégia inteligentnej špecializácie alebo inovačné politiky v oblastiach informatizácie a digitalizácie) riadi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Ministerstvo financií SR, prostredníctvom Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, riadi podporu inovačnej politiky formou poskytovania niektorých finančných nástrojov cez Slovenský investičný holding (SIH). Koordináciu politík by mala zabezpečovať Rada vlády pre vedu, techniku a inovácie, ktorej výstupy však majú iba odporúčací charakter. Za základné priority preto považujeme harmonizáciu politík VVI pod jednou strechou, popularizáciu a zmenu organizácie výskumných inštitúcií:

- Vytvoríme nový ústredný orgán štátnej správy, ktorého kompetenciou bude modernizácia krajiny – veda, výskum, vývoj, inovácie a digitálna transformácia;
- Podporíme zvyšovanie vedomostnej úrovne obyvateľstva púťavou popularizáciou výsledkov vedeckého výskumu vrátane vytvárania zábavných vedeckých parkov pre deti a mládež minimálne v každom meste, v ktorom sa nachádza sídlo univerzity – budovanie základných predpokladov pre nadšenie a výchovu potenciálnych budúcich vedcov;
- Na obdobnom princípe, ako bola transformovaná SAV, umožníme zmenu právnej formy a transformáciu aj rezortným výskumným ústavom (napr. Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum, Národné lesnícke centrum, Výskumný ústav vodného hospodárstva, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra a pod.), čo im prinesie viaczdrojové financovanie, zjednoduší spoluprácu s firmami – vstupovanie do obchodných a majetkových vzťahov, a zabezpečí plnú ochranu práv duševného vlastníctva, vrátane nároku na finančné výnosy z ich prípadného predaja;
- Pripravíme zmenu postavenia vedeckých parkov, ktorá umožní získavanie finančných zdrojov aj zo súkromnej sféry (napr. prenájmom) a umožní tak zriaďovateľom vedeckých parkov možnosť (samo)financovania prevádzkových nákladov.

Spolupráca súkromného a verejného sektora

Doterajšia prax a existujúce podporné nástroje nepreukázali zásadnejšie zvýšenie podielu súkromného sektora na pomere súkromných a verejných výdavkov v oblasti vedy, výskumu a inovácií. Objem súkromných výdavkov nedosahuje pomer 3:2 v prospech súkromných zdrojov, ktorý je bežný vo väčšine krajín EÚ, naopak väčšina výdavkov pochádza z verejných zdrojov (štátny rozpočet, EŠIF). Spolupráca medzi súkromnou a akademickou sférou je nedostatočná, aj napriek objemným verejným investíciám (napr. vedecké parky, vedecko-výskumné centrá, centrá excelentnosti...) sú interakcie zriedkavé. Chýbajúce vzájomne motivujúce prepojenia a nástroje spolupráce biznisu a akademikov majú za následok nefunkčnosť ekosystému a transferu technologických poznatkov do praxe. Preto presadzujeme nasledovné princípy:

- Štátna podpora výskumu a vývoja bude zameraná najmä na identifikované oblasti z RIS3 realizované prostredníctvom medzinárodne akceptovaných konzorcií zložených z vedeckých tímov univerzít, SAV, s nevyhnutnou účasťou priemyselných partnerov a ďalších partnerov z praxe, pričom meradlom kvality je inovačný potenciál (medzinárodné a národné patenty, licencie), medzinárodná grantová úspešnosť a publikačná činnosť jednotlivých členov konzorcií;
- Podporíme posilnenie investícií podnikov do výskumu a inovácií daňovými úľavami. Podporíme vytváranie sietí, spoluprácu a výmenu skúseností medzi výskumnými pracovníkmi z akademických pracovísk a spoločnosťami;
- Zlepšíme podporu projektov realizovaných vedecko-výskumnými subjektami, financovaných partnermi z priemyselnej a ďalšej praxe, ktoré tým preukazujú vysokú mieru pridanej hodnoty vo forme inovácií uplatniteľných v praxi (granty vypisované jednotlivými ústrednými orgánmi štátnej správy na riešenie konkrétnych problémov potrebných pre riešenie v praxi);
- Podporíme také verejno-súkromné partnerstvá a projekty, ktoré budú mať vierohodný a rastový podnikateľský plán a jasne definovanú cestu k monetizácii výsledkov.

Financovanie výskumu, vývoja a inovácií

Celkový objem investícií do vedy (výskumu a vývoja) a inovácií (kľúčový pre nový model hospodárskeho rastu Slovenska) je nízky, už takmer 10 rokov bez zmeny (cca. 0.85% HDP), pričom priemer krajín EÚ je 2,2% HDP a v prípade inovačných lídrov predstavuje viac ako 3% HDP. Ani vyšší objem verejných zdrojov však nezabezpečí

vyššiu inovačnú výkonnosť krajiny, ak budú investované do neefektívneho (eko)systému. Preto:

- Pripravíme novú paradigmu financovania inovačných politík SR. Namiesto doterajších ad-hoc schém s veľmi otáznou zmyslupnosťou (napr. dopytovo-orientované výzvy) budú vytvorené flexibilné finančné programy pre jednotlivé inovačné klastre – s objektívnymi stanovenými a merateľnými kritériami hodnotenia projektov;
- Financovanie sa zameria najmä na podporu excelentných vedeckých tímov, ktoré sa aktívne zúčastňujú alebo majú perspektívu sa aktívne zapájať do medzinárodných programov na úrovni EÚ. Štátna podpora bude realizovaná aj formou „coachingu best practices“ v predmetných oblastiach a vyslaním „inovačných ambasádorov“ do úspešných krajín s vysokou mierou inovácií.

System hodnotenia a implementácie inovačných projektov

Spôsob vyhlasovania výziev nie je založený na žiadnej dlhodobej inovačnej stratégii SR a motiváciou je zväč-

ša len alokácia prostriedkov získaných z EŠIF. Procesy sú administratívne náročné a málo sa využívajú zjednodušené postupy čerpania, ktoré umožňujú pravidlá EÚ. Hodnotiaci proces je netransparentný, zdĺhavý a minimálne zameraný na kvalitatívne ukazovatele (napr. excelentnosť). Neexistuje žiadna ex-post analýza efektívnosti vynaložených zdrojov. Preto:

- Stransparentníme procesy pridelovania grantov, a to najmä maximalizovaním objektívnych kritérií hodnotenia zverejnených už pri vyhlásení výziev, smerujúc k možnosti automatizovaného vyhodnotenia s minimalizáciou vplyvu subjektívneho posudzovania;
- Projekty priamo podporované štátnymi schémami budú podmienené primeranou účasťou mladých vedecko-výskumných pracovníkov vo vedeckých tímoch všetkých členov konzorcií;
- Základný výskum musí byť realizovaný aj s cieľom zviditeľnenia vedeckých výsledkov na domácej a medzinárodnej úrovni. Aplikovaný a experimentálny výskum by mal byť realizovaný tak, aby prospel rozvoju ekonomiky a spoločnosti. Indikátormi kvality aplikovaného výskumu sú finančná pridaná

hodnota, resp. návrhy riešenia akútnych spoločenských problémov Slovenska. Je dôležité zamerať sa aj na podporu tzv. slovenských štúdií, t.j. podpora výskumu a ďalších tvorivých činností spojených s národnými tradíciami či špecifikami;

- Podporíme také inovácie, ktoré budú garantované prierezovo postavenými tímami, schopnými uchopiť vedecké poznatky, vyvinúť na ich základe nový produkt alebo službu, zvládnuť jeho výrobu a na konci ho úspešne umiestniť na trh.

Univerzitné kampusy

Univerzitné kampusy sústreďujú „mozgový trust“ a zabezpečujú podmienky pre jeho kontinuálny rast a udržateľnosť. Z urbanisticko-architektonického hľadiska sú riešené ako ultramoderné verejné priestranstvá otvorené širokej verejnosti a zabezpečujú vysokú atraktivitu univerzitného prostredia, čím výrazne podporujú minimalizáciu odlevu excelentných absolventov SŠ študovať VŠ do zahraničia. Vytvárajú priestor pre inkubáciu nápadov a inovatívnych riešení a tiež priestor na vznik funkčných partnerstiev medzi akademickým

prostredím a priemyselnými partnermi (praxou). Preto:

- Presadíme vybudovanie univerzitných kampusov, ktoré budú integrálnymi otvorenými súčasťami miest, a zároveň budú centrom výskumu, vývoja a inovácií v perspektívnych interdisciplinárnych oblastiach definovaných v RIS3;
- Podporíme univerzitné kampusy v snahách prilákať ako rezidentov špičkové inovatívne firmy, čo prispeje ku kvalite a lepšiemu zacieleniu výskumu a bude to zároveň vítaným doplnkom ku vzdelávaciemu procesu.

HOSPODÁRSTVO

”
Do ekonomiky potrebujeme vrátiť stabilitu, predvídateľnosť a stratégiu a ukončiť chaos a aroganciu minulej vlády. Sme pripravení aktívne meniť Slovensko na hospodárstvo s vyššou pridanou hodnotou, pretože éra montážnych dielní patrí minulosti. Riešením je inováciami riadená ekonomika. Štát musí zároveň zásadne posilniť svoje postavenie a dominanciu v energetike a ukázať iniciatívu a rozhodnosť. Kríza jasne ukázala, že bez silného štátu to nepôjde a voľný trh v energetike nefunguje.

”

PETER ŽIGA

KAMIL ŠAŠKO

Stabilizácia právneho prostredia a obnova dôvery v právny štát

Svojvôľa, nekoncepčnosť a zneužívanie zákonodarnej moci je neprípustné a narúša stabilitu právneho prostredia. Vedomé obchádzanie riadnych legislatívnych procesov bez akéhokoľvek predchádzajúceho pripomienkového konania, v rámci ktorého by mohla odborná verejnosť, sociálni partneri, ako aj subjekty, ktorých sa právna úprava bezprostredne týka, vyjadriť svoje pripomienky a podnety je neakceptovateľné. Obnovíme fungujúci model konštruktívneho dialógu v tripartite. Zároveň sa zasadíme o identifikáciu a odstránenie tzv. „goldplating-u“.

Zabezpečenie primeraných cien pre všetkých odberateľov, s dôrazom na ochranu zraniteľných odberateľov, a zabezpečenie konkurencieschopnosti priemyselných odberateľov

Zadefinujeme a uvedieme do praxe účinnú definíciu „energetickej chudoby“, resp. „energeticky sociálne zraniteľného odberateľa“, umožňujúcu cieleňú politiku v oblasti regulácie pre domácnosti s vytvorením konceptu ochrany zraniteľných odberateľov, ktorý sa bude vzťahovať na energetickú chudobu – príkladom sú: sociálne tarify za plyn a elektrinu či systém sociálnych predavkov.

Dôsledné uplatňovanie opatrení na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie

- Zachováme relatívne priaznivý energetický mix Slovenska vo výrobe elektrickej energie a budeme ho ďalej rozvíjať v zmysle klimatických cieľov a sebestačnosti Slovenska. Zameriame sa na obnoviteľné zdroje a znižovanie celkovej spotreby;
- Diverzifikujeme cezhraničné energetické trasy za účelom zabezpečenia energetickej bezpečnosti. Budeme pokračovať v aktuálnych projektoch a rokovaniach, ako aj identifikovať a nadväzovať nové cezhraničné spolupráce;
- Zefektívňime distribúciu elektrickej energie na území SR s dôrazom na „smart grids“ a digitalizáciu a podporíme rozvoj distribučnej infraštruktúry na území SR;
- Zavedieme garantovaný prístup k domácej jadrovej energii pre zraniteľných odberateľov;
- Zavedieme predaj plynu prostredníctvom štátneho podniku SPP, a.s., za regulovanú cenu. Táto by mala byť stanovená ako náklady SPP, a.s. na nákup plynu (= obstarávacía cena) + primeraná zisková marža;

- Samostatne budeme riešiť energetické zdroje pre výrobu tepla, najmä odklon od zemného plynu a závislosti na Rusku. Podporíme alternatívne zdroje vykurovania pre domácnosti (byty a domy), špeciálny pohľad na najnižšie sociálne vrstvy a dôchodcov. Budeme aktívne využívať nástroje ako zelená domácnosti, zelené úvery, zelené certifikáty atď.;
- Budeme pokračovať v systéme pásovej TPS aj v roku 2023 s tým, že sa do spotreby odberateľov bude započítavať spotreba za celé IČO, nie podľa odberných miest;
- Prijmeme opatrenia na zamedzenie prudkého rastu sieťových poplatkov aj pre ostatných odberateľov než len domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov“;
- Zasadíme sa o systémovú zmenu fungovania kontroly a využitia Environmentálneho fondu z prostriedku, ktorý len vykrýva štátny rozpočet na reálny nástroj podpory zelených investícií a kompenzácie cien pre elektroenergeticky náročné podniky;
- Znížime daňové zaťaženie energií.

Podpora obnoviteľných zdrojov energie

- Zabezpečíme flexibilitu energetického systému pre účastníkov trhu, najmä pre subjekty disponujúce zdrojmi s variabilnou výrobou obnoviteľnými zdrojmi energie;
- Rozšírime obnoviteľné zdroje energie, najmä fotovoltaiku. Zavedieme jednoduchý systém dotácií pre podporu budovania nových obnoviteľných zdrojov energie aj pre sektory priemyslu, poľnohospodárstva a služieb, a to formou doplatku na jednotku inštalovaného výkonu vyplácaného po dobudovaní kolaudácií zariadenia, bez nutnosti predkladania typických eurofondových žiadostí;
- Prioritou musí byť energetický manažment a optimalizácia spotreby elektrickej energie vo verejnej a štátnej správe;
- Zabezpečíme väčšiu integráciu obnoviteľných zdrojov energie do distribučných sústav, umožníme a podporíme rozvoj elektromobility a skladovania elektriny;
- Nastavíme finančné mechanizmy, ako aj mechanizmy využitia výnosov SR z dražieb kvót v rámci systému obchodovania s emisnými kvótami, na podporu energetického a priemyselného sektora;
- Podporíme rozvoj existujúcich národných kapacít obnoviteľných zdrojov energie a spôsobov uskladňovania energie;
- Zavedieme „šrotovné“ na energeticky neefektívne spotrebiče v domácnostiach.

Konkurencieschopný priemysel a cielená podpora podnikateľského prostredia

- Garantujeme legislatívnu stabilitu, riadny legislatívny proces, predvídateľnosť a zodpovednosť;
- Priemysel bol tvrdo zasiahnutý koronakrízou a vplyvom vojny na Ukrajine – najmä metalurgia a chemický priemysel (náročný na energiu). Slovensko preto potrebuje suverénnu a predvídateľnú priemyselnú politiku! Nutné je zlepšenie podnikateľského prostredia. Podporujeme zjednodušenie daní a odvodov, digitalizáciu verejnej správy a formulárov/debyrokratizáciu. Schopní a vecne spôsobilí manažéri v štátnej správe musia byť základ pre kvalitné riadenie úradov – platí pre centrálnu vládu ako aj samosprávu! Nastavíme pravidlá účasti verejnosti v procesoch – nemať len právo, ale aj povinnosť, aby sa nezdržovali procesy a neohrozovalo tým aj čerpanie zdrojov (EIA, DÚR, SP);
- Odstránime zdĺhavú administratívu pri zakladaní obchodných spoločností;
- Presadíme návrat k strategickému riadeniu hospodárstva s jasnou politikou a prioritami. Koniec siahodlhým vágnym dokumentom, sústredíme sa na rýchle, adresné a systémové opatrenia;
- Zosúladieme ekologické požiadavky konkurencieschopnosti, a to so zameraním sa na oblasť energetickej bezpečnosti, ako aj efektívnosti, podpory zdrojov energie, ako aj alternatívnych druhov mobility;
- Vypracujeme pravidlá zavádzania dopravy s alternatívnym pohonom, nové impulzy pre rozvoj elektromobility, príprava infraštruktúry, legislatívy a zjednodušenie súvisiacich procesov, zavedieme motivácie pre vlastníctvo elektromobilu, aktualizujeme akčný plán elektromobility v úzkej spolupráci s dotknutými organizáciami pôsobiacimi na Slovensku (ZAP SR, univerzity a pod.);
- Opätovne budeme rokovať so Slovalcom s cieľom reštartu významnej fabriky pre hospodárstvo Slovenska a EÚ. Podpora všetkých odvetví priemyslu;
- Prostredníctvom dotácií na rozvoj existujúcich priemyselných parkov vytvoríme podmienky na rozvoj príslušného regiónu, ako aj podmienky na vytváranie nových pracovných miest, vďaka zvýšeniu atraktívnosti pre potenciálnych investorov.

Posilnenie kontroly cenotvorby v rámci vnútorného trhu

- Zjednodušíme/prehodnotíme podmienky pre prílev zahraničnej pracovnej sily;
- Prijmeme novú stratégiu spotrebiteľskej politiky,

vrátane nevyhnutných opatrení na zabezpečenie funkčného systému, vrátane personálneho zabezpečenia SOI, ktorá dozoruje 496 právnych predpisov v nadväznosti na závery kontroly NKÚ, ktorý upozorňuje na neudržateľnosť vývoja situácie a ohrozenie účinnej ochrany spotrebiteľa a obdobie v prípade veterinárnej správy či iných dozorných orgánov.

Stimulácia a podpora domácich investícií priaznivým daňovým systémom

- Zjednodušíme povoľovacie procesy pre investorov, najmä procesu EIA. Investori sú napríklad zneistení z toho, že proces stavebného povolenia v Nemecku, so zahrnutím verejnosti aj odborných úradov pre posúdenie vplyvov na životné prostredie EIA, tam trvá najviac 12 mesiacov, no na Slovensku za toto obdobie nie je možné zvládnuť ani len samotné posúdenie EIA;
- Pripravíme priemyselné parky na kľúč – koniec prezentovania zelených polí, identifikácia využiteľných „brownfieldov“. Priemyselné parky budeme využívať na regionálnej úrovni aj pre rozvoj malých podnikateľov a výrobu, resp. služieb ako podpora lokálnej ekonomiky. Nastavíme „jemnejšie“ pravidlá (mikroekonomické zóny) pre takéto priemyselné parky, aby boli využité a aby boli motivačné pre lokálnych podnikateľov a start-upy;
- Priaznivým daňovým systémom stimulujeme a podporíme domáce investície;
- Presadíme zber a poskytovanie prehľadných informácií podnikom o možnostiach financovania ich aktivít na jednom mieste;
- Zavedieme opatrenia a schémy pomoci malým a stredným podnikom vrátane start-upov, ktoré tvoria majoritnú časť slovenského podnikateľského prostredia;
- Príťahneme investície výroby samostatných batériových článkov či elektromotorov na Slovensko, najlepšie do pripravených priemyselných parkov napájaných aj z OZE (vietor, slnko). Budúcnosť automobilového biznisu vnímame ako takú, ktorá nebude cez celé svetadiely posilať baterky ku karosériám a podvozkom, ale sa to otočí a autá budú skladať krajiny s veľkou produkciou batérií.

Cielená podpora výskumu a inovácií

- Zvrátime novelizáciu § 30c zákona 595/2003 o dani z príjmov od 01. 01. 2022, ktorá zmenila základnú sadzbu superodpočtu na výskum a vývoj z 200 % na 100 %, znova na úroveň 200 %;

- Zvýšime základnú sadzbu superodpočtu na 200 %, čo významne podporilo aj živnostníkov, mikro a malé podniky. Zatiaľ čo pri sadzbe 100 % si superodpočet na výskum a vývoj v roku 2019 uplatnilo podľa dostupných dát 159 týchto podnikov, v roku 2020 to bolo pri sadzbe 200 % až 283 týchto subjektov. Živnostníci, mikro a malé podniky v roku 2020 tvorili približne 70 % z celkového počtu uplatňujúcich podnikov;
- Naštartujeme digitalizačné procesy vo väčšine podnikov a opatrenia v aktualizácii plánu inteligentného priemyslu zameraného na zníženie byrokratickej záťaže, úpravu legislatívy, definovanie štandardov, zmenu vzdelávacích programov a trhu práce, spolufinancovanie výskumu a pod.;
- Cielene podporíme domáci vývoj nových produktov v oblasti automobilového priemyslu. Potrebujeme viac samostatných produktov a riešení na domacom trhu;
- Deklarujeme zásadnú podporu výskumu a vývoja batérií – k celkovej podpore rozvoja elektrifikovanej dopravy je nutné zabezpečiť dostatočnú výdrž batérií a plnohodnotnú cestnú infraštruktúru. Budeme tiež iniciovať podporu výskumu a vývoja batérií, ako aj výskum nových komponentov vhodných najmä pre moderné energeticky úsporné nabíjacie systémy a pod.
- Vytvoríme silnú pozíciu Splnomocnenca vlády pre transformáciu priemyslu. V minulosti takáto pozícia fungovala a veľmi úspešne a zásadne pomohla Slovensku pri prechode od zbrojárskeho k automobilo-

vému priemyslu;

- Podporíme súkromné spoločnosti v zapájaní sa do cezhraničných výskumno-vývojových projektov (napr. IPCEI, a pod.) a sprostredkovanie informácií o existencii takýchto projektov;
- Poskytneme stimuly pre výskum a vývoj podporou rozvoja výskumu a vývoja v podnikateľskom sektore, rozvojom spolupráce s akademickým sektorom (vysoké školy, organizácie SAV);
- Zvýšime úroveň konkurencieschopnosti slovenskej podnikateľskej sféry na medzinárodných trhoch zvýšením kvality produktov a uplatňovaním všetkých typov inovácií vo výrobných a podnikových procesoch.

Medzinárodná spolupráca v oblasti hospodárstva

- Presadíme zintenzívnenie obchodno-bilaterálnej spolupráce s krajinami sveta – návrh plánu a dôsledná realizácia. Sústredíme sa na strategické (Južná Kórea, USA, Izrael, Kanada, Japonsko, Čína) a rozvojové trhy (mimoeurópske);
- Reálne prehodnotíme činnosti obchodných diplomatov na zahraničných zastupiteľstvách SR – zefektívňime ich činnosť v prospech rozvoja hospodárstva SR v spolupráci s krajinami, kde sa daní diplomati nachádzajú a pôsobia. Aktívnu komunikáciu s týmito diplomatmi zabezpečí SARIO.

ENERGETICKÉ „DESATORO“

1

Chceme získať väčšinovú kontrolu štátu v strategických energetických spoločnostiach

- Realizáciou tohto kroku zabezpečíme priamy výkon suverénnej energetickej politiky v oblasti predaja elektrickej energie vybraným odberateľom na Slovensku za vopred určenú cenu, rozhodovanie o investičných projektoch, dostatočný objem zdrojov pre podporné a systémové služby a udržateľnosť slovenského priemyslu;
- Z dlhodobého hľadiska budú zisky z týchto majoritne štátom vlastnených spoločností príjmom štátneho rozpočtu a budú určené pre prioritné oblasti v zdravotníctve, školstve, sociálnej sfére.

2

Zabezpečíme dlhodobú udržateľnosť výroby elektrickej energie

- Prioritou štátu je dostavba štvrtého bloku Atómovej elektrárne Mochovce a príprava výstavby nového atómového zdroja (do 1200 MW) spoločnosťou JESS, a. s. v lokalite Jaslovské Bohunice;
- Budeme rozvíjať jadrové projekty vrátane malých modulárnych reaktorov v spolupráci so skúsenými energetickými spoločnosťami, resp. ďalšími kreditnými partnermi, ktorí už v súčasnosti v tejto oblasti podnikajú aktívne kroky;
- Podporíme výstavbu nových OZE – FVE a veteránnych zdrojov v súlade s európskym plánom RePower EU s dôrazom na využitie „brownfieldov“ a strešných plôch. Potenciál pre rozvoj vnímame aj cez geotermálne elektrárne;
- Zjednodušíme povoľovací proces minimálne pre strategickú kritickú infraštruktúru, vytvoríme tzv. go-to zóny pre fotovoltaiku a veteránne elektrárne, minimálne v strategicky vybraných lokalitách.

3

Presadíme zásadný rozvoj energetickej infraštruktúry (prenosovej sústavy a distribučných sietí) a bezpečnosti dodávok

- Zabezpečíme dostatočnú prenosovú kapacitu a priepustnosť sústavy pre domácu výrobu a spotrebu, a to budovaním nových alebo rozširovaním existujúcich elektrických staníc a vedení
- Zabezpečíme dostatočnú prenosovú kapacitu a priepustnosť sústavy pre medzinárodný tranzit; elektriny cez územie Slovenska, a to budovaním nových alebo rozširovaním existujúcich cezhr-

ničných vedení a rozširovaním priepustnosti uzlov prenosovej sústavy na území Slovenska;

- Budeme aktívne koordinovať prípravu a realizáciu rozvojových projektov s prevádzkovateľmi distribučných sústav, príslušnými orgánmi verejnej správy a zástupcami investorov do nových zdrojov na výrobu elektriny a nových odberných miest s významnou spotrebou;
- Podporíme využívanie inteligentných prvkov a technológií pri riadení distribučných a prenosových sústav („smart grids“) a aktívne využívanie veľkých dát na analýzu, predikciu a zdieľanie dôležitých trhových signálov.

4

Urýchlíme proces pripájania nových výrobných zdrojov a revidujeme náklady na distribúciu a distribučné poplatky podľa „benchmarkov“ západných krajín EÚ

- Zjednodušíme, zrýchlíme a stransparentníme proces pripájania výrobných zdrojov elektriny (hlavne OZE) a zariadení na uskladnenie elektriny zo strany distribučných spoločností;
- Zverejníme voľné kapacity na pripojenie zdrojov a batérií v hlavných uzlových bodoch distribučnej sústavy na obdobie 3-5 rokov, prípadne uvoľníme maximálnu rezervovanú kapacitu v prípade jej nevyužitia za posledné dva roky;
- Umožníme pripájanie výrobných zdrojov elektriny a zariadení na uskladnenie elektriny;
- Preskúmame možnosť zrušenia G-komponentu pre výrobcov.

5

Podporujeme diverzifikáciu dodávok zemného plynu, ropy a jadrového paliva pre posilnenie energetickej bezpečnosti Slovenska

- Zaisťujeme dostatočné kapacity v plánovaných LNG termináloch v geograficky blízkych krajinách EÚ;
- Posilníme kapacitu prepojenia na ropné terminály na juhu Európy (Taliansko, Chorvátsko);
- Diverzifikujeme dodávateľov jadrového paliva a navýšime jeho zásoby.

6

Podporíme zvyšovanie energetickej efektívnosti, dosahovanie energetických úspor a rozvoj elektromobility

- Podporíme domácnosti v realizácii energetických

úspor formou dotácií na zatepľovanie, inštaláciu tepelných čerpadiel a solárnych kolektorov na strechách;

- Podporíme mobilizáciu investícií do obnovy vnútroštátneho fondu bytových a komerčných budov (verejných a súkromných);
- Podporíme elektromobilitu a výstavbu siete dobíjajúcich staníc;
- Zvýšiť mieru využitia energetickej sústavy s dôrazom na odber elektriny v nočných hodinách a umožniť budúce synergie s inteligentnými sieťami pre ich efektívnejšiu reguláciu.

7

Regulácia – zefektívnenie cenovej regulácie dodávok elektriny i plynu pri ich dodávkach zraniteľným odberateľom

- Presadíme princíp adresnej pomoci odberateľom postihnutým energetickou chudobou podľa vopred stanovených pravidiel sociálnej pomoci domácnostiam;
- Zavedieme princíp jasne definovanej kategórie zraniteľných odberateľov mimo domácností s jasne definovaným zámerom pomoci štátu týmto vybraným kategóriám odberateľov;
- Zavedieme efektívnu reguláciu pre dodávku zraniteľným odberateľom, odvodenú od priemernej hodnoty kontinuálneho nákupu, vždy za posledných 12 mesiacov s priznaním tolerančného pásma pre ďalšie oprávnené náklady.

8

Pripravíme koncepciu využívania vodíka v ťažkej doprave a priemysle

- Podporíme výrobu zeleného vodíka z obnoviteľných zdrojov pomocou elektrolýzy;
- Pripravíme prehľad lokalít vhodných pre výrobu ze-

- leného vodíka, skladovacie a prepravné kapacity;
- Pripravíme infraštruktúru na primiešavanie vodíku a obnoviteľných plynov do plynárenskej siete;
- Začneme budovať infraštruktúru na tankovanie vodíka pre prostriedky ťažkej dopravy.

9

Zaisťujeme dostatok čistých flexibilných zdrojov pre vyrovnanie energetickej sústavy

- Budeme rozvíjať batérové projekty a akumuláciu do vodíka;
- Podporíme investície do modernizácie vodných elektrární a prečerpávacích elektrární;
- Budeme podporovať nové energetické spoločenstvá a komunity, prevádzkovateľov akumulačných zariadení, agregátorov a poskytovateľov flexibility v novom decentralizovanom dizajne trhu;
- Podporujeme vznik ostrovných a poloostrovných systémov s cieľom koncentrovať nové výrobné zdroje do miest spotreby a nezaťažovať distribučné siete.

10

Chceme aktívne pôsobiť na európskom trhu s elektrickou energiou a plynom a rozvíjať medzinárodnú spoluprácu

- Podporujeme integráciu národných trhov a vzájomné prepojenie národných elektrizačných a plynárenských sústav;
- Aktívne chceme vstupovať do tvorby regulačných a legislatívnych opatrení a pravidiel trhu na úrovni Európskej komisie;
- Podporujeme vznik česko-slovenskej energetickej únie pri presadzovaní spoločnej energetickej politiky a investícií do spoločných projektov;
- Nominujeme zástupcov Slovenska v medzinárodných združeniach a organizáciách.

SPRAVODLIVOSŤ

Viac štátu pri pomoci ľuďom, menej štátu pri ukladaní povinností.

MATÚŠ ŠUTAJ-EŠTÓK

Dostupná spravodlivosť pre každého, zásadné zvýšenie vymožitelnosti práva a skrátenie dĺžky súdnych sporov o polovicu do roku 2030

Zanalyzujeme a vytvoríme kvalifikované časové odhady dĺžky riešenia jednotlivých druhov súdnych sporov a stanovíme lehoty, dokedy musia byť tieto spory vyriešené. Bežná dĺžka občianskeho súdneho sporu je takmer 22 mesiacov, obchodnoprávneho sporu 26 mesiacov, pričom trend priemernej dĺžky sporu v civilnom konaní je stúpajúci. Naším cieľom do roku 2030 je znížiť dĺžku sporov pod jeden rok a v rodinnej agende do 5 mesiacov. Slovenská republika má trvalo nízky podiel sporov riešených mediáciou, je preto potrebné ho zásadne zvýšiť. Pre dosiahnutie tohto cieľa využijeme kombináciu účinných prostriedkov: predbežné posúdenie vhodnosti právneho riešenia problému; cielené úpravy procesných kódexov tak, aby sa posilnil ich pôvodný účel; odbúranie množstva súdnych sporov z minulosti dočasným posilnením sudcovského stavu; čiastočné posilnenie sudcovského stavu a najmä súdnej administratívy s dôrazom na zlepšenie podmienok súdnej administratívy; odstránenie negatívnych vplyvov nedávnej súdnej reformy najmä z hľadiska miestnej dostupnosti. Všetky opatrenia budú realizované v úzkej odbornej spolupráci so sudcovským stavom a ďalšími právnymi profesiami.

Pre odbúranie zbytočných súdnych sporov bude potrebné vytvorenie funkčného a pre bežného človeka nízkonákladového až bezplatného systému predbežného posúdenia vhodnosti právneho riešenia jeho životných problémov, tzv. predbežným právnym posúdením problému a navrhnutím najlepšieho spôsobu riešenia – ľuďom sa tak ušetrí čas a prostriedky vo fáze rozhodovania, akým spôsobom riešiť problém.

Garantovaná nezávislosť súdov, zrozumiteľné vysvetľovanie rozsudkov verejnosti

Politika, ale aj niektoré mediálne výstupy zásadne zasahujú ako do práce orgánov činných v trestnom konaní, tak do práce súdov či už v trestných veciach, alebo v civilnej agende. Takýto spôsob vedenia politiky je v právnom štáte neakceptovateľný. Je potrebné prinavrátiť súdom nezávislosť aj v zmysle vystríhania sa verejným nátlakom. Na druhej strane musí mať verejnosť pocit, že orgánom činným v trestnom konaní a súdom na jej názore záleží.

Základom v oblasti spravodlivosti sú kvalitné a odôvodnené rozhodnutia, schopné argumentačne presvedčiť o svojej správnosti laika aj odborníka – v prípade väčšieho

počtu rozhodnutí toho istého sudcu/senátu zmenených alebo zrušených v odvolacom konaní budú vyhodnocované odôvodnenia všetkých rozhodnutí za určité obdobie daného sudcu/senátu, ktoré bude vyhodnocovať komisia sudcov pri príslušnom súde.

Účinnnejšie a pre daňových poplatníkov lacnejšie tresty za trestné činy

Skúsenosti z ostatných rokov poukazujú na to, že v oblasti trestného práva máme príliš zložitý trestný zákon, ktorý často podporuje rôzne výklady tej istej veci, čím sa vnáša do života veľká nestabilita, a navyše má vo všetkých okolitých štátoch najprísnejšie, často prehnané trestné sadzby. Preto sa zasadíme o prijatie nového trestného zákona, ktorý zabezpečí spravodlivé a účinné tresty pre páchatelov trestných činov, ale spôsobom, aby výkon týchto trestov zbytočne nezaťažoval daňových poplatníkov a aby neoslaboval ekonomiku tak, ako je tomu dnes. Uvedené je možné dosiahnuť dôsledným aplikovaním konceptu restoratívnej justície, teda ukladaním iných trestov (povinná práca, peňažný trest, domáce väzenie) než je trest odňatia slobody. Uvedené opatrenie bude znamenať účinnejšiu nápravu odsúdeného, ktorý môže pri dodržiavaní prísnych obmedzení naďalej pracovať a starať sa o svoju rodinu, a zároveň bude výkon tohto trestu lacnejším riešením pre štát. Pri najzávažnejších trestných činoch, najmä násilného charakteru, budú naďalej dôsledne uplatňované tresty odňatia slobody.

Zlepšenie právnych aspektov bežného života

Pre právnu úpravu každodenných medziľudských vzťahov podporíme širokú diskusiu o modernej rekonštrukcii občianskeho zákonníka vrátane dedičského a rodinného práva, ktorá bude plne akcentovať podmienky života v 21. storočí najmä v súvislosti s rozvojom komunikačných prostriedkov.

Menej zákonov, viac práva. Zjednodušíme ľuďom život, odbúravame byrokraciu

Mnoho právnych predpisov a procesov vo verejnej správe v súčasnosti so sebou prináša veľké množstvo často zbytočných povinností pre bežných ľudí. Preto sa zameriame na jednotlivé oblasti právnej úpravy života a následné prehodnotenie súčasných povinností kladených na ľudí a firmy v jednotlivých kľúčových zákonoch (najmä z oblasti správneho a finančného práva) a odstránenie zbytočných byrokratických/formálnych povinností. Tvorba novej legislatívy musí byť z tohto pohľadu čo najminimalistickejšia.

Efektívna protikorupčná prevencia

Boj proti korupcii musí začínať prevenciou a nie trestným právom. Proti korupcii je v právnej rovine potrebné prioritne bojovať troma spôsobmi:

- jasne a zrozumiteľne formulované zákony;
- rozhodovacie procesy bez možnosti uplatňovania svojvôle;
- otvorenosť rozhodovania – odborná aj laická kontrola.

Legislatíva musí byť nastavená tak, aby minimalizovala priestor pre korupciu. Rozhodovacie procesy musia mať jasne zadané podmienky, ktoré ak sú splnené, musí byť vydané pozitívne rozhodnutie bez tzv. správnej úvahy. V prípadoch, ktoré si vyžadujú tzv. správnu úvahu (zvažovanie všetkých okolností prípadu s určitou mierou subjektívneho vyhodnotenia) musia byť tieto procesy pod verejnou kontrolou (najmä zverejňovanie rozhodnutí a ich odôvodnenia) bez toho, aby bolo ohrozené samotné rozhodovanie. Rozhodovacie procesy nastavíme jasne a predvídateľne tak, aby nedochádzalo k sankcionovaniu osôb pre nejasne formulované pravidlá (napr. v oblasti verejného obstarávania).

Demokratizácia práva a posilňovanie garancii ľudských práv a slobôd

Prinavrátíme odbornosť do každej oblasti regulovanej právom tak, aby každému politickému rozhodnutiu predchádzala poctivá debata na odbornom základe podložená faktami, reflektujúca na súčasné spoločenské potreby. Zanalyzujeme legislatívnu prácu uplynulého obdobia z pohľadu obmedzovania práv ľudí a politizácie verejného života a opravíme tieto chyby, ktoré nesmú byť v demokratickom právnom štáte prítomné. Nevyhnutná bude kooperácia s profesionálnymi pracovníkmi v oblastiach, ktorých sa tieto procesy týkajú, a prijímanie riešení vzniknutých širokým konsenzom. Osobitne významná bude spolupráca predovšetkým s územnou samosprávou.

Súčasná situácia na Slovensku poukazuje na fakt, že uplatňovanie ľudských práv v praxi nie je samozrejmosť, ale že uplatňovanie ľudských práv musíme neustále podporovať a chrániť. Koncept príliš širokých zásahov do ľudských práv podrobíme odbornej kritike. Pre spravodlivý právny štát so silnou ochranou ľudských práv je charakteristická vysoká vymožitelnosť práva, ktorú bude potrebné zásadne zvýšiť. Pre demokratizáciu práva sa zasadíme o:

- prehodnotenie nedemokratických zmien súčasnej vlády;
- zapojenie odborníkov do nastavovania procesov;
- viac kompetencii samosprávam;

- stop obmedzovaniu ľudských práv a slobôd;
- jasnejšie vzťahy štátu smerom k ľuďom;
- posilňovanie vymožitelnosti práva.

Posilníme tiež právne prostriedky fungovania priamej demokracie (najmä významu referenda).

Právo má podnikateľom pomáhať, nie ich brzdiť

Výrazne zjednodušíme byrokratické povinnosti ľudí v oblasti daní a odvodov, najmä formou predvyplnených daňových priznaní, efektívnejším využívaním informácií získaných prostredníctvom automatickej výmeny informácií. Presadíme:

- právnu úpravu zjednodušujúcu fungovanie obchodných spoločností;
- odstránenie duálnej úpravy zmlúv v občianskom a obchodnom zákonníku s tým, že v obchodnom zákonníku sa budú vyskytovať iba zmluvy typické pre obchodné vzťahy, ostatné zmluvy budú upravené v občianskom zákonníku s posilnením možnosti zmluvnej slobody v podnikateľských vzťahoch.

Právo posilňujúce zamestnanosť

- Podporujeme vyvážené pracovnoprávne vzťahy medzi zamestnancami a zamestnávateľmi. Preto presadíme:
- stabilnejšie legislatívne prostredie najmä z hľadiska práva sociálneho zabezpečenia garantujúceho predvídateľnosť práv a povinností ľudí aj zamestnávateľov po dlhší čas;
- zdravotné právo ako garanciu kvalitného a stabilného zdravotníctva.

Právo Európskej únie pre ľudí, nie hračka politikov

Považujeme za potrebné posilniť význam negociačných rokovaní pri tvorbe práva Európskej Únie tak, aby sme samotné právo EÚ, ktoré sa často rozmáha do zbytočnej byrokratizácie, spolu tvorili spôsobom, ktorý nebude zbytočne byrokraticky zťažovať ľudí a firmy, a zároveň, aby nám z Európskej únie neboli vnucované riešenia v otázkach, ktoré prekračujú kompetencie Európskej únie alebo sú v praktickej rovine ťažko či vôbec aplikovateľné. Slovensko musí byť pri tvorbe práva Európskej únie vyrovnaným partnerom.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ochrana životného prostredia je kľúčovou hodnotou modernej sociálnej demokracie a patrí medzi základné ukazovatele vyspelosti spoločnosti. Štát potrebuje silnú, zrozumiteľnú, spoločensky zodpovednú a sociálne spravodlivú environmentálnu politiku.

PETER KALIVODA

Voda je národné bohatstvo Slovenskej republiky

Prioritným cieľom strany HLAS-SD je zabezpečiť náležitú ochranu vôd ako národného bohatstva, významnej strategickej suroviny a zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou:

- V oblasti kvality vôd je dôležité vyvinúť maximálne úsilie pre zabezpečenie dobrého stavu vôd všetkých útvarov povrchových aj podzemných vôd do roku 2027 tak, ako tento záväzok vyplýva pre Slovenskú republiku z transpozície Rámcovej smernice pre vodu;
- Rovnako je dôležité zabezpečiť implementáciu opatrení pre udržateľný rozvoj verejných vodovodov, nevyhnutných pre zaistenie dodávky zdravotne bezpečnej pitnej vody. Preto zrevidujeme fungovanie fondov na financovanie budovania nových verejných vodovodov, prípadne obnovy existujúcich verejných vodovodov zahrňujúc aj čistiarne odpadových vôd;
- Presadíme implementáciu opatrení pre udržateľný rozvoj verejných kanalizácií;
- Vytvoríme podmienky pre implementáciu opatrení nevyhnutných pre rozvoj udržateľného využívania vôd ich jednotlivými užívateľmi, najmä poľnohospodárskej rastlinnej a živočíšnej výroby, vnútrozemskej plavby, využitia vodnej energie a ďalších;
- Dohliadneme na dôslednú implementáciu opatrení vyplývajúcich zo zákona o ochrane pred povodňami;
- Zameriame sa na znižovanie negatívnych dôsledkov zmeny klímy prejavujúcich sa nárastom počtu povodní v súlade s ustanoveniami spoločného rámca na hodnotenie a manažment povodňových rizík transponovaných z Povodňovej smernice;
- Za vysokú prioritu považujeme zabezpečenie implementácie preventívnych opatrení nevyhnutných pre predchádzanie obdobiam sucha, a s tým súvisiacim nedostatkom vody;
- Zároveň navrhujeme pri povrchových vodách vypracovať štátny program pre zabezpečenie dostatočného retenčného priestoru s cieľom znížiť nepriaznivé dôsledky povodní na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť.

Klimatická zmena, ochrana ovzdušia, podpora dekarbonizácie

V súlade s klimatickou stratégiou a transformáciou budeme intenzívne a s náležitou pozornosťou riešiť záväzky a opatrenia vyplývajúce z Európskej zelenej dohody, strategických dokumentov a balíka „Fit for 55“.

Pre Slovensko je kľúčové v tomto procese zvládnuť efektívne strategické plánovanie na všetkých úrovniach riadenia štátu s dôrazom na minimalizáciu dopadov na životnú úroveň ľudí, ktorých sa transformácia dotkne najviac. Budeme konať preventívne, realizovať množstvo cielených adaptačných opatrení na zelenú transformáciu regiónov.

Na zvládnutie týchto náročných úloh pripravíme zákon o klimatickej zmene, aktualizujeme strategické dokumenty (Národná stratégia a Akčný plán); vytvoríme odborné kapacity pre riešenie tejto rozsiahlej agendy, alokujeme národné finančné zdroje a v maximálnej miere využijeme európske zdroje na realizáciu adaptačných a mitigačných opatrení.

Vytvoríme mechanizmy na hodnotenie vplyvov stratégií a projektov z hľadiska dopadov na zmenu klímy. Vytvoríme tiež priestor pre budovanie intervenčných kapacít na zvládanie extrémnych prejavov počasia.

Vytvoríme mechanizmus a národný program zapojenia nezamestnaných prostredníctvom aktivačných prác a podnikov medzitrhu práce do budovania adaptačných opatrení v obciach. Zameriame sa pritom na podporu budovania zelenej infraštruktúry v našich obciach a voľnej krajine, v každej obci vybudujeme minimálne jeden prvok zelenej infraštruktúry, ktorý zlepší kvalitu života jej obyvateľov. V oblasti mitigácie sa zameriame hlavne na oblasť priemyslu, energetiky a programu ich dekarbonizácie s cieľom zachovania ich konkurencieschopnosti.

V oblasti ochrany ovzdušia sa zameriame na zabezpečenie jeho kvality a zlepšíme monitoring kvality ovzdušia na Slovensku rozšírením a skvalitnením súčasnej siete.

Prechod na obehové hospodárstvo a efektívne odpadové hospodárstvo

Predstavíme balík opatrení, čím vytvoríme efektívny a motivačný priestor pre aktívny prechod na obehové hospodárstvo a nakladanie s odpadmi. Znížime skládkovanie komunálnych odpadov na max. 10% produkcie do roku 2035 a naplníme záväzné ciele európskej smernice o skládkovaní.

Zabezpečíme maximalizáciu recyklácie a zhodnocovania odpadov na úrovni aspoň 65%, pričom podporíme dobudovanie regionálne dostupných recyklačných kapacít. Presadíme zákaz dovozu odpadu zo zahraničia a jeho spaľovanie.

Budeme dôsledne aplikovať princípy cirkulárnej ekonomiky do dizajnu výrobkov s ohľadom na minimalizáciu obalov. V oblasti služieb odpadového hospodárstva zavedieme cenovú reguláciu pre domácnosti. Zabezpečíme ekonomicky udržateľný, avšak plne ekologický systém cirkulárnej ekonomiky a odpadového hospodárstva.

Ochrana prírody, krajiny, biodiverzity

V rámci tejto programovej oblasti pripravíme a zrealizujeme komplexnú systémovú a udržateľnú zmenu systému štátnej ochrany prírody na Slovensku, ktorá zabezpečí najlepšiu ochranu pre naše prírodné dedičstvo, udržateľné a prírode blízke hospodárenie v lesoch, poskytne kvalitný životný priestor pre ľudí žijúcich v chránených územiach, turistov a vytvorí fungujúci a udržateľný segment národného hospodárstva.

Vykonáme analýzu a pripravíme plán revízie a komplexného prehodnotenia chránených území SR, ich zonáciu, zosúladienie národnej a európskej sústavy a medzinárodných záväzkov. Na základe podrobných analýz zväzíme vytvorenie nového zákona o ochrane prírody a osobitného legislatívneho predpisu na ochranu krajiny.

Vytvoríme novú koncepciu ochrany prírody na Slovensku a jednotný informačný systém ochrany prírody. Posilníme a jasne stanovíme kompetencie subjektov na úseku ochrany prírody, zreformujeme stráž prírody. Presadíme jednotnú, všeobecne akceptovanú správu chránených území, zjednodušíme a zatraktívime schému finančných náhrad, výkupov, zámeny, nájmov a zmluvnej starostlivosti pre vlastníkov pôdy v chránených územiach, aby pre nich neboli záťažou, ale výhodou.

Vytvoríme finančné mechanizmy pre ochranu prírody a krajiny, najmä pre jednoduché financovanie kompenzácií za obmedzenie hospodárenia v chránených územiach, ako aj na financovanie rozvojových projektov v chránených územiach. Na základe reformných výsledkov zlepšíme realizáciu programov starostlivosti, vyvímateľnosť a realizovateľnosť manažérskych opatrení v chránených územiach.

Dialógom a dohodou zmiernime napätie medzi lesníkmi a ochranármi, v lesoch budú jasne stanovené ich funkcie. V lesoch, kde to prírodné a stanovištné podmienky umožňujú, v maximálnej miere podporíme prírode blízke obhospodarovanie lesov. Zavedieme hodnotenie a oceňovanie ekosystémových služieb na Slovensku.

Vytvoríme a budeme realizovať nový program revitalizácie vodných tokov a program obnovy sprístupnených jaskýň v správe štátu. Zriadíme a zefektívime program ochrany krajiny, jej charakteristického vzhľadu a ekologickej bezpečnosti. Podporíme krajinné plánovanie, pozemkovú reformu, projekty pozemkových úprav s dôrazom na územné systémy ekologickej stability a Európsky dohovor o krajine.

Environmentálne záťaž, ich sanácia, manažment „brownfieldov“ a geológia

Začneme so skutočným a efektívnym sanovaním environmentálnych záťaží, ktoré ohrozujú zdravie ľudí a životné prostredie, vykonáme revíziu súčasného stavu. Naším cieľom je prísť k skutočnému a systémovému riešeniu environmentálnych záťaží na Slovensku a napraviť vážne manažérske zlyhania minulej vlády a Ministerstva životného prostredia. Príkladom je skládka v bratislavskej Vrakuňi alebo gudrónových jám v Predajnej, kde je preukázateľný rozdiel medzi sľubmi a realitou.

V rámci systémového riešenia záťaží vykonáme revíziu evidovaných environmentálnych záťaží na Slovensku, ich identifikácie, klasifikácie, stavu ich monitoringu a plánov prác ich sanácie (Štátny program sanácie environmentálnych záťaží na roky 2022 – 2027). Partnerom plánovacieho a realizačného procesu musia byť jednoznačne obyvatelia žijúci v zaťažených územiach. Ťažiskom, okrem samotnej sanácie, musí byť poskytovanie pravdivých informácií o stave a procese prípravy realizácie.

Posilníme činnosť orgánov štátnej správy životného prostredia v oblasti boja proti nelegálnym skládkam. Systémovo začneme riešiť spustené a opustené plochy. Vytvoríme mechanizmy na ich evidenciu a systémovú revitalizáciu na základe strategického plánu a programu. Vytvoríme systém na včasné identifikovanie a riadenie geologických rizík, najmä zosuvov.

Environmentálne inovácie, výskum, nástroje environmentálnej politiky, environmentálne plánovanie, Agenda 2030, Európska zelená dohoda

Podpora ekoinovácií, výskumu a vývoja v zelených otázkach je pre našu budúcnosť kľúčová. Je to oblasť, ktorá predstavuje východisko v riešení environmentálnych problémov. Vytvoríme program na podporu ekoinovácií na Slovensku v zmysle Akčného plánu na podporu ekologických inovácií tak, aby slovenské firmy boli motivované zavádzať opatrenia a boli konkurencieschopné.

Budeme podporovať rozvoj výskumu a vývoja v oblasti ochrany životného prostredia s presahom na energetiku, priemysel a ostatné oblasti nášho života. Umožníme rozvoj zeleného komponentu SMART CITIES na Slovensku pre naše obce, ako aj zavádzanie schém pre environmentálny manažment a audit, zelené verejné obstarávanie, označovanie environmentálne vhodných výrobkov.

Podporíme vytvorenie Vedeckého centra pre dekarbonizáciu Slovenska, transfer technológií a podporu súkromného dopytu po ekologických riešeniach. Posilníme environmentálne plánovanie a nastavenie environmentálnych politík s prioritizáciou agend Európskej zelenej dohody a Agendy 2030.

V oblasti environmentálnych nástrojov sa zameriame najmä na zjednodušenie procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a na základe odbornej analýzy zväzíme stanovenie maximálnej doby trvania procesu, zameranie sa aj na zefektívnenie ostatných povolovacích procesov tak, aby boli efektívnejšie, ale napĺňali princíp predbežnej opatrnosti.

Environmentálna výchova, vzdelávanie, informovanosť a spolupráca

Zmeny hodnotovej orientácie smerom k udržateľnému spôsobu života sú pre našu budúcnosť kľúčové. Pre ich dosiahnutie je nutné prinášať systémové riešenia v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a informovanosti nielen pre deti a širokú verejnosť, ale aj pre pedagógov, zástupcov verejnej správy, súdov, prokuratúry, marginalizovaných skupín obyvateľstva a firiem, vedúce k ich environmentálnej zodpovednosti.

Budeme presadzovať zaradenie aktuálnych environmentálnych tém do výchovno-vzdelávacieho procesu, na základe analýzy zväzíme zavedenie povinnej environmentálnej výchovy na školách. Vytvoríme podmienky pre vznik certifikovanej a štátom podporovanej siete environmentálnych programov pre dospelých a širokú verejnosť, programov rekvalifikácie a tvorby zelených pracovných miest v intenciách sociálne spravodlivej transformácie spoločnosti a regiónov, ktorých sa riešenie environmentálnej krízy najviac dotkne.

Budeme presadzovať jednoduchší prístup k informáciám o stave a kvalite životného prostredia. V širšom kontexte budeme podporovať vzdelávanie a šírenie osvetu v oblasti dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky (EMAS, EVV, Ecolabel, GPP) a ekologických inovácií. Budeme presadzovať efektívnu spoluprácu s organizáciami, ktoré sa aktívne venujú

environmentálnej výchove a vytvoríme podmienky pre podporu ich aktivít.

Moderný rezort

Zauditujeme procesy v celom rezorte, zameriame sa na výkon kompetencií, vnútornú štruktúru ministerstva, ako aj usporiadania a efektívnosti fungovania jednotlivých organizácií, fondov a štátnych podnikov.

Vyhodnotíme účelnosť a efektívnosť množstva komisií, poradných a ostatných orgánov a zreformujeme ich tak, aby mohli pracovať efektívne. Zauditujeme a navrhujeme revízie rezortných politík a koncepcií.

Zmeníme v súčasnom období nevyhovujúce fungovanie Environmentálneho fondu. Zameriame sa na efektívne financovanie a poskytovanie výhodných úverov pre obec. Zjednotíme a zjednodušíme finančné podpory poskytované rezortom a sprehladíme ich. Vytvoríme tiež nový enviroportál.

Posilníme a zefektívime Inštitút environmentálnej politiky, aby bol schopný prinášať nielen analýzy, ale aj nové riešenia nielen v oblasti environmentálnej ekonomiky. V koordinácii s Ministerstvom vnútra vytvoríme podmienky pre lepší výkon štátnej správy ŽP na okresných úradoch a v obciach. Prinavrátíme rezortu životného prostredia stratenú dôveru, profesionalitu, odborné kapacity a vôľu presadzovať najmä záujmy občanov Slovenskej republiky.

PÔDOHOSPODÁRSTVO

*”
Chceme dostupné a kvalitné potraviny od slovenských poľnohospodárov a potravinárov a Slovenský pozemkový fond, ktorý slúži občanom a samosprávam. Ochranu a adaptáciu našich lesov vnímam ako odpoveď na klimatickú zmenu.
”*

RÓBERT PUCI

Ochrana kvalitnej slovenskej pôdy (cena, bezpečnosť, slovenské)

Kvalitná poľnohospodárska pôda je nenahraditeľná. Nastavíme systém, ktorý zabráni zaberaniu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy logistickými halami a skladmi a podporíme revitalizáciu starých priemyselných parkov, ktoré sú často v dezolátnom stave. „Ochránime to, čo je nenahraditeľné a obnovíme to, čo je v súčasnosti nevyužívané.“

Slovenský pozemkový fond

Slovenský pozemkový fond musí fungovať v prospech ľudí na Slovensku. Upravíme preto legislatívu tak, aby musel rozhodovať v jasných a predvídateľných termínoch rovnako, ako iné inštitúcie. Tak, aby ľudia či samosprávy nečakali roky na rozhodnutia a politickí nominanti nezneužívali toto vákuum na možnú korupciu. Umožníme obciam a mestám úspešnejšie využívať eurofondy na skvalitňovanie života svojich obyvateľov, v zmysle hesla „bez pôdy nie sú peniaze“.

Pozemkové úpravy

Spustíme skutočné komplexné pozemkové úpravy tak, aby Slovensko už nebolo krajinou s najroztrieštenejšou pôdnou držbou v EÚ. Spôsobom, aby mohli ľudia využívať scelenú pôdu, obce mohli realizovať tak investície do zlepšenia života obyvateľov, ako aj ekologizačné opatrenia pre zdravší život v krajine.

Znížime ceny potravín

Znížime DPH na základné potraviny na 5 %. Slovensko už nesmie byť krajinou, kde obyvatelia vynakladajú najviac za potraviny nielen v regióne, ale pomaly v celej EÚ. Vytvoríme systém, ktorý zabezpečí prístup k potravinám vo všetkých obciach. Zrealizujeme systém a stanovíme cenové stropy pre obchodné prírážky obchodných reťazcov, ktoré na Slovensku dosahujú násobné zisky oproti iným krajinám v EÚ. Nanovo zadefinujeme definície obchodných reťazcov ako regulované odvetvie a zintenzívime ich záujem o lokálne a ekologickejšie potraviny.

Podpora spracovateľov potravín

Vytvoríme masívne nové schémy podpory pre spracovateľov potravín, ktoré na Slovensku úplne absentujú. Silne vnímame, že dôležitá nie je iba sebestačnosť v základnej surovine, ktorá sa následne aj tak vyvezie do zahraničia a draho sa znova predá ako spracovaný výrobok naspäť na Slovensko. Ako krajina mierneho pásma chceme naše potravinové suroviny spracovávať takým spôsobom, aby sa dostávali vo vysokej kvalite predovšetkým slovenským spotrebiteľom.

Efektívny systém kontroly kvality potravín

Nastavíme funkčný systém kontroly kvality potravín. Tento servis štátu si vyžaduje nevyhnutnú obnovu technológií, diagnostiky i nábor nových potravinových, veterinárnych a fytozoošitárnych inšpektorov (kontrolórov zameraných na testy hnojív, postrekov či chorôb rastlín). Vytvoríme jasné a predvídateľné podmienky na to, aby bezpečnosť potravín na Slovensku patrila k najlepším v EÚ dnes aj v budúcnosti.

Funkčná podpora slovenských poľnohospodárov

Zrealizujeme nový systém podpory poľnohospodárstva prostredníctvom funkčných a systémových schém pomoci, ktoré zlepšia úrodnosť pôdy, zadržiavanie vody v krajine a opatrenia na zelené pásy, remízy a stromoradia, ktoré zabránia erózii poľnohospodárskej pôdy a dopomôžu aj návratu diverzity živočíchov a rastlín v krajine. Podporíme tiež ekologizáciu hospodárenia v lesoch smerom k živnostníkom, rešpektujúc prirodzené dedičstvo vzhľadom na vidiecky charakter a lesnatosť Slovenska.

Potraviny z „dvora“

Rozšírime predaj potravín z dvora, aby sa kvalitné doma vypestované plodiny, mäso či včelie produkty dostali k slovenským spotrebiteľom čo najpriamejšie. Umožníme tak nové formy príjmov pre ľudí vo vidieckych oblastiach a budeme tak vytvárať nové väzby obyvateľov k pôde, ktoré preťal socialistický režim.

Lesy sú naše najväčšie bohatstvo

Spoločne s vodou sú naše lesy najväčším a závideniehodným prírodným bohatstvom – ich ochrana, obnova a rozširovanie s cieľom bojovať proti zmene klímy, strate biodiverzity a zabezpečenia odolných a multifunkčných lesných ekosystémov je našou absolútnou prioritou. Podporíme sociálno-ekonomické funkcie lesov na zabezpečenie prosperity vidieckych oblastí a posilnenie lesného biohospodárstva v udržateľných hraniciach.

Ochrana lesov

Odstránime nedostatky prijaté bez diskusie a chaotickým procesom predchádzajúcou nekompetentnou vládou garnitúrou, ktoré negatívne ovplyvňujú naše lesy. Všetky lesy si zaslúžia rovnakú ochranu a pozornosť pod gesciou ústredného orgánu štátnej správy, ktorý bude riešiť skutočné potreby lesa, vlastníkov lesa a návštevníkov lesa.

ROZVOJ VIDIEKA 2030+

”
*Odmietam, aby bol vidiek
naďalej vnímaný iba ako
lacnejšia alternatíva miest.
Presadíme, aby nezanikal
tradičný spôsob vidieckeho
života so všetkým, čo k tomu
patrí. Využijeme príležitosti,
ktoré život na vidieku
prináša.*

BRANISLAV BEČÍK

Revitalizácia vidieka

V posledných rokoch dochádza k postupnému vyľudňovaniu vidieka. Tento trend, v kombinácii s výraznou demografickou zmenou populácie Slovenska, bude v ďalších rokoch narastať. Hrozí vznik „vyludnených“ oblastí s komplexným dopadom na mnohé vidiecke oblasti Slovenska.

Pre zachovanie a rozvoj vidieka je potrebné prijať komplexný program, ktorý bude postavený najmä na zabezpečení všetkých kľúčových potrieb pre život rodiny od narodenia dieťaťa, cez jeho výchovu, prácu pre rodičov, až po starostlivosť v starobe. Programové priority sa vzájomne prelínajú a okrem plnenia definovaného cieľa prinášajú zároveň pracovné miesta priamo do regiónov. V našom komplexnom programe Vidiek 2030+ kladíme dôraz na zabezpečenie cieľov zelenej politiky – od výrazného navýšenia objemu verejnej dopravy, cez výstavbu lokálnych solárnych polí na školských budovách, až po podporu lokálnej agroturistiky a lokálnych potravín s nízkou dopravnou emisnou stopou.

Program Vidiek 2030+ je postavený na štyroch pilieroch:

1. Infraštruktúra a bývanie

- Doprava a dostupnosť;
- Voda, kanalizácia a širokopásmový internet;
- Podpora výstavby nájomných bytov a domov;

2. Zamestnanosť na vidieku

- Výrazná podpora malých a stredných podnikov v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva;
- Program na podporu zamestnanosti na vidieku pre živnostníkov a firmy zamestnávajúce maximálne 15 zamestnancov;

3. Služby pre život

- Program na stabilizáciu počtu všeobecných ambulancií pre dospelých a ambulancií pre deti a dorast a generačnú obmenu zdravotníckeho personálu;
- Program pre rozvoj sociálnej starostlivosti vo forme:
 - Areálov na poskytovanie programu a dennej starostlivosti pre seniorov;
 - Domovov sociálnych služieb;
 - Ambulantnej domácej sociálnej starostlivosti.
- Program na obnovu školských areálov na celodenné využitie:
 - Modernizácia vybavenia škôl;
 - Energetická efektívnosť školských budov – Program Slnko pre vidiek (pokrytie viac ako 75 % všetkých striech vidieckych škôl solárnymi panelmi);

- Obnova školskej športovej infraštruktúry pre celodenné využitie a podporu turizmu.

4. Voľný čas – Kultúra a šport

- Program obnovy lokálnej športovej a školskej športovej infraštruktúry;
- Implementácia programu Šport pre všetkých (rozvoj športu pre všetky vekové kategórie od narodenia po starobu) s priamou dotáciou športových aktivít zo strany štátu na každého občana žijúceho na vidieku;
- Podpora rozvoja kultúry a propagácia historických a prírodných krás vidieka.

Potravinová bezpečnosť, tovary a služby pre obyvateľstvo

Vidiek je producentom nie len základných surovín pre potraviny, ale aj samotných kvalitných potravín. Preto sa zasadíme o všestranne prospešnú spoluprácu v rámci regiónu formou prinášania inovácií a zdieľania vedomostí a skúseností. Zadefinujeme relevantné inštitúcie, ktoré tieto činnosti a aktivity zabezpečia. Podporíme vznik malých podnikov služieb na vidieku.

Medzigeneračná solidarita

Podporíme odovzdávanie podnikov/podnikania mladšej generácii s tým, že stratu príjmu budeme kompenzovať staršej generácii ako daňový náklad, rovnako ako finančnú pomoc rodičom (napr. platba za opatrovanie, domov sociálnych služieb a pod.).

Zmeníme legislatívu tak, aby deťom umožnila zapojiť sa do pracovného procesu a vytvárať u nich pracovné návyky s možnosťou objaviť pocit vlastnoručne zarobených peňazí, najlepšie v spojitosti so staršou generáciou.

Racionálne využívanie prírodných zdrojov

Podporíme efektívne využívanie lokálnych prírodných zdrojov (napr. menšie bioplynové stanice) v obciach susediacich s väčšími mestami, ktoré spracujú biologický odpad a zároveň vyprodukujú hnojivo použiteľné v poľnohospodárstve (napr. formou spolupráce s kompostárňami).

DOPRAVA

**”
Doprava a mobilita predstavujú nevyhnutnú súčasť dlhodobej udržateľnosti rozvoja Slovenska, našich regiónov a vzájomnej spolupráce s okolitými krajinami. Naším cieľom je efektívne plánovanie, predvídateľnosť a odborný prístup smerom k výzvam budúcnosti.
”**

MATEJ RIECKY

Podpora výkonnosti ekonomiky opatreniami v oblasti rozvoja infraštruktúry

Zásadným nástrojom rozvoja exportne orientovanej slovenskej ekonomiky a hospodárstva sú kľúčové verejné investície v oblasti dopravy a výstavby. Projekty dopravnej infraštruktúry patria k technicky a právne najzložitejším. Jasne deklarujeme zvýšený záujem a hlavne vysoko odborný prístup s cieľom urýchlenej dostavby dopravnej infraštruktúry medzinárodného významu (vyšehradskej štvorky a okolitých krajín) chýbajúce úseky diaľnic: D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala, D1 Hubová – Ivachnová, D1 Turany – Hubová, D1 Bidovce – št. hr. SK/UA, D3 Žilina, Brodno – Oščadnica vrátane tunela Horelica, D3 Svrčinovec – Skalité (plný profil) a križovatka D1/D4, D4 Bratislava, Rača – Bratislava, Záhorická Bystrica; rýchlostné cesty: R6 Púchov – št. hr. SK/ČR, R4 Prešov – št. hr. SK/PL, R5 Svrčinovec – št. hr. SK/ČR a R7 Holice – Dunajská Streda; železničné projekty: št. hr. PL/SK – Žilina, št. hr. SK/ČR – Bratislava, št. hr. Rakúsko – Devínska Nová Ves; vysoko odborné riadenie strategických logistických projektov: Valaliky Industrial Park. Zároveň reálne zavedieme do praxe novú stavebnú legislatívu vrátane digitalizácie povolovacích procesov investičných projektov vo verejnom ako aj súkromnom sektore.

Dôraz na strategickú dopravnú infraštruktúru

Prioritne zadefinujeme a rozbehneme zásadný program opráv mostov po celom Slovensku, ktorých je takmer 1800, ako aj program odstránenia lokálnych problémov (bodových závad) na cestách II. a III. triedy. Zároveň zastavíme ničenie cestnej a železničnej siete preťaženými nákladnými vozidlami a železničnými vagónmi. Zabezpečíme vylúčenie tranzitnej nákladnej dopravy z regionálnych ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií.

Budujme a žime!

Presadíme Národný infraštruktúrny plán Slovenska, v ktorom budú zoradené investičné potreby štátu aj samospráv. Vrátime sa k odbornej a vecnej diskusii, transparentnému prístupu zo strany štátu voči mestám, obciam a vyšším územným celkom.

Presadíme efektívne využívanie inštitútu Certifikátu významnej investície a vysokoodborné sledovanie výstavby štátnych investícií, ako aj zákaziek podporovaných a financovaných zo zdrojov EÚ pri ich realizácii – technická a finančná kontrola štátu. Zároveň eliminujeme nevýhodné zmluvy s dôrazom na druhotnú platobnú

neschopnosť, zrušíme mnohokrát pochybné dodatky k zmluvám proaktívne a kvalitnou prípravou projektov.

Nákladná doprava

Zvýšime kapacity prepravných tokov zdrojovej a cieľovej dopravy, a rovnako aj zvýšime kapacity prepravných tokov tranzitnej dopravy a multimodálnej dopravy. V mýtnom systéme zavedieme prísne zrovnoprávenie, spriehľadnenie a kontrolu finančných tokov a príjmov.

Vytvoríme podmienky k prechodu nákladnej dopravy z ciest na železnice a budovanie kontajnerových terminálov (prekladísk) a podporíme nákladné vlakové linky – k tomu využijeme podporné nástroje EÚ.

Znovunavrátene vysokej odbornej úrovne štátnych subjektov v doprave

Zriadime Národný fond dopravnej infraštruktúry s cieľom alokácie finančných prostriedkov, prípravy nových projektov, plánovania modernizácie, opráv a údržby.

Prinavrátíme profesionálnu a odbornú úroveň NDS, a.s., ŽSR, ŽSSK, a.s. a Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s. pre vytvorenie celoeurópskeho vnímania SR a týchto subjektov ako vysoko profesionálnych partnerov krajín EÚ.

Moderná železnica a vysokorýchlostné trate

Presadíme ciele, vysoko odborné a zodpovedné plánovanie a prípravu projektov pre zvýšenie prepravných kapacít. Modernizáciu tratí budeme realizovať modelom minimalizácie a eliminácie zaťaženia štátneho rozpočtu (využitie CEF fondov a Európskej investičnej banky).

Zrýchlime zavádzanie moderných bezpečnostných technológií a diaľkového riadenia dopravy na koridorových tratiach do roku 2030.

Zvýšime kapacity, bezpečnosť a rýchlosť na hlavných regionálnych tratiach do roku 2030 a zároveň zrekonštruujeme 100 km železničných tratí v zlom a havarijnom stave ročne.

Zahájime reálnu prípravu vysokorýchlostných tratí na Slovensku v súlade s medzinárodnými záväzkami.

Jednotný cestovný lístok a verejná osobná doprava

Nadviažeme na zámer Národnej dopravnej autority a

zavedieme jednotný cestovný lístok pre celé Slovensko. Spresníme a vyriešime logický prístup k dopravnej obslužnosti územia Slovenska formou vzájomnej a efektívnej koordinácie autobusovej a železničnej dopravy v novej kvalite (zvýšenie efektivity prepravných tokov a skvalitnenie nadväzností spojov autobusov a vlakov, efektívna prestupov, zvýšenie komfortu, zvýšenie bezpečnosti).

Život na Slovensku - „NÁJOMNÉ BÝVANIE“

Odborne a profesionálne zadefinujeme jednotlivé kroky pre informovanosť ČLOVEKA/OBČANA na ceste k dostupnému nájomnému bývaniu cez vytváranie konkrétnych postupov smerom k zachovaniu regionálnej stability, minimalizácie migrácie obyvateľstva a elimi-

nácie regionálnych rozdielov. Zároveň presadíme proaktívny prístup štátu k otázkam nájomného bývania v spolupráci miest, obcí a vyšších územných celkov.

Aplikujeme do praxe princípy „Manifestu rozvoja nájomného bývania na Slovensku“ strany HLAS-sociálna demokracia a prioritne podporíme subjekty súkromného sektora pre rozvoj nájomného bývania.

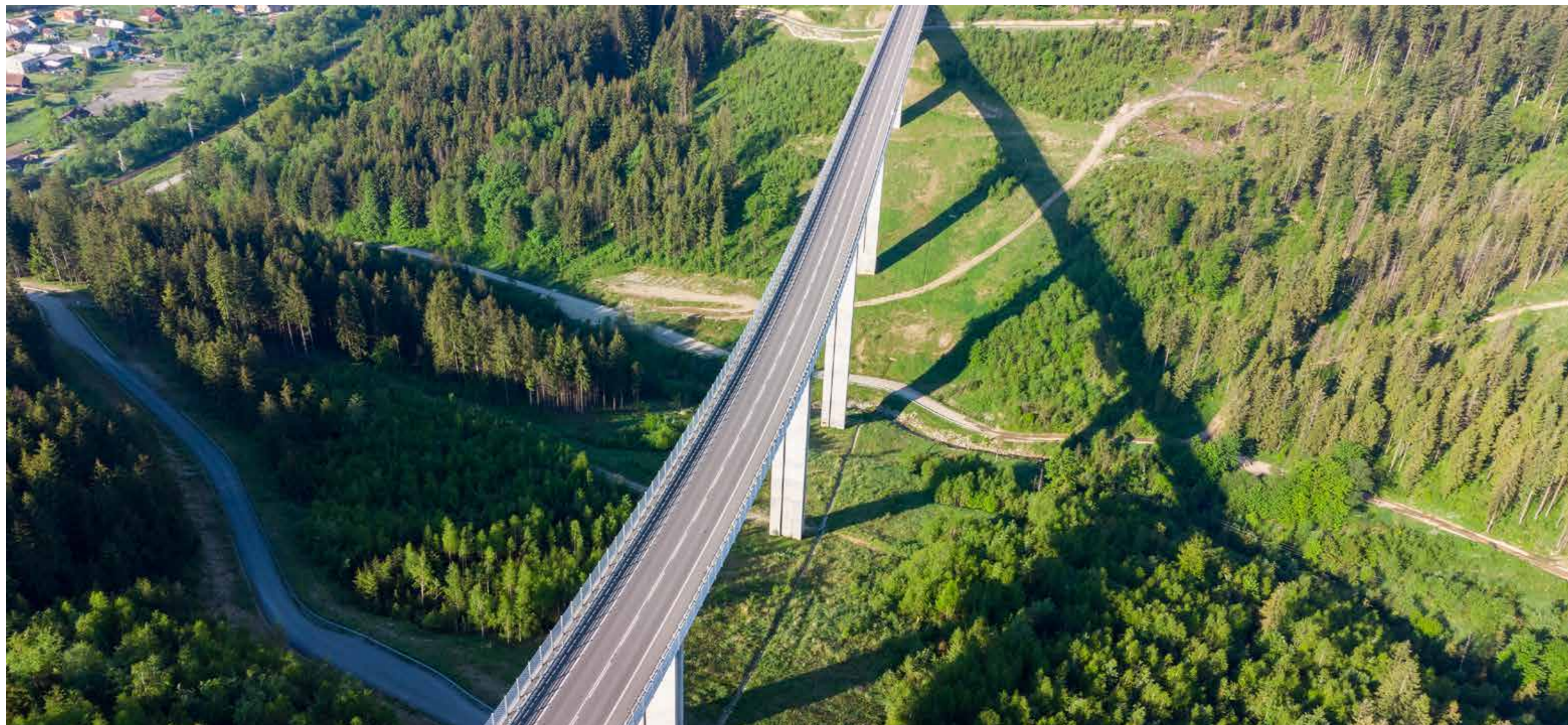
Záchrana financií z eurofondov a Plánu obnovy v oblasti infraštruktúrnych investícií

Našou prioritou je vysoko odborná ekonomická diplomacia na úrovni EÚ (s podporou krajín V4 a okolitých krajín). Presadíme profesionálny a odborný prístup pre zásadnú akceleráciu prípravy a realizácie projektov:

- Zásadným zrýchlením prípravy projektov pre čerpanie finančných prostriedkov nového programovacieho obdobia 2021 – 2027;
- Minimalizáciou straty finančných prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti postaveným na vysokej odbornosti, argumentácii a záväzných harmonogramoch pri odborne riadenom projektovom manažmente;
- Pre financovanie projektov začneme využívať doteraz Slovenskom nevyužívané nástroje a formy financovania, blendingové schémy s využitím finančnej páky;
- Aktívne využijeme doterajšie skúsenosti pre prípravu ďalších PPP projektov.

Nová Celospoločenská dohoda pre dopravu

Zásadne zmeníme prístup ku komunikácii štátu s mestami, obcami a vyššími územnými celkami. Dôraz kladíme na budovanie kapacitného cestného/železničného prepojenia pre rozvoj regiónov. Sústredíme sa na rozvoj celého Slovenska naprieč regiónmi – zameriame sa najmä na lokálny potenciál a vyrovnávanie „nerovnosti“ v úrovni cestnej a železničnej infraštruktúry a štandardoch dopravnej obslužnosti okolitých krajín. Strategickým cieľom je prinavrátenie „Národného rozvoja a prosperity“ a dobehnutie „Európskeho štandardu“, ktorým je rozsah, kvalita, kapacita a bezpečnosť dopravnej siete.

KULTÚRA A NÁRODNÉ BOHATSTVO SLOVENSKA

ĽUBICA LAŠŠÁKOVÁ

„
Národ bez vlastnej
kultúrnej identity
nie je ozajstným
národom. Musíme si
chrániť a zveľadovať
národné kultúrne
bohatstvo a ľudové
tradície.
“

HLAS kultúry

Kultúru vnímame ako čoraz strategickejšie odvetvie spoločnosti s priamym dopadom na ekonomiku, regionálny rozvoj a tvorbu pracovných miest. Slovensko má v oblasti kultúry a kultúrneho dedičstva čo ponúknuť. Napriek tomu však v praxi stále chýbajú dostatočné nástroje umožňujúce plnohodnotné financovanie kultúry a jej nastavenie na cestu trvalo udržateľného rozvoja. Výsledkom je, že kultúra na Slovensku bola a je dlhodobo podfinancovaná. Preto sa dôrazne zasadíme o viacdrojové financovanie kultúry a hľadanie primeraných prostriedkov na zabezpečenie zdravého fungovania rezortu.

Pre rozvoj kultúry a národného bohatstva vychádzame zo základnej premisy, v ktorej kultúru vnímame ako základný nástroj pre slušnú spoločenskú komunikáciu, a preto v prvom roku predstavíme jasnú víziu a zároveň implementačnú stratégiu pre všetky oblasti, ktoré pod rezort kultúry patria. Naším cieľom je systematická podpora komplexného rozvoja miestnej a regionálnej kultúry, vrátane kultúry národnostných menšín, ako nástroja pre inkluzívny a udržateľný rozvoj lokálnej ekonomiky v regiónoch. Na miestnej úrovni majú kultúra a kreatívny priemysel pre podporu inteligentného, udržateľného rastu strategický význam. Z hľadiska územného rozvoja využívajú zdroje samotného územia, ako napríklad zručnosti a talent, nehnuteľné i nehmotné kultúrne pamiatky a sú zvyčajne sociálne zodpovedné a inkluzívne. Zároveň podnecujú rozvoj technológií a inovácií a zahŕňajú ekologicky neutrálne či prospešné aktivity. Pre úspešný rozvoj Slovenska považujeme za nevyhnutné tieto prirodzené, historicky overené schémy podporovať.

Financovanie kultúry

• ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU

Ministerstvo kultúry SR hospodári v tomto roku (2023) s rozpočtom v sume 334,7 milióna EUR. Budúci minister/ka kultúry musí vyrokovať kvalitný rozpočet s Ministerstvom financií SR a zabezpečiť jeho schválenie v Národnej rade SR. Suma 334,7 milióna EUR nebude v budúcnosti postačovať. Rozpočet pre rezort kultúry navýšime skokovo.

• Z PROSTRIEDKOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Vyhodnotíme a napravíme doterajšie zlyhávanie podpory umeniu a kreatívnemu priemyslu pri investíciách z Európskych štrukturálnych fondov. Vytvoríme novú schému zameranú na podporu rozvoja existujúcej infraštruktúry kreatívneho priemyslu (inkubátory, dielne, atď.). Podporíme špecifické projekty rozvoja a transformácie prioritných regiónov a rámcových opatrení pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho sektora.

• ZO SÚKROMNÉHO SEKTORA FORMOU SPONZORINGU

Optimalizujeme legislatívu, ktorá umožní financovanie kultúry prostredníctvom sponzorských zmlúv (podobne ako pri športe). Zvážime vytvorenie systému daňových úľav a iných motivačných nástrojov pri súkromných investíciách do kultúrnej infraštruktúry.

Hlavné ciele

- Posilníme postavenie verejnoprávnych médií;
- Posilníme autoritu audiovizuálneho fondu a zásadným spôsobom podporíme stále nedostatočne výraznú filmovú tvorbu;
- Inštitucionálne podporíme rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu;
- Podporíme regionálne filmové kancelárie a obecné kultúrne inštitúcie, vrátane motivačných nástrojov napríklad v daňovej oblasti;
- Posilníme a urýchlíme obnovu pamiatkového fondu najmä cez externé zdroje, napr. nórske fondy, fondy Európskej únie;
- Iniciujeme prípravu, spracovanie a implementáciu dokumentu "Externá kultúrna politika SR" (kultúra smerom do zahraničia ako reprezentácia krajiny);
- Zvýšime starostlivosť o vlastné kultúrne inštitúcie, ktoré spadajú pod ingerenciu Ministerstva kultúry SR.

Dokončíme rekonštrukcie a rozpracované projekty

- Pripravíme každý rok dve veľké investície:
 - V roku 2024 sa prioritne zameriame na rekonštrukciu historickej budovy Slovenského národného divadla a budovy Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach;
 - V roku 2025 sa prioritne zameriame na rekonštrukciu Štátnej filharmónie v Košiciach a Penovho domu (súčasť Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici).
- Budeme sa spolupodieľať na obnove historického centra Banskej Štiavnice postihnutého požiarom;
- Sprístupníme a dokončíme obnovu hradu Krásna Hôrka;
- Pripravíme a zrealizujeme kompletnú rekonštrukciu Štátnej opery v Banskej Bystrici;
- Budeme pokračovať v obnove a rekonštrukcii Spišského hradu;
- Výhľadovo doriešime problém vlastného sídla Štátnej filharmónie v Košiciach;
- Obnovíme spoluprácu s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR pre záchranu a obnovu hradov, kaštieľov a torzálnych pamiatok;
- Posilníme cezhraničnú spoluprácu pri obnove národných kultúrnych pamiatok v rámci programu

Interreg s využitím alokovaných zdrojov do roku 2027.

Kultúrno-kreatívny priemysel

Prioritne sa zameriame na možné rozšírenie siedmich Kultúrno-kreatívnych centier:

- Ateliéry a umelecké inkubátory (Hviezda) v Trenčíne;
- Kreatívne centrum Trnava (grafika a módný dizajn);
- Kreatívne centrum Košického kraja (scénické umenie a nové médiá);
- Kreatívne centrum RTVS Banská Bystrica (tvorba videohier, softvérových aplikácií a pod.);
- Kreatívne centrum Nitra (hudobné skúšobne, štúdiá počítačovej grafiky...);
- Kreatívne centrum Slovenskej poľnohospodárskej univerzity (dizajn, architektúra, reklama, marketing);
- Kreatívne centrum RTVS Bratislava (experimentálne štúdio, trikové štúdio, miešacia hala...).

Budeme tiež pokračovať v zámere udržania zamestnanosti v KKP, ktoré vznikli v existujúcich budovách s cieľom rozvíjať tvorivý potenciál študentov umeleckých a kreatívnych odvetví, osôb v slobodnom povolání, podnikateľov a iných subjektov v KKP.

Štátna kultúra

Presadíme digitalizáciu fondu zbierkových a pamäťových inštitúcií so zreteľom na pokračovanie zastaveného programu slovakiana.sk.

Neštátna kultúra

- Pripravíme programy spolupráce s relevantnými partnermi neštátnych kultúrnych inštitúcií;
- Pasportizujeme možnosti tvorby KKC v rámci práce regionálnych kultúrnych koordinátorov;
- V spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom dopravy SR presadíme spoločné projekty cestovného ruchu a tradičnej kultúry.

Regionálna kultúra

Obnovíme dotačný systém Folklor – duša Slovenska so zreteľom na podprogramy pre špecifické kategórie tradičnej slovenskej kultúry.

Prepojíme kultúru s udržateľným životným štýlom

Okrem vyššie uvedeného budeme hľadať možnosti ako tematicky prepojiť oblasť kultúry s environmentálnymi aktivitami. Navrhujeme prepojiť najdôležitejšie environmentálne témy rezortu životného prostredia s témami rezortu kultúry:

- Podporíme zelenú tvorbu;
- Vyvoláme enviro-diskusiu medzi umeleckou obcou;
- Podporíme zelenú literatúru, výtvarné umenie a fototvorbu;
- Podporíme takto orientovanú a nastavenú architektúru.

Legislatíva

- Znovelizujeme zákon o existujúcich verejnoprávnych fondoch so zreteľom na prepracovaný systém poskytovania finančnej pomoci a kontroly nad pridelenými finančnými prostriedkami;
- Zavedieme nový Fond na obnovu kultúrnych pamiatok s finančným obnosom prenositeľným na viac rokov, čo umožní niekoľkoročnú plynulú obnovu bez neistoty žiadateľa;
- Znovelizujeme zákon o poskytovaní dotácií;
- Upravíme stavebný zákon so zreteľom na ochranu kultúrneho a historického dedičstva s povinnosťou majiteľov pred začiatkom obnovy informovať o zámere. Recipročne ponúkneme majiteľom národných kultúrnych pamiatok istú formu úľavy na dani;
- Prepracujeme mediálny zákon vzhľadom na odborný a morálny stav bývalého vedenia Ministerstva kultúry SR, a tým pádom aj vzhľadom na kvalitu tejto právnej normy je potrebné tento zákon znovu otvoriť a odstrániť z neho škodlivé zásahy súčasnej vlády;
- Prepracujeme zákon o RTVS vzhľadom na zmenu charakteru RTVS, ktorá pramení zo zrušenia koncesionárskych poplatkov;
- Zoptimalizujeme zákon o ochrane pamiatkového fondu SR;
- Pripravíme legislatívne prostredie pre vstup zahraničných produkcií do filmového priemyslu;
- Vypracujeme plán obnovy pre kultúrno-kreatívny priemysel;
- Legislatívne pripravíme návrat Múzea SNP v Banskej Bystrici do zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR;
- Novelizujeme zákon o poskytovaní dotácií so zreteľom na podkapitoly vojenských pamätníkov a pamätníkov osobností národnej kultúry.

ŠPORT

”
Šport nevnímam iba ako bežnú voľnočasovú aktivitu, ktorá prospieva k zdraviu jednotlivca. Šport považujem za významné hospodárske a spoločenské odvetvie, a preto nastal čas správne pochopiť význam športu v modernej spoločnosti.

”

DUŠAN TITTEL

Postavenie športu

Úloha športu v spoločnosti sa na celom svete za posledné obdobie výrazne zmenila. Sektor športu do značnej miery prispieva k zvyšovaniu zamestnanosti a rastu HDP. Súčasná spoločnosť si čoraz viac uvedomuje zásadný vplyv športu vo viacerých segmentoch života, ako napríklad v zdravotníctve, sociálnej oblasti či vzdelávaní. Pozitívny dopad má aj na cestovný ruch a kultúru. Šport alebo voľnočasové pohybové aktivity vnímame tiež ako dôležité prvky zdravého životného štýlu, ktoré majú pozitívny vplyv na kvalitu a dĺžku života. HLAS sociálna demokracia vníma rozvoj športu ako jednu dôležitú sféru, ktorá potrebuje na svoj rozvoj silnú ruku silného štátu.

Dlhodobá absencia systémovej podpory športu sa prejavuje nielen na výsledkoch našich športovcov, ale aj na celkovom zdraví obyvateľstva. A preto považujeme za nevyhnutné nastaviť novú stratégiu nášho športu a jeho financovanie tak, aby bolo:

- systematické;
- adresné;
- transparentné;
- efektívne.

Vytvoríme centrálny vládny orgán športu. Šport potrebuje zastúpenie pri vládnom stole na úrovni rovnej ministrom a HLAS-SD bude presadzovať také riešenie, aby vznikol silný centrálny orgán pre slovenský šport.

Systémová podpora športu a zdravého životného štýlu pre nás znamená dostupnosť rekreačného športu pre všetky skupiny obyvateľstva, zdravotne znevýhodnených ľudí nevynímajúc. Presadzujeme preto koncept otvorených školských a obecných športovísk pre verejnosť na celom Slovensku 365 dní v roku.

Školský šport a športová infraštruktúra

Aktívne sa zasadujeme o podporu športových aktivít a zdravého životného štýlu už od predškolského veku. Zarádime šport do stratégie a politiky regionálneho rozvoja. Moderná športová hala by mala stáť v každom okresnom meste, rovnako ako moderná plaváreň, či zimný štadión. Zvláštnu pozornosť si zaslúži aj infraštruktúra národného významu. Podporujeme skokové investície na dobudovanie športovej infraštruktúry (telocviční, atletických okruhov, vonkajších ihrísk) a štátom financované plavecké, korčuľarske a lyžiarske kurzy. Sledujeme tým cielenú kampaň na podporu športových aktivít našich detí, napríklad aj formou školských športových klubov.

Presadíme princíp „moderného športoviska pri každej škole“, vrátane systémovej podpory univerzitnému športu. Základným pravidlom je rovnováha v regionálnej a sociálnej dostupnosti športu pre všetkých. Preto na základe katalo-

gizácie zdefinujeme podľa významu a geografického rozloženia športoviska pre obce, mestá, regióny a športové areály národného významu. Sústreďme sa pritom na efektívne čerpanie štrukturálnych fondov EÚ na výstavbu športových, rehabilitačných a diagnostických centier a systematický rozvoj cyklotrás.

Vzdelávanie, veda a osвета

Vytvoríme funkčný systém vzdelávania a podpory učiteľov telesnej výchovy, trénerov či športových odborníkov. Zároveň budeme aktívne podporovať aj vzdelávanie aktívnych športovcov s dôrazom na psychológiu v športe (dôležité je nie len fyzické, ale aj duševné zdravie). Rovnako tak podporíme vzdelávanie dobrovoľníkov v športe. Za dôležitú považujeme aj tému finančnej gramotnosti športovcov, uplatnenie po kariére a ďalšie vzdelávanie.

Financovanie športu

Slovensko je na konci poradia medzi členskými štátmi EÚ vo výdavkoch na šport na obyvateľa (28,40 EUR). Dôsledkom je nedostatočné financovanie zväzov, klubov a ďalších subjektov v tomto odvetví. Za systémove riešenie preto považujeme priblíženie sa k vyrovnaní priemeru na úroveň 110 EUR, zavedenie športových poukazov pre deti do 15 rokov a aktivizáciu podpory súkromného sektora v športe formou štátnych motivačných nástrojov.

Šport je všade vo svete rešpektovaným ekonomickým odvetvím. Dnes 1 EUR investované z verejných zdrojov do športu generuje 2,80 EUR, ktoré do športu investujú slovenské domácnosti, a tak prispievajú k rastu našej ekonomiky.

V neposlednom rade presadíme optimalizáciu a systémosť v činnosti športových centier (Dukla, NŠC, ŠCP).

Organizácia vrcholových športových podujatí

Presadíme vytvorenie Národnej koncepcie organizovania vrcholových športových podujatí na Slovensku, pretože sme presvedčení, že dobrá organizácia vrcholných športových podujatí zlepší povedomie o športe, a tým zlepšíme aj postavenie športu v spoločnosti. Kvalitné vrcholové podujatia sú zároveň najlepšou reklamou pre krajinu doma i v zahraničí s priamymi pozitívnymi dopadmi, okrem iného na rozvoj cestovného ruchu.

V príprave vybraných vrcholových športovcov sa sústreďme najmä na vybrané športy smerom k účasti na vrcholových podujatiach, prioritne zimných a letných olympijských hrách. Presadíme sociálne zabezpečenie profesionálnych športovcov po ich úspešnej kariére.

HLAS

SOCIÁLNA DEMOKRACIA